

Els catalans,
al cim de l'Everest

MUNTANYA
740 **1985**

TENDES SHERPA

La geometria cònica, comparada amb altres tipus de tenda emprats en alta muntanya, proporciona, amb igualtat de superfície a la planta, una àrea lateral i un volum interior mínims. És, per tant, la geometria que per ella sola fa òptim el nostre primer concepte de MÀXIMA SEGURETAT amb el mínim de pes, ja que és, a més a més:

SÒLIDA, perquè els esforços de tracció dels seus ancoratges al sòl, distribuïts simètricament al llarg del perímetre de la base, actuen sense descomposició sobre el vèrtex zenital, punt d'aplicació de les forces de resistència dels pals de suport;

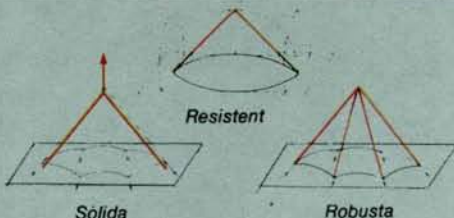
ROBUSTA, perquè, en el tall de la tenda cònica, les costures dels plans de tela propaguen directament i de manera natural els esforços de tracció. La confecció a base de costura sobrecarregada amb cinta longitudinal de reforç, i el cosit de doble agulla i puntada de cadeneta, realitzada per ARTIACH, formen així una nervadura estructural més eficaç i robusta que no pas en altres tendes de diferent geometria;

LLEUGERA, perquè, pel fet de ser el con la figura d'àrea lateral mínima, a igual densitat superficial de materials emprats, el seu pes serà menor. En doble sostre hem emprat poliamida 66, la qual, a l'elevada resistència (85 Kg/cm) uneix una densitat (50 gr/m²) mínima, i alumini 7707 com a aleació per als pals de l'armadura. Per a l'interior i el sòl, hem eleccionat el polièster en textura (40/45, 31/70). Amb això, continuem primant el pes d'aquesta configuració;

RESISTENT, ja que la secció eficaç que presenta la geometria al vent i a la pluja és mínima i, des del punt de vista aerodinàmic, és sens dubte la més idònia.

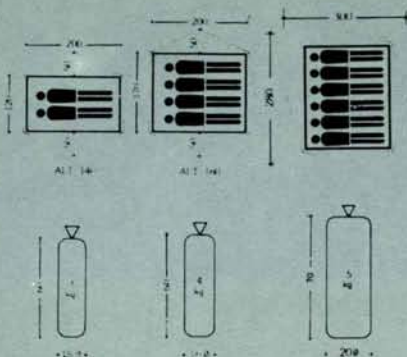

Pirineu Aragonès: Vall de Tena. Sierra Telera (Foto Duce)

això, la SHERPA inclou l'originalitat, introduïda per ARTIACH, de disposar de dues portes simètriques per a accessos independents i màxim airejament en dies calorosos. Finalment, el disseny en planta rectangular del dormitori proporciona dos amplis absis exteriors d'alleujament i magatzem independents.

SHERPA-2 SHERPA-4 SHERPA-6

Quant al CONFORT a muntanya, la segona exigència per a ARTIACH, la geometria cònica ens forneix immediatament unes excel·lents condicions TÈRMiques, ja que no tan sols el volum d'aire que ha d'escalfar el cos és mínim, sinó que, a més a més, en estar la major part d'aquest volum proper al sòl, l'habitant es troba amb aquesta geometria més proper a la zona d'aire més calent. L'HABITABILITAT ha estat un motiu d'un curiós estudi, i la tenda ha estat dotada de pals en V solidaris, per tal que, a més d'aconseguir un MUNTATGE RÀPID automàtic, s'hi tingui un aprofitament de l'espai amb tota l'amplitud possible. Ultra

DEMANI LA NOSTRA
"GUIA TECNICA DE PRODUCTES
D'ALTA MUNTANYA"

edelweiss:

CAP AL CIM

 esports
edelweiss Gran Via, 527 (xanfrà Urgell)

Tel. 254 83 00 - Barcelona-11

subscriuiu-vos a

espeleòleg

la revista d'espeleologia
oberta a tothom

La revista
espeleològica
de més
tradició i de
més difusió de
Catalunya.

Reflex de les
activitats més
destacades i
de tots els
aspectes de
l'espeleologia.

Tot el que pot
interessar
l'espeleòleg
ens interessa.

fundat l'any 1908

Plaça Universitat, 7 - Telf. 317.91.86

Parking Plaça Castilla

Portal de l'Àngel, 32-34 - Tels. 317.91.86 - 317.91.90

Parking SABA - Plaça Catalunya

BARCELONA

SUBSCRIPCIÓ

Nom

Carrer

n.º

pis

Població

D.P.

Se subscriu a **ESPELEÒLEG** a partir del n.º.....

Cobrament: per banc, segons autorització adjunta

Data

Banc / Caixa

Carrer

n.º

Població

D.P.

Sr. Director

Us preguem que fins a nova indicació, vulgueu fer efectiu el rebut de la revista, **ESPELEÒLEG** del Centre Excursionista de Catalunya corresponent a la subscripció

a nom de

que viu a

Població amb càrrec al compte

corrent
d'estalvi

núm.

a nom de

Signatura

Tallar per on
indiquen els punts
i reomplir adequadament
la butlleta

capel·lines i "ponchos"

per excursionistes

JABALÍ

FABRICAT PER
MANUFACTURES PLASTIQUES ALEU
BARCELONA

La revista excursionista de més tradició i de més difusió de Catalunya.

**BUTLLETA
DE
SUBSCRIPCIÓ**

MUNTANYA

CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA
Club Alpi Català

c. Paradís, 10 Barcelona (2)

Si encara no sou
subscriptor de
MUNTANYA,
retalleu i envieu
aquest butlletí
i rebreu
puntualment
la revista al
vostre domicili.

Si ja en sou,
doneu-lo a un
amic que
s'interessi per
l'excursionisme
i segur que
us ho agrairà.

Molts
excursionistes
no llegeixen
MUNTANYA
perquè no
la coneixen.

- Empresa líder, dedicada al servei del món editorial.
- Alta tecnologia en mètodes de fotocomposició amb la incorporació dels nous mètodes de:

- ★ **AUTOCOMPOSICIÓ**
- ★ **AUTOCORRECCIÓ**
- ★ **TRANSCODIFICACIÓ DE TEXTOS PEL SISTEMA «MEDIACOM 4000»**
- ★ **TRACTAMENT DE TEXTOS A TRAVÉS DEL SISTEMA «MODEM TELEFÒNIC»**

- Adquisició contínua dels últims sistemes de fotocomposició presentats al mercat.
- Personal altament qualificat en

- ★ Fotocomposició
- ★ Muntatges
- ★ Fotomecànica

Oficines: Sardenya, 221-223, entrol. 3.ª, Telèf. 232 41 62 (3 línies). 08013-BARCELONA
Tallers: Consell de Cent, 500, 6.ª planta. Telèfon 245 68 05/06

MUNTANYA

LA PRIMERA REVISTA DE L'EXCURSIONISME CATALÀ

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Nom			
Carrer			
n.º	pis	Població	D.P.

Se subscriu a la revista **MUNTANYA** a partir de l'any..... amb la quota anual de pessetes

Cobrament: per banc, segons autorització adjunta ☐ Signatura

Data		
Banc / Caixa		
Carrer		
n.º	Població	D.P.

Sr. Director

Us preguem que fins a nova indicació, vulgueu fer efectiu el rebut anual de la revista **MUNTANYA** del Centre Excursionista de Catalunya-Club Alpí Català corresponent a la subscripció

a nom de.....

que viu a

Població amb càrrec al compte corrent o d'estalvi núm.

a nom de..... Signatura

Tallar per on
indiquen els punts
i reomplir adequadament
la butlleta

MUNTANYA

CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA
Club Alpi Català

ANY CIX N.º 740 VOL. 90 AGOST 1985

Redacció i administració:

Paradís, 10 - 08002 Barcelona

Tel. 315 23 11

Director:

Alfred Montserrat i Nebot

Adjunt al director:

Josep de Tera i Camins

Secretari:

Joaquim Bordons i Serra

Maqueta:

Antoni Inglès i Alcon

Disseny:

Emili Civis i Abad

Enric Franch i Miret

Corrector:

Joan Costa i Costa

Publicitat:

Centre Excursionista de Catalunya

Paradís, 10

Tel. 315 23 11

08002 Barcelona

Col·laboradors:

David M. Aloy, Jaume Altadill,

Armand Ballart, Lluís Belvis, Miquel

Bosch, Josep Casanovas, Francesc Herrera,

Agustí Jolis, Manuel Mateu, Martial Moioli

(Chamonix), Modest Montlleó, Jordi Mullor,

Ramon Pujol i Alsina, Lluís Puntís i Pujol,

Joan Quintana, Joan Sabadell,

Josep M.ª Sala, Alfons Valls,

Suscripció:

2.000 pessetes l'any (sis exemplars).

Estranger: 2.800 pessetes.

Preu d'aquest exemplar, 375 pessetes.

(Comanda de números endarrerits, a la redacció de la revista.)

Dipòsit Legal: B. 545-1958

Fotocomposició i Fotomecànica:

Catalana de Fotocomposició, S.A.

Consell de Cent, 500

Impremta:

Gràfiques Encina

Encina, 31

08024 Barcelona

ISSN: 02112-2111

SUMARI

Editorial	434
Petit Vinhamala. Goulotte Lechêne <i>Joan Quintana i Paredes</i>	435
Pel nord de Zimbabwe <i>Josep M. Plans i Rosés</i>	437
Expedició Bhagirathi - 84 Via Estel Impossible. «Tres lectures». <i>Joan Tomàs</i>	448
Trobada internacional d'alpinisme <i>Francesc Herrera i Besolí</i>	453
I per fi l'Everest	458
Crònica excursionista <i>Equip redacció Crònica</i>	
Espeleologia	474
Actes	475
Bibliografia	478
D'ací d'allà	480

Portada: Bagirathi III. Via Estel impossible. (Foto: Exp. Bagirathi-84.)

Queda prohibida la reproducció total o parcial dels articles de la revista MUNTANYA sense citar-ne la procedència. Els articles publicats a MUNTANYA expressen solament l'opinió de llurs autors. La revista MUNTANYA, editada pel Centre Excursionista de Catalunya-Club Alpi Català, es publica sense cap finalitat lucratiua.

Una expedició de muntanyencs catalans ha assolit l'Everest. N'estem contents, molt contents! No cal aquí analitzar els elements de la nostra alegria. Són muntanyencs, són catalans i han dut a terme amb èxit i sense accidents la seva gesta. Amb això ja tot és dit!. I, per afegitó, la majoria d'ells són socis del Centre Excursionista de Catalunya.

Que sis homes, tres catalans i tres xerpes, posessin els peus al cim de la muntanya més alta del planeta és el fruit d'una llarga trajectòria, d'una tenaç voluntat, d'una insubornable i lúcida obstinació, i ens demostra que, afortunadament, la rauxa –amb un punt de seny– dels catalans, encara funciona. Els hem de felicitar. I ho fem amb tot l'entusiasme.

El 28 d'agost d'enguany ha estat un gran dia per a Catalunya. No tant pel fet d'haver assolit l'Everest –que diverses vegades ja ha estat petjat– com pel que representa de normalització d'un dels aspectes de la vida catalana: l'excursionisme en el seu sentit més extens.

Catalunya comença a funcionar, i els excursionistes, els muntanyencs, amb aquesta gesta ho demostrem.

I que una entitat catalana, com la Caixa de Barcelona, hagi fet possible –també amb lúcida obstinació– la realització de l'expedició, amb el seu generós suport econòmic, diu també molt alt de com Catalunya camina. L'esport, com la cultura, formen part de la vida d'un poble sa.

«A la tercera va la vençuda», i així ha estat. Era la tercera vegada que la gesta s'intentava des de Catalunya.

La primera, el 1982, amb l'expedició oficial del Centre pel Nepal i aresta O del cim, amb l'ajuda de Banca Catalana i d'entitats oficials i particulars.

La segona, el 1983, ja pel Tibet i el coll N, patrocinada per la Caixa de Barcelona.

Cap de les dues no aconseguí el cim, per les adverses condicions climatològiques, quan ja n'eren ben a la vora.

Però tot l'esforç que totes les expedicions anteriors suposa no ha estat pas inútil. Son experiències que es tenen i que serveixen, com també –així ho creiem– ha quedat i ha estat util la il·lusió d'aquells dos homes, l'Enric Font i en Pere Aymerich, que van morir al Manaslu quan, amb en Conrad Blanch, preparaven ja la primera expedició a l'Everest pel Tibet.

A ells, i als qui com ells han mort a la muntanya, i a tots els expedicionaris que capitanejats per en Conrad Blanch han assolit el cim, volem retre aquí l'homenatge que es mereixen.

I és en aquest esperit que la Junta Directiva del Centre Excursionista de Catalunya ha acordat de donar la seva medalla del Centenari a cada un dels membres de l'expedició i a l'entitat patrocinadora.

Endavant sempre!

PETIT VINHAMALA GOULOTTE LECHÊNE

Joan Quintana i Paredes

Part central de la Goulotte. (Foto: Jordi Lluch.)

Feia temps que, amb l'amic Jordi Lluch, parlàvem d'anar a escalar el corredor de la Y, a la paret nord del Vinhamala. Per fi, després d'ajornar en diferents ocasions la data de sortida, vam decidir d'utilitzar els primers dies de maig per desplaçar-nos-hi.

Aquesta muntanya (en fr. *Vignemale*) de 3.298 metres es troba gairebé a cavall entre França i Espanya, i el seu vessant nord ha viscut dia a dia la història de la conquesta del Pirineu. Els noms del *Couloir de Gaube*, *Pitón Carré* o *Pique Longue* són coneguts dintre del món del pireneisme; les batalles que es lliuraren per tal d'escalar el *Couloir de Gaube* a la paret nord de la *Pique Longue* ja són història; noms com *Passet*, *Barrio*, *Ravier* o *Bellefont* hi estan estretament lligats.

Trobem molta neu nova a l'apropament al refugi, ja que els darrers dies de mal temps han deixat blanca la muntanya. La paret nord, davant nostre, carregada de neu, ens recorda els dies d'hivern i no pas el mes de maig.

Un cop situats al refugi, el temps es torna a cobrir i plou. Les esperances per l'endemà són poques i la il·lusió per intentar la Y, cada vegada s'allunya.

El sorollet del despertador, a les dues de la matinada, ens dona l'avis de sortida. Ja a l'exterior del refugi, veiem el cel molt cobert, i la part final del Vinhamala no es veu; realment, és desencoratjador. Malgrat tot, decidim

sortir, però canviant el projecte. Ja que hem fet el viatge fins ací, no volem malversar aquest dia, i prenem un altre objectiu: la *goulotte* Lechêne al Petit Vinhamala, itinerari de glaç poc conegut, a l'esquerra del clàssic esperó Cornelius. Per tal d'atansar-nos al peu de l'itinerari escollit, travessem de primer les Oulettes i, després, guanyem alçada fins a la coma de sota la paret nord del Petit Vinhamala, i tot just quan comença a clarejar nosaltres preparem els estris per l'escalada, sota de les rampes d'atac.

El primer llarg, de 46 m, ens condueix sense dificultat al peu d'una estreta *goulotte*. La superació d'aquesta ofereix una dificultat prou elevada: fins als 80°; i sovint, fent tracció amb un piolet en

terreny mixt, dona un cert ambient a l'escalada. La reunió, enmig d'una placa de glaç i penjats dels claus adients, dona accés a la part central de l'itinerari, on minva la dificultat i la *goulotte* es converteix en una canal d'uns 55° i força ambient. Amb cinc llargs de corda arribem sota la *goulotte* final d'aquesta via.

Des d'aquest punt semblava molt bonica i difícil, però un cop vaig començar a escalar, em vaig trobar aturat al primer estretament ja que, en intentar traccionar, tot el glaç-aigua s'ensulsiava i feia impossible aquell pas que en condicions normals hauria estat una *goulotte* de gran bellesa.

En aquest indret em va caldre forçar un delicat flanqueig sense possibilitat d'asegurament fins a una fissura

PETIT VINHAMALA, GOULOTTE LECHÊNE

RESUM TECNIC

Dificultat: MD inf. segons condicions.

Desnivell: 320 m aprox. fins a la confluència amb la darrera part de l'esperó Cornelius.

Horari: de 3 a 5 hores.

Material: piolets, grampons, cordes de 46 m, i joc de Friens i joc de bicoins.

Nota: L'itinerari ha quedat equipat per baixar amb sis rappels de 45 m.

Ascensió feta el dia 2 de maig de 1985 per Jordi Lluch i Joan Quintana i Paredes.

desplomada del marge dret del corredor; i quan intentava superar un dels seus passos, un empotrador em saltà i, sense més conseqüències, em vaig trobar set metres més avall. Ara bé, l'amic Jordi, fent ús de la seva depurada tècnica de pitonatge, fins i tot va clavar claus còncics de glaç en forts cecs, i li va tocar arribar al final de l'itinerari (lloc on conflueix amb els darrers pendissos del vessant nord del Petit Vinhamala) i, atenent el calor i l'estat perillós de la neu, vam decidir tonar avall pel mateix itinerari, en el qual equipàrem set rappels de 45 metres.

L'endemà, quan creuàvem el llac de Gaube, una darrera mirada entre els núvols ens acomiadà d'aquesta gran muntanya del nostre Pirineu.

PEL NORD DE ZIMBABWE

Josep M. Plans i Rosés

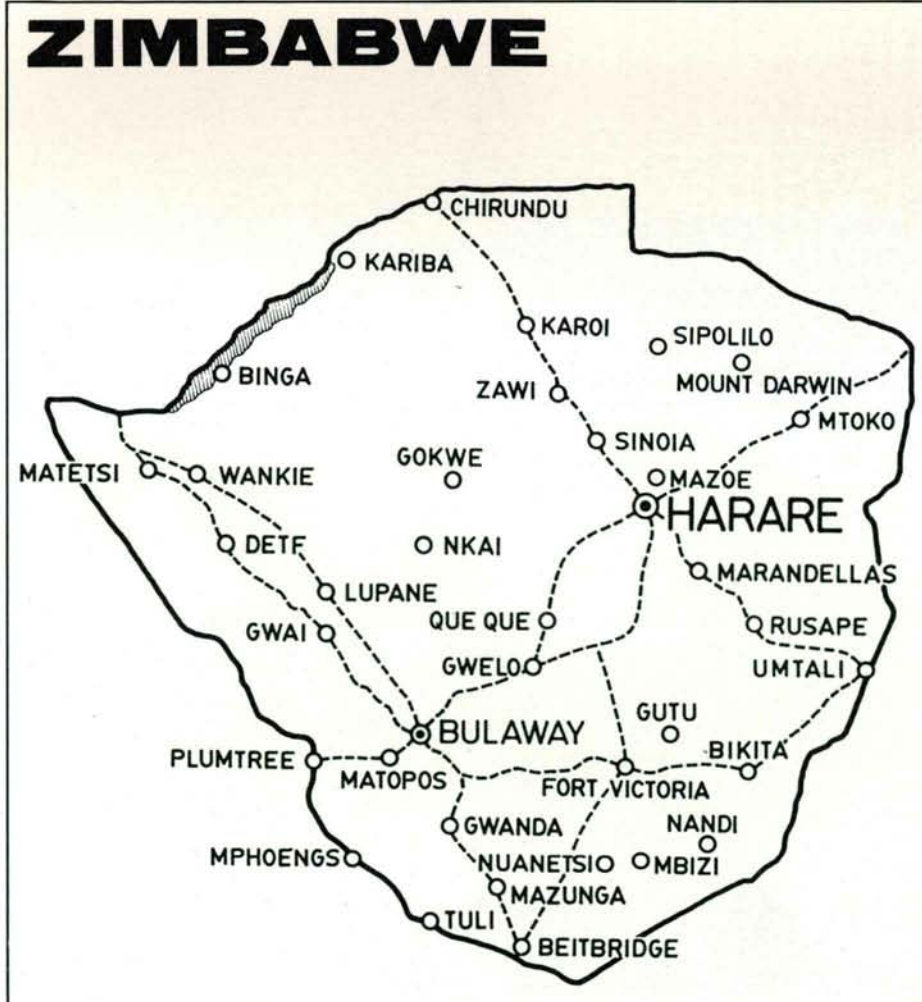
I. DEL LLAC KARIBA A «BUNNI HILLS»

Navegant pel Kariba

Estem navegant en una moderna embarcació de passatgers, destinada a oferir als turistes un còmode relax per les aigües tranquil·les del llac, la característica principal del qual és, en aquesta part, les grans extensions de branques seques que afloren patèticament damunt la blava superfície, com si clamessin al cel perennement per la brutal destrucció, realitzada en nom de la civilització i el progrés, del que abans havia estat l'anomenada vall del Zambesi.

Trenta anys enrera, aquest llac artificial de 281 km cap a l'oest, era el territori de la tribu batonka, que vivia de la caça i, principalment, de la pesca en l'anomenat «riu dels cocodrils». Milers de negres —homes, tanmateix— i animals —des d'elefants fins a serps— desaparegueren tràgicament de la vall, ara inundada per sempre. Altres havien estat internats a regions muntanyenques, on hagueren de vèncer moltes dificultats per a subsistir a base del cultiu de la terra, que els era estrany, per no dir desconegut.

Avui, certament, la presa del Kariba assegura el subministrament de força hidro-elèctrica per a les indústries de Zimbabwe i Zàmbia. La gradiositat

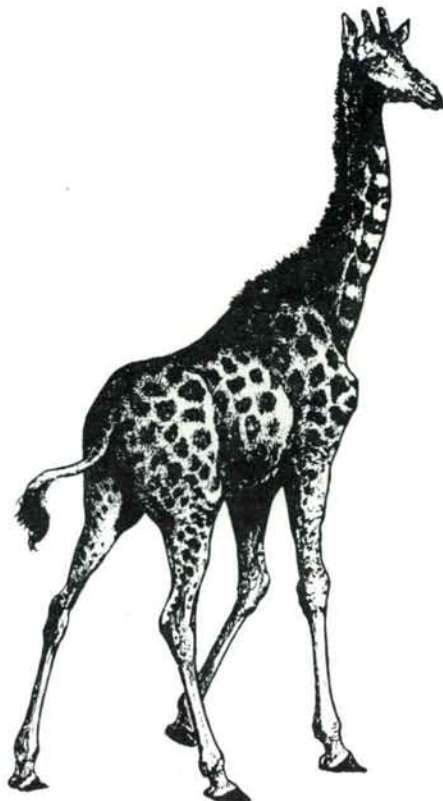

d'aquest llac permet també la pràctica dels esports nàutics i la utilització de les més sofisticades llanxes ràpides. També s'hi celebren els més importants concursos de pesca en aigua dolça del continent africà.

En arribar a certa altura, el guia permet, als passatgers que ho desitgin, de banyar-se tot nedant en aquell lloc. I els motors paren. Cinc o sis nois es llencen a l'aigua per babord, neden com peixos pel voltant de la nau i retornen per l'entrada de popa, contents i victoriosos de la seva temerària ardidesa. Brindem amb un refresc del servei de bar a bord.

El guia ens havia dit que no hi havia perill; però no solament molt enllà, amb els binocles, havíem distingit tres hipopòtams prop de la platja, revolcant-se per l'aigua a poca profunditat, sinó que ens informàrem que, en determinats punts de la riba, s'hi podien veure cocodrils. Dels quals, per cert, en una granja propera n'hi havia des de 3 dm de llarg fins a altres de més de tres metres.

Davant de Kariba, a l'altra banda del

llac (i més enllà de petits illots que emergeixen d'una aigua poc profunda, cosa que permet a elefants, búfals i hipopòtams d'anar-hi des de la ribera) hi ha les platjoles amb munió d'esculls, caletes i badies formades per la penetració de les aigües a les muntanyes del gran Parc Matusadona, el qual està constituït per extenses àrees de selva verge, que conserven els encants primitius i ofereixen una fauna i una flora, naturals i salvatges, en les quals és prohibida la caça, i són defensades contra les incursions dels caçadors furtius professionals, que practiquen aquesta activitat, amb finalitats lucratives, d'un comerç clandestí de pells i banyes, i d'ullals d'elefant.

Cap a les muntanyes de Bumi

En una avioneta que de tan petita semblava de juguina, volàrem pel damunt del llac Kariba i dels nombrosos arenys i prominències de terra selvàtica poblada d'alguns arbres que, com petits illots, emergeixen de la superfície plana de les aigües, fins arribar a la curta i estreta pista d'aterratge de Bumi, en una explanada on ens esperava el jeep del parador.

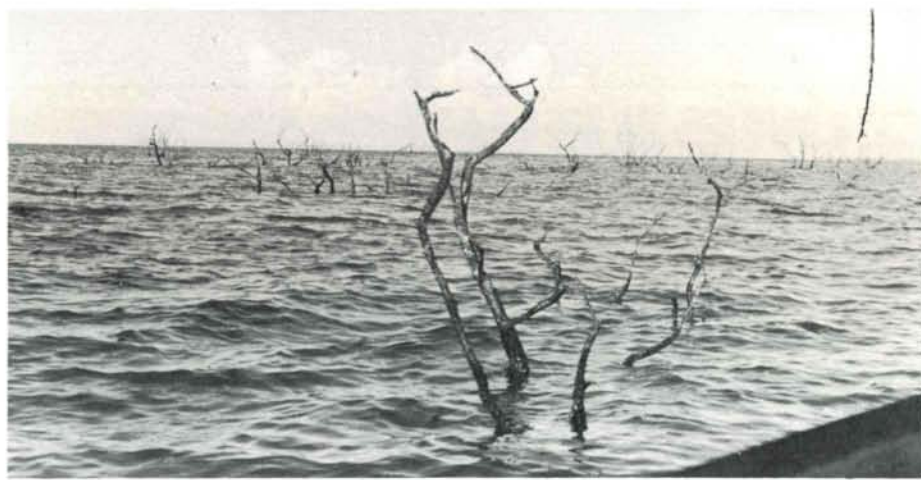
A través de la selva, i sota la mirada atenta i expectant d'animals d'aquella jungla, pujàrem ràpidament el pendent que fa el camí fins a «Bumi Hills Safari Lodge», magníficament situat al lloc més elevat d'aquella part costera. Al peu del portal, se'ns donà la benvinguda al so de la *mbira* (un instrument fet amb cordes de tripa de cabra, posat dins d'una carbassa seca i buida, com a caixa de ressonància).

Des del nostre departament dominàvem, com des d'una ampla balconada dalt d'un serrat acinglerat, una formidable panoràmica del llac, fins a les muntanyes de Zàmbia a l'altra banda, i contemplàvem com a baix, a la riba, un grup d'elefants pasturava parsimoniosament l'herba tendra, tot aixecant a cada passa, amb llurs potasses enormes, petits insectes i llagostes, que eren picats pels estols de garces blanques, les quals a vegades es posen al llom i altres marxen al costat dels seus gegantescos amics.

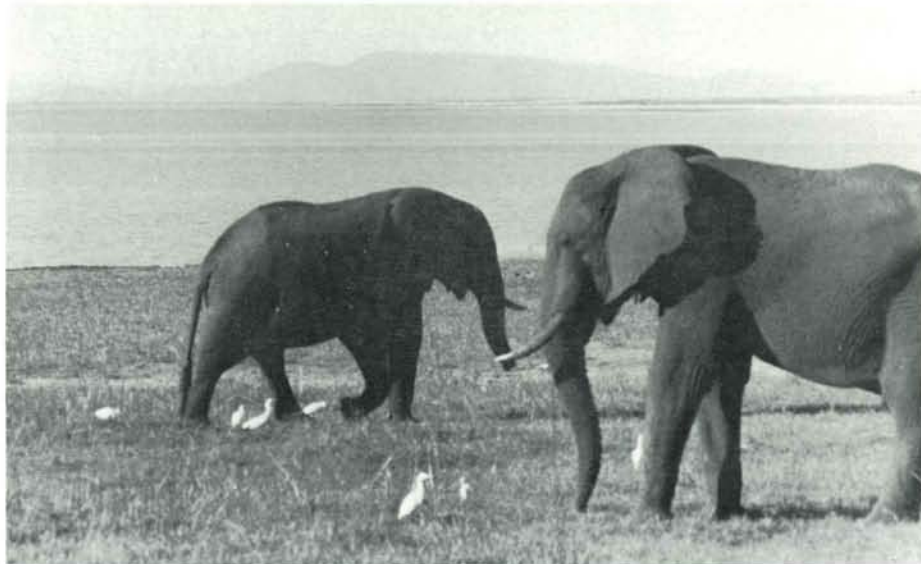
Asseguts a la plataforma d'un senzill transbordador fet de taulons plans i amb una simple barana de ferro, férem un safari marítim per aquells nous indrets del llac —sempre sortejant els obstacles que representaven les branques estàtiques enfora l'aigua— tot tractant de descobrir la presència d'animals salvatges a les vores d'ambdues ribes i de les jungles properes.

El sol d'aquella tarda era aclaparador; no feia ni un alé d'aire: res no es movia, tot estava encalmat. Sols s'oïa el

Branques seques que al·loren a la superfície del llac.

Elefants pasturen a la vora del llac, amb garces blanques.

monòton sorollet del motor d'explosió, que feia lliscar l'embarcació fins a trobar una caleta de sorra fina. Aprofitant el baix nivell de l'aigua, passejàrem per la riba fins prop d'un bassiol. Per les petjades marcades en aquella terra tova deduïrem que alguns elefants hi havien anat a abeurar. També veiérem prop de l'aigua un tronc petrificat, que posà al descobert el baix nivell de l'aigua a causa dels darrers anys de sequera en el país.

Al capvespre, de tornada, el crepuscle era fascinant, deliciosament bonic: la posta de sol omplia el firmament de forts colors i afinades suavitats tonals. Les branques, nues i pelades, que emergien entre les coloraines rutilants de la superfície del llac, s'emplenaven d'una ocellada impressionant, composta d'àligues baladreres, cormorans blancs i negres i altres falcònids pescadors o d'estany, que donaven un aspecte màgic i decoratiu a aquelles extenses panoràmiques, plenes de quietuds estranyes i de silencis misteriosos.

Tanmateix, era una realitat fantàstica la que la lluna vermellenca oferia als nostres ulls en meravellós contrallum: la silueta retallada de l'àguila pescadora, fortament arrapada amb les seves urpes al cim de la branca més alta, sobre el vermell difuminat del firmament, com un símbol d'aquell llac, que és la tomba del que abans havia estat la vall del Kariba.

La fauna de les sabanes

En un altre safari per les sabanes de Bumi, hem pogut apropar-nos a diverses espècies d'antílops, que els binocles ens permeteren examinar en detall: com el **kudu**, de cos allistat delicadament de blanc i amb banyes retorçades en espiral (exceptuant-ne la femella); el gran **eland**, de banyes tan llargues com els braços oberts d'un home, i gruixudes a porció, retorçades en hèlix fins a mitja alçada, on esdevenen punxegudes com les d'un bou; o el gegantesc **ant africà**, de banyes recargolades com una barrina i de quasi un metre de llargària; i el **waterbuck**, de banyes llargues, anellades i fines; també les **impales**, esveltes i elegants, amb banyes persistents en forma de lira, presents només en els mascles i formades per anells sortints; i les **gaseles**, d'ulls grossos i vius, banyes presents en ambdós sexes, potes primes, i que sempre van en ramats, espantadisses, saltant i brincant, brioses i àgils, tot fugint del nostre abast, corrent per la sabana i entaforant-se en l'espessor de la jungla.

Vora el camí, entre la jungla i la riba, veiem un dels miradors elevats per a poder sorprendre el pas d'aquells animals salvatges que acostumen anar a

abeurar durant la nit, o, com els lleons, lleopards i altres mamífers carnívors depredadors, a caçar entre dues llums, al crepuscle o a trenc d'alba, i s'alimenten de bous, zebres i especialment d'antílops.

A la riba, ens apropem a aquells elefants marrons que distingíem força bé des de l'altura del parador; però ens n'allunyem cautelosament quan un d'ells comença a moure la trompa i a ventar les amples orelles.

Amb el vent de cara —el qual ens permet d'acostar-nos més als nostres objectius fotogràfics— ens introduïm en

Cap al tard, les branques nues del llac s'omplen de cigonyes negres, cormorans i altres falcònids.

Un grup de zebres de les planúries.

una gran sabana d'herba baixa, d'una gran diversitat d'espècies d'antílops, alguns dels quals sembla que vulguin complaure'ns mirant-nos, quiets, uns moments, mentre, més enllà, com grans ramades, s'allunyen veloçment per aquelles esplanades i el seu moviment sembla talment l'ondulació d'un mar agitat, puix que en lloc de córrer fan uns salts continuats i enormes.

Prop d'un camí, en el qual hem perdut de vista un grup de zebres, fem una «parada tècnica», posem peu a terra i refresquem la gola. Mentrestant, ens adonem que, a poca distància, dins la jungla, travessa el camí una família de mandrils, que ens ha fet més por que goig per l'aspecte de goril·les enfurrunyats amb què ens miraven, tot seguint una sendera, l'un darrera l'altre.

Prenem unes tortugues que veiem als nostres peus, semblants a les de jardí excepte en el dibuix de la closca i, després d'examinar-les per satisfer la nostra curiositat, pugem altra vegada al jeep i continuem per aquell camí, comprovant les destrusses que causen les ramades d'elefants, que abaten, aixafen i arrasen tot el que troben a llur pas. I no parlem de quan es senten atacats: llavors llur agressivitat és d'una violència ferotge i concloent.

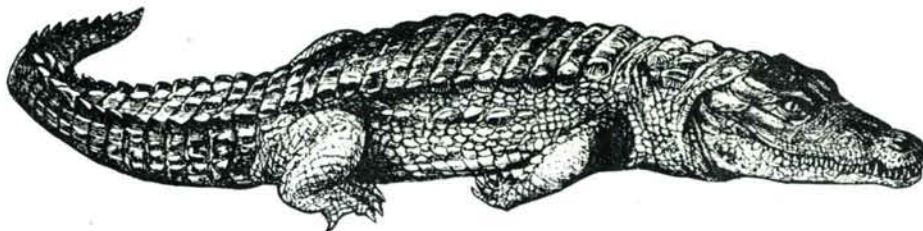
Entrem i recorrem una sabana seca, abundant de zebres i d'antílops, i enfilem el camí entre la selva que ens durà al cim de la muntanya.

«Bumi Hills»: lloc esplèndid i meravellós, on es conjuga la naturalesa tropical amb una fauna abundosa i salvatge, amb ocells de nombroses espècies (aquàtiques, terrestres i mixtes), de delicats colorits i capriciosa estampa; la bellesa i la fantasia dels paisatges tropicals amb el descans, la quietud i el relaxament...

II. DE «VICTORIA FALLS» AL PARC NACIONAL DE HWANGE

El «Riu dels cocodrils»

Estem al «Cocodrile Ranch», de «Victoria Falls», prop del Zambesi, una de les granges de cria d'aquests rèptils més importants de l'Àfrica, on hom

calcula que s'obtenen uns 2.500 ous cada any, un 5 % del producte dels quals és tornat al riu al cap de tres anys.

N'hi veiem de totes mides en diferents piscines apropiades; des dels més petits fins als més grans i fabulosos, amb llur musell ample i rugós i el queixal de la mandíbula inferior sortint a l'exterior quan tenen la boca tancada. Uns, lliscant entre dues aigües, i altres, prenent el sol, recuperant forces, talment com adormits, amb els ulls entreoberts, o amb la boca badada si és que dormen de debò.

Poca estona després ens disposem a fer un safari pel Zambesi, l'anomenat «riu dels cocodrils». Aquests rèptils saben ocultar-se molt bé entre el joncs ajaguts de les ribes i així, per exemple, quan un antílop s'acosta a beure al riu, el mosseguen pel morro i el fan seguir cap a l'aigua, on l'ofeguen. També són coneguts molts casos de pescadors esportius, els quals, pescant tranquil·lament amb la canya a la mà i els peus penjant fora de la barca, han estat arrencats d'una forta estrebada cap a l'aigua —i cruspits. La gent els té una por ben justificada, però potser el major nombre de víctimes que atrapen, es deu més a la imprudència humana que a la salvatgeria d'aquestes terribles bèsties ferotges.

Cap a les vores no és estrany de veure'n hi algun, lleugerament submergit al riu, amb les narius i els ulls a flor d'aigua. També en veiem d'immòbils damunt les platges o les roques... Mentrestant, l'embarcació segueix desplaçant-se plàcidament sobre les aigües planes, tranquil·les i reposades del riu. La vista i l'oïda s'afinen entre amples silencis misteriosos de llum i sobtades alertes de desconfiança, al pas baix d'un vol d'ocells aquàtics.

De tant en tant, vora la costa, emergeixen de l'aigua el nas, els ulls i les orelles d'hipopòtams, amb la mica del gran crani que suporta aquests òrgans. Alguns fan giragoneses i capbussades, i en tornen a sortir, com si estessin jugant. També veiem unes

formes voluminoses d'animals que es perden entre l'espès fullatge de la jungla, les quals no podem distingir bé malgrat l'ajuda dels binocles per identificar-los. L'amplada i majestuositat del Zambesi per entre les selves tropicals de Zàmbia i Zimbabwe és tot un espectacle de meravella. El sol declina i la temperatura és agradable.

Les siluetes altes i airoses de palmeres i cocoters són d'una bellesa espectacular en el capvespre de somni. La jungla dóna reflexos de nit en el mirall de les aigües aparentment quietes i encantades

Dansaires del grup «Makishi», de danses tribals.

Vista panoràmica de les cascades Victòria.

del Zambesi.

A la nit, vora el riu, i com a espectacle tribal i pintoresc, els grups dansaires Shangaan i Makishi ens ofereixen cants i danses tradicionals, primitives, al so de tam-tams, *mbires* i clacar de mans, interpretant llegendaris i misteriosos rituals i vibrants danses guerreres: un espectacular folklore africà, realment imponent i fantàstic.

Les Cascades Victòria

Les Cascades Victòria són, en el seu conjunt majestuós, una de les meravelles del continent africà. Situades en el lloc on l'Alt Zambesi té 1.700 m d'amplada i una profunditat tan sols d'un metre, les aigües del riu es precipiten impetuosament per un salt de 120 m de desnivell. En el fons d'aquests afrosos estímballs, les aigües s'arremolinen i surten per una esquerdada d'uns 70 m d'amplada, i constitueixen el Baix Zambesi, que corre encaixonat en un canal de curs sinuós.

De petit havia llegit que fou l'explorador David Livingstone el primer home blanc que les descobrí (concretament, el 16 de novembre del 1855), en seguir la remor que, des d'uns dies abans, li portava el vent de la jungla, produït pel bram del tumultuós corrent d'aigua en precipitar-se a les profundes gorges del Baix Zambesi, i també en apropar-se a la boirina que aixecava (que els aborígens anomenaven *mosioa tunya* o «el fum dels trons»).

Aquestes cascades —de més del doble d'altura que les americanes del Niàgara— les componen en la seva amplada general, l'una a continuació de l'altra, les que hom coneix amb els noms de *Devil's Cataract*, *Main Falls*,

Horseshoe Falls, Rainbow Falls i Eastern Cataract. Una de les particularitats més notables d'aquestes grandioses i espantoses cascades és una cortina d'aigua que es polvoritza progressivament sota el fort impuls de la seva caiguda.

El primer saltant que se'ns posa a la vista és l'anomenat «del Dimoni», de 70 metres d'altura, que l'estret accés en un mirador, situat estratègicament en un costat del saltant, ens permet fotografiar amb tota la seva esplendorositat.

Des del passeig per la pista arran de cingle, enfront de les cascades i al seu mateix nivell, contemplem la magnificència i grandiositat de la *Main Falls*, de 93 m, i, més enllà, on el riu cau a la gorga anomenada *Boiling Pot*, de 75 m d'amplada (i a 108 m d'altura fins al pont del ferrocarril que travessa el canal), admirem amb esbalaïment les cascades *Rainbow* (108 m) i els saltants de l'Est (101 m), que ens deixen estupefactes.

Aquest passeig és el de l'anomenat «bosc de la pluja», d'una espectacular vegetació tropical, creat per la constant pols d'aigua que s'eleva més amunt dels

500 metres i s'escampa damunt seu en forma de ruixim, el qual exigeix l'ús d'impermeable o de paraigua si hom no vol quedar totalment remullat.

I sols perquè havent vist la magnitud d'aquestes cascades ho podem captar millor, direm que, aigües avall del Zambesi i en un dels seus afluents, s'hi troba el canal d'Orange, en el qual les crescudes del riu eleven l'aigua en aquell congost a més de 30 m sobre el seu nivell ordinari, tot cobrint els arbres dels seus marges i arrossegant gran quantitat de troncs. El fet curiós és que, en minvar les aigües, sempre queden presos entre les copes dels arbres alguns hipopòtams que, irremeiablement, moren en horrible agonia.

Hwange (o Wankie)

El Parc Nacional de Hwange és una de les més extenses reserves d'animals salvatges del país; hom la pot recórrer per una extensa xarxa de pistes, en una àrea de 14.620 km².

Aquest és un dels més grans territoris de l'Àfrica poblat per un major nombre

d'elefants, els quals, en dispersos i copiosos ramats, poden ser vistos prop dels tolls, particularment al final de l'estació seca. Aquí, a Hwange, l'elefant, el búfal, el nyu, la zebra i el majestuós antílop *sable*, es mouen amb salvatge dignitat des d'un extrem a l'altre de les sabanes i a través de la jungla.

No hi veiem el lleó, però el pressentim molt a prop i a l'aguait —i anem previnguts contra la seva escomesa— quan ens acostem cautelosament al cos inert d'un gran antílop (un ant africà?), a poca distància del nostre camí, segurament atacat i mort aquella matinalada pel «rei de la selva», puix que caça sobretot de nits (i el deu vetllar molt de prop, esperant la foscor per destrossar la seva presa i devorar-la àvidament, entre la lleona i els seus cadells).

És molt nombrosa la quantitat i la diversitat d'espècies d'animals i ocells que veiem en aquestes planures, i la llunyania on són molts d'ells no ens permet d'identificar-los. Algunes sabanes semblen immenses places, en dia de festa, per a tota la fauna selvàtica. La **girafa**, alta i esvelta, ja ens ha vist venir

El «sable», l'antílop majestuós.

El rinoceró blanc.

de lluny i s'exhibeix, presumida, amb elegants moviments de balanceig. En canvi, les **zebres**, amb llur pell blanca amb bandes fosques, vistoses però pudoroses, sempre agrupades i temorenques, es mouen amb capteniment i tranquil·litat.

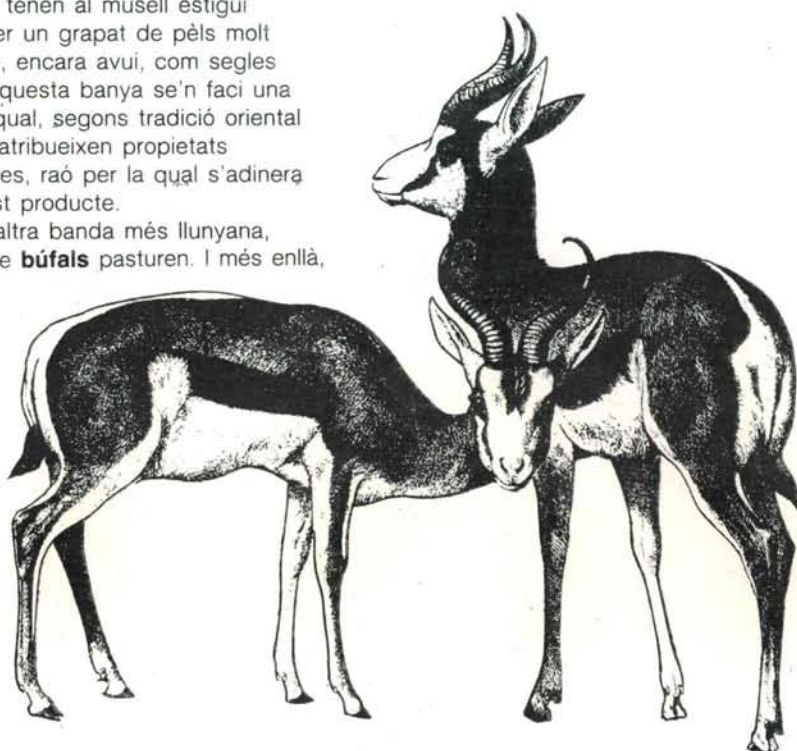
En una altra sabana, veiem uns **rinoceronts** que pasturen calmosament a la vora d'un toll d'aigua (no oblidem que, encara que estem a l'estació de pluges, continua la dura sequera en el país). Moltes vegades els «rinos» ataquen d'improvís, d'una manera ferotge i violenta, sense que ningú ni res no els hagi provocat. Sembla estrany que la banya que tenen al musell estigui formada per un grapat de pèls molt durs, i que, encara avui, com segles enrera, d'aquesta banya se'n faci una pols, a la qual, segons tradició oriental asiàtica, s'atribueixen propietats afrodisiaques, raó per la qual s'adina molt aquest producte.

En una altra banda més llunyana, ramades de **búfals** pasturen. I més enllà,

saltadors, com el **puma** i el **guépard**. Ni el **lleopard**, de cos àgil i musculat, que es passa el dia ajaçat a les branques dels arbres. Però els sabem ocults a la sabana —com les serps pitó i la cobra— o a la jungla, a l'aguait per a l'atac o la fulminant escomesa...

Ara bé; en realitat aquests amples i profunds paisatges de llum i color, on es concentren tants animals salvatges de la fauna africana, resulten ésser parcs plàcids i tranquils on sembla que totes les bèsties siguin d'una docilitat i mansuetud pròpies d'un paradís, on tot fos pau i amable convivència.

Però cal no fiar-se de les aparences.

uns **bisons** s'enfronten i s'abraonen, embestint-se amb llurs testes, tot aixecant les potes davanteres i reemplant l'atac, mentre la ramada, esverada, fuig corrent.

En una altra àrea, els **antílops** corren lliurement per la sabana: hi distingim les banyes persistents en forma de lira, del graciós **impala**, i les del **kudu**, retorçades en espiral, que es confonen amb les del **waterbuck**, i les del **sable** de majestuosa presència, gràcilment enravenades i anellades, en forma de signe de victòria. Ramades de **gaseles** es mouen amb una lleugeresa i agilitat encisadores. També grups d'**estruços** fan grans camades com per ensenyar-nos llurs plomes ornamentals, de color grisenc o negre, i se'n tornen sabana enllà, amb el cap pelat i petit, ulls grossos i bec aixafat, de forma de triangle, al cim del coll llarg, que mouen amb presumpció.

Aquí, a Hwange, no hi hem vist depredadors com el lleó, brau i imponent, ni els alhora hàbils i ràpids

III. BINGA I LA MISSIÓ DE KARIYANGNVE

Un lloc delectable a la selva ignota

Després de molts quilòmetres de continu trontollar (en l'especial microbús que utilitzem des de Dett) per una carretera descurada, més útil en temps de guerra que no pas transitada en temps de pau, arribem a Binga, on sols veiem algunes instal·lacions i edificacions oficials a la part alta d'un serrat, des del qual hom pot observar una llarga extensió de costa del Kariba. En la darrera guerra colonial, aquest indret tenia sens dubte un notable valor estratègic.

La casa que habita el nostre amic en aquest lloc havia estat una residència rhodesiana, amb finestres anti-bala i un niu de metralladores camuflat en un costat —un vertader «bunker», avui totalment abandonat, voltat d'un jardí molt atractiu cercat per un tramet de fil metàl·lic, però a sol ixent un portal obert

a tots els necessitats d'assistència, als quals ell atén amb un congènit esperit de servei als altres, a través de dos dispensaris i tres hospitals existents en aquell extens territori, amb escassos recursos curatius, científics i sanitaris, i amb la lleial col·laboració d'auxiliars de bona voluntat.

De l'època rhodesiana s'hi conserva encara, a pocs quilòmetres de distància, un modern hotel d'esplèndides panoràmiques, amb pati exterior per a festes, dues piscines d'aigües termals entre la gespa i magnífics jardins. Abans d'arribar-hi, ens apropem a un brollador natural d'aigua termal a l'aire lliure que, ara, ningú no aprofita, puix que a penes hi ha qui s'acosti en aquestes latituds. Especialment, hi anava la gent adinerada de l'antiga colònia britànica i dels països veïns que, abans d'aquesta dècada, formaven la clientela d'aquests magnífics indrets del llac Kariba, oberts a un turisme d'alta rendibilitat. Abans, a les platges del llac, s'hi havien celebrat grans campionats continentals de pesca dels peixos «Bream» (més ample i més pla que la Carpa), el suculent **tilapia**, el gegant **vundu** i, especialment, el **tiger**, de dents llargues i punxegudes, i molt brau i ferotge, per a la pesca del qual s'estableix una veritable lluita entre la força i picardia del peix i la perícia i intel·ligència del pescador. Ara, aquest hotel és a punt de tancar les portes, malgrat la seva situació privilegiada. Aquests paratges són bellíssims, però solitaris i llunyans, com un paradís ignorat.

En un capvespre, per un camí de malesa, baixem fins a un poblat petit de pescadors. Hi viuen els **tongues**. El nostre amfitrió parla *shona* amb alguns d'ells, mentre nosaltres observem les

Cabana en construcció. A terra, argila per cobrir-ne l'estacada.

característiques d'aquelles miseres cabanes; la mica d'aviram picotejant per terra; algú negret de cabell arrissadet prop de la mare, la qual porta un nadó ben acomodat a la seva esquena; una cuina primitiva sota un rafal de rama sostingut per quatre pals forcats de dalt, amb els seus estris rudimentaris; la barraqueta on fumen el peix per a conservar-lo; un típic i original seient d'artesanía, i alguns petitíssims hortets de verdura escarrassida.

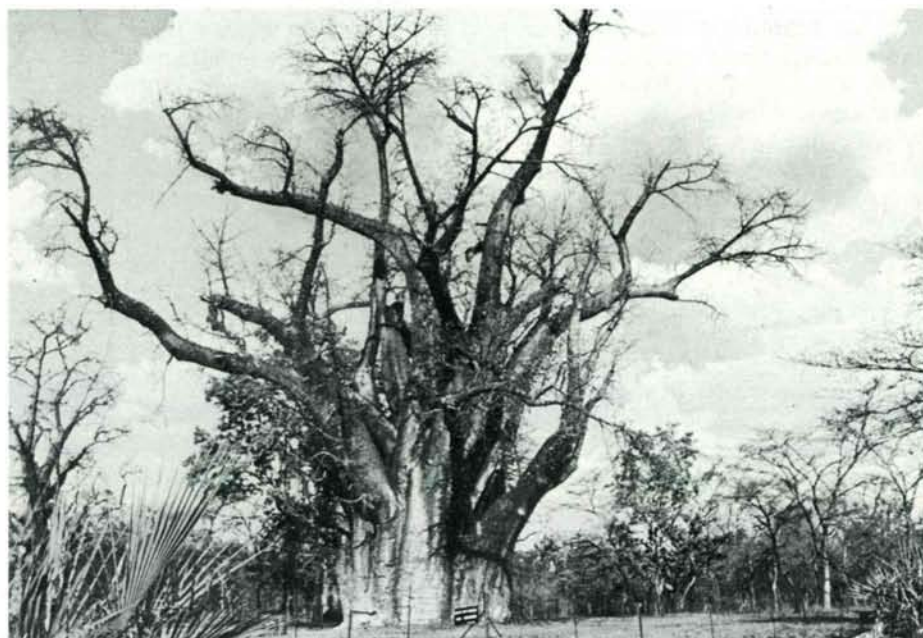
Entre les mirades estranyades dels seus escassos pobladors, seguim cap al llac, que és llur gran dipòsit d'aigua. Ens diuen que, prop d'un promontori que veiem un xic més enllà, sovint s'hi veu algun cocodril. I ens assenyalen una rampa natural al peu de la platja per on, de nit, passen els hipopòtams a pasturar.

Més tard, des del jardí de la residència del nostre amic, admirem la llarga, ampla, variant i colorida posta de sol africana, a Binga. Tanmateix, des d'ací, el crepuscle en el Kariba és d'un vermell esclatant, és un foc que encén tot l'horitzó i li dona diverses tonalitats, fins que va desapareixent l'intens colorit en la immensa fosca del firmament.

Fent camí cap a Kariyangwe

L'endemà, fem el camí de Binga cap a la missió de Kariyangwe, el qual, deixa la carretera a un trenta kilòmetres, i s'endinsa per l'interior d'aquella vastíssima regió muntanyosa, per una pista de molts desnivells, entre sabanes i llocs més o menys aprofitats per cultius de secà i pasturatge de cabres i bovins. (Es noten els tres anys seguits de sequera que pateixen aquestes terres i

Un baobab, «l'arbre gran» dels indígenes.

la seva gent. I el bestiar.)

D'ací d'allà, a llargues distàncies, veiem algunes típiques cabanes cilíndriques disperses, amb cobertes còniques de palla o rames tallades; negres descansant a l'ombra d'algun baobab; pallols per a conservar el gra, i algun grup de dones amb pals llargs, que el piquen en un gran morter, per fer-ne farina.

El baobab és un dels arbres més notables d'aquestes terres. Hi és conegut per l'«arbre gran», el qual, en alguns casos, com el que veiem en l'àrea de les cascades Victòria, ateny uns vint metres d'alçària i té el tronc extremadament gruixut, d'uns setze metres de circumferència. Aquest arbre

fa unes grans flors blanques, que s'obren de nit. Donen fruits allargats, de quaranta-cinc centímetres, la polpa dels quals és farinosa i comestible. Els indígenes n'aprofiten el fruit, i fins i tot les fulles, per a llur alimentació. També l'escorça, que dona una fibra de gran resistència, és utilitzada per a preparar tisanes calmants.

Al nostre pas, d'una cabana propera en surt una mare jove, somrient, amb un nen arrapat a la faldilla, mentre amb una mà sosté un nadó nu i amb l'altra la pipa rústica pròpia dels tonga, consistent en una carbasseta seca, que es mig omple d'aigua i té el broc molt allargat i lleugerament corbat. Porta incrustada una pipeta de fang, artísticament treballada, on s'hi posa la brasa, amb llevors de **daha** i herbes aromàtiques. Observem que, com a moltes noies casades, a aquesta mare li manquen les dents superiors —que és un dels encants naturals de la dona, i, potser més encara si ella és negra. Ens diuen que, quan es casen, llurs marits les els trenquen per tal d'evitar que altres homes se n'enamoren.

Per senderols que no sabem on menen, negres i negrets hi fan camí. Veiem algunes dones, cadascuna amb dos saquets de *mealie-meal* (la farina de morenc per fer la *sadza*) carregats damunt llurs testes; i, poc després, una altra amb una gerra d'aigua al cap, que potser l'ha hagut d'anar a omplir a vint quilòmetres de distància, a causa de la sequera imperant. Per sort, no hem trobat en el nostre caminar per les sabanes i la selva la cobra escopidora, que té uns dos metres de llargada i pot projectar el verí fins a dos metres de distància per encegar els seus enemics. Fa paüra pensar que sempre pot

Grup mixt: amb maneres afables, desapareixen prejudicis i antagonismes racials. En el vestir s'observa una clara influència de costums europeus, àdhuc en el medi selvàtic.

sorprendre't impensadament.

Esperit missioner

Arribem a la missió, que està situada en una gran esplanada, amb molts arbres altilersos, al voltant de la qual hi ha: l'hospital, ple de malalts, i el dispensari, amb un reduït laboratori; el magatzem de farina i d'altres provisions de boca; el temple, que és una àmplia barraca de parets llises i blanques i una renglera de simples finestres, un Sant Crist damunt l'altar i una Mare de Déu, i una tauleta amb varis instruments rústics de percussió; l'aula escolar, que té unes característiques semblants a les del temple, amb pupitres i bancs per als alumnes; la residència dels clergues encarregats dels serveis religiosos, agrícoles, de proveïments i d'ensenyament, etc., i una altra per a les religioses, que exerceixen funcions auxiliars i dispensen atencions a la comunitat indígena durant la seva estada a la missió; el garatge-taller, i, al darrera, l'horta de verdures i arbres fruiters (alvocaters, papaïers, bananers, mangos i d'altres). I corts per al bestiar que hom cria per al servei i la utilitat de l'home, i els coberts per a l'aviram.

I en una banda del mateix recinte, emparats per l'ombra de l'ampla copa d'arbres del país, s'hi reuneixen els familiars dels interns a l'hospital, que esperen, asseguts a terra i fumant molts d'ells la pipa *tonga*, que aquells siguin donats d'alta. I també els que s'hi esperen per a ser hospitalitzats i intervinguts quirúrgicament.

El nostre amic resident a Binga, és el metge-cirurgià i director dels serveis hospitalaris de la missió, on visita, cura i opera un dia per setmana. Ens diu que confia poder anar a Europa tan aviat com li hagin assignat un substitut, a fi d'estudiar les noves tècniques en el camp de la seva professió i oferir les seves experiències mèdico-tropicals adquirides en l'exercici integral de la mateixa; però que, malgrat tot, tornarà a Kariyangwe, puix que, aquí, troba el treball altament gratificant.

També les religioses experimenten aquest goig espiritual i reconfortant. L'encarregada del magatzem ens diu que, fins feia poc temps, havia estat superiora a Manresa, però que, al cap de dos anys, decidí tornar al costat d'aquesta gent, puix que es sentia interiorment cridada a exercir aquí els seus serveis.

I mossèn Dausà, des del seient del tractor que condueix, ens diu que recentment havia tornat de casa seva, a Cassà de la Selva, on no havia estat des que s'havia fundat aquesta missió, feia uns trenta anys, i que, al cap de dos mesos, sentia la nostàlgia de tornar

al servei d'aquests germans negres, pobres, molt pobres, sense res i abandonats de tothom.

I si l'esperit de lliurament generós i de voluntariós sacrifici d'aquests missioners ens corpenia, també ens fiblava el nostre egoïsme davant d'aquella munió de negres resignats, miserables i malalts, resistint estoicament llurs mals i

Dona indígena somrient amb el seu nadó recolzat al maluc i la típica pipa dels tonga a l'altra mà.

Dones tonga.

insuficiències, i la ingènua alegria i mansa conformació d'aquelles dones joves, de dolça i suau mirada, que exalten la seva bellesa natural –en alguns casos d'una finor i delicadesa sorprenents– amb l'ús de braçalets i collarets d'artesanía popular africana, mentre que d'altres, generalment velles, presumeixen petits discos de vori en el lòbul de llurs orelles, o exhibeixen ullals de bèsties feres sota llurs narius, si bé, segons costums primitius adquirits dels avantpassats, els foren arrencades prèviament llurs dents incisives per a fer, als llavis superiors, els forats ornamentals per a lluir-hi l'amulet.

Ens diuen que, en la darrera epidèmia de xarampió –que és una de les malalties més greus que hi ha aquí– els nens morien com a mosques. I que, l'hivern, hi ha una gran quantitat de gent amb cremades lacerants, perquè fa fred i s'adormen vora el foc. Ara, sota la copa dels arbres de la missió, veiem familiars d'hospitalitzats, leprosos, anèmics d'origen alimentari, afectats pel goll endèmic i per malalties de desnutrició, manca d'aigua potable i males condicions sanitàries, picades verinoses, o altres accidents, que esperen sense presses ni neguits el torn de la visita mèdica o l'entrada a l'hospital, entre un amuntegament de malalts.

Amb pena i recança pels qui sofreixen, i admiració i respecte pels qui lluiten contra la misèria i la fam del pròxim, deixem la missió de Kariyangwe, servant-ne un record inesborrable.

IV. ELS POBLATS PRIMITIUS I LA CAPITAL MODERNA

La colonització

El córrer del temps va deixant enrera moltes de les formes de vida tradicionals dels habitants de l'Àfrica negra, malgrat que encara hi hagi tribus de diferents ètnies que continuïn vivint principalment de la caça i de la pesca i que, com els seus avantpassats, maldin per sobreviure a les adversitats climàtiques, als atacs de les bèsties feres i a les lluites contra les tribus guerreres i antropòfagues, ben identificats amb llur estat primitiu entre el cel i la terra que els ha vist néixer, i amb creences animistes com a causes dels fenòmens psicològics i fisiològics de llur existència.

Si bé en el curs de la història d'aquesta regió de l'Àfrica meridional se'ns parla dels antics reis del Gran Zimbabwe i de l'imperi bantú dels monomotapa que els succeí –dels quals han quedat unes ruïnes monumentals que alguns atribueixen a èpoques més remotes–, no podem parlar pròpiament de colonització europea fins després de

les descobertes del missioner-explorador David Livingstone i de la labor fermament empenedora de Cecil J. Rhodes, representant del capitalisme colonial britànic, del nom del qual s'originà el topònim Rhodèsia.

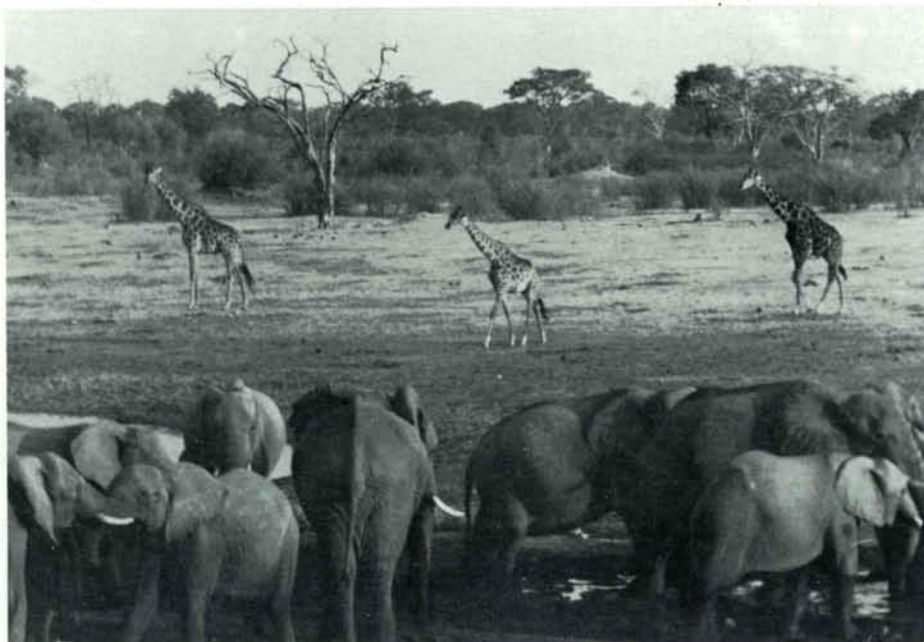
La intensa evolució político-administrativa d'aquest país des de les darreries del segle passat no és per a ser analitzada en aquest article —el coneixement de la qual, per altra banda, és a l'abast de qualsevol estudiós. És prou coneguda la història recent d'aquest Estat (comprès entre els territoris de la República Sud-africana i Zàmbia, Botswana i Moçambic, físicament constituït pels altiplans de Matabeleland, al sud-oest, i Mashonaland, al nord-est, entre els rius Limpopo i Zambesi), per limitar-nos a recordar que, pel març de 1980, foren celebrades eleccions lliures —guanyades per una majoria nacionalista negra esclafadora, que obtingué d'Anglaterra el reconeixement de la seva independència com a República de Zimbabwe. Des d'aleshores, la bandera nacional és la composta per set barres horitzontals, de colors verd, groc, vermell, negre, vermell, groc i verd, amb una estrella vermella de cinc puntes al centre d'un espai blanc triangular a la seva dreta. L'emblema nacional és l'egòcer negre (*Hippotragus niger*), bell antílop, de l'alçada d'un cavall, amb banyes grosses anellades des de la base i fortament encorbades cap enrera en forma de simitarra, molt veloç i de moviments arrogants.

Aspectes positius de la colonització foren: la construcció de vies de comunicació per facilitar els desplaçaments i el transport de materials a base de l'automòbil i el ferrocarril, la presa del llac artificial Kariba i la xarxa hidroelèctrica; els establiments d'indústries agrícoles i l'explotació minera del subsòl, requerides per la producció de tabac, cotó i sucre, entre altres, i la de crom, ferro, coure, or i amiant, etc.; així com l'exportació d'aquests productes i la carn de bestiar boví, que obriren un comerç exterior amb bons resultats, comptant amb importants ajudes i inversions financeres de capital del país i foraster; l'edificació d'uns sumptuosos hotels i grans establiments públics a les ciutats principals de l'Estat; i, entre altres activitats urbanístiques i socials, la potenciació d'obres culturals, al servei principalment d'una colònia prepotent i opressora dels indígenes.

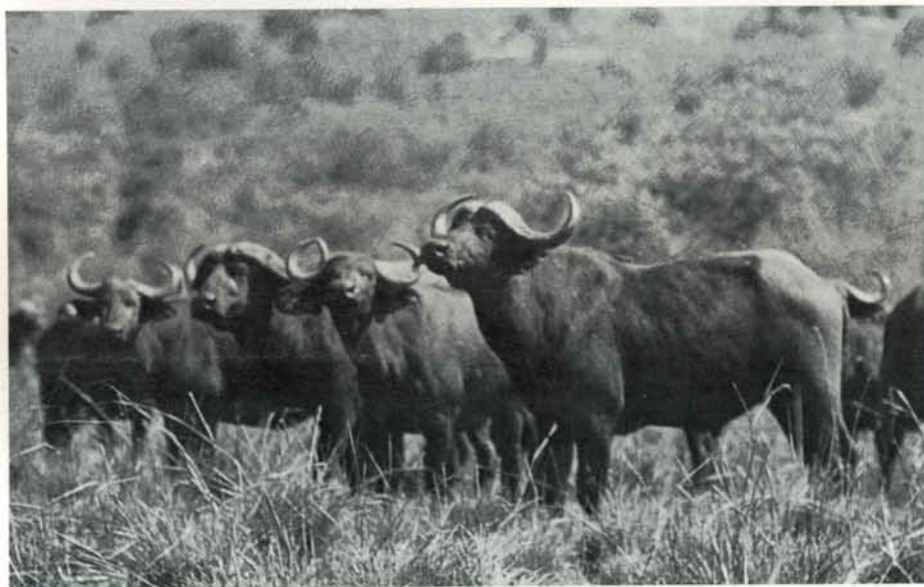
Els poblats primitius

Els negres d'aquest territori vivien en poblats formats pels diferents grups ètnics que l'habitaven, tals com els *tonga* (o *batonga*), *ndebele*, *wenda*,

Elefants i girafes en els bassals de la sabana.

Búfals cafres, a la sabana seca.

nyanga i *karanga*. Alguns d'aquests grups distingien la cabana del cap de la tribu pel seu llarg diàmetre i la colorida decoració en vermell, negre i blanc. A l'interior, i tancada per un passadís circular en circumferència, els *venda* hi tenien la sala del Consell i el setial d'honor amb un cocodril gravat, que era llur emblema. També el cap l'utilitzava com a propi dormitori, que compartia amb qualsevol de les seves dones. Els serveis estaven instal·lats en el passadís, el qual, a més, estava ornamentat amb pintures murals.

Una altra cabana era la del bruixot (o *n'ganga*, en llur llenguatge), el qual solia anar guarnit amb plomes a la cabellera, i duia pintades la cara i el cos, amb penjolls de fetixes i amulets al coll, braçalets fins als colzes i faldellí curt de pells de lleopard.

Les cabanes familiars, generalment cilíndriques i de sostre cònic, no diferien gaire entre elles; les petites i més elevades ho eren per defensar els infants de les possibles escomeses dels animals salvatges durant la nit i, per aquest motiu, els vespres separaven l'escala d'accés a cadascuna. D'altres s'utilitzaven per a cuina, guardar l'aviram i el bestiar boví, cabrum i oví, amb trampes, espesses estacades circulars i altres mitjans de resistència contra atacs imprevistos. També hi havia les destinades a pallols, formats per barraques amb el soler separat de la terra per uns suports, per tal de guardar-hi el gra i preservar-lo de la humitat i de les bèsties rosegadores.

Algunes tribus importants posseïen forn de fundició de ferro, forja i una fossa o carbonera per al carbó vegetal,

amb grans gerres de terrissa per a dipòsits d'aigua. Entre altres peces forjades, feien puntes de fletxa i llança, sagetes, estris per la caça i la pesca, utensilis de guerra i eines per al bosc, les pastures i els conreus.

Dos espais de respecte d'algunes comunitats eren el lloc sagrat i el destinat als pre-enterraments. Els *batonka*, en els funerals, usaven la flauta de fusta per expressar amb sons llurs sentiments de condol. En canvi, a les festes per les bones collites o caceres extraordinàries i per a celebrar victòries aconseguïdes, eren convocats a assemblea amb la *kwamanda* i amb el corn, per reunir-se en cas de guerra o per allunyar mals esperits. Exterioritzaven llur alegria al so dels tam-tams, dels tambors de fusta i tabalejant, sovint acompanyats per la marimba i la *m'bira*, amb vistoses i expressives danses de vibrants i esgotadors moviments.

Influències europees

Entre les parles autòctones d'aquelles tribus, fou el *shona* el llenguatge que s'anà estenent per tot el país i és l'únic del qual se n'editaren unes nocions elementals de gramàtica, amb frases corrents d'ús habitual i comú, amb llur equivalent en anglès.

Potser pel color de la pell, tant com per les llengües intel·ligibles i els costums tribals de les diferents ètnies dels aborígens, s'originà un antagonisme violent entre les cultures europea i africana, més exactament entre blancs i negres, el qual possiblement fou la causa que totes les tribus, indistintament, haguessin estat tractades per aventurers sense escrúpols i colonitzadors codiciosos —en un ahir no pas gaire llunyà— com a esclaus, sense cap mena de respecte ni consideració humanes.

Avui, però, malgrat que en molts llocs amagats de la selva continuïn amb els seus costums i mitjans de vida tradicionals, a gairebé tots ells han arribat manifestes influències de la cultura europea i de la civilització cristiana, en molts diversos i variats aspectes, les quals van essent assimilades lentament i imperceptible, i quasi inconscientment, a través de llurs escasses relacions humanes, l'obra de les missions i els serveis públics oficials.

Pinzellades de la capital

Zimbabwe, l'any 1980, després d'aconseguir la seva independència, tenia una població de 7.200.000 negres i 220.000 blancs. Harare, la capital (fins llavors coneguda per Salisbury), en té ara prop de 500.000, una cinquena part

dels quals és de raça blanca, amb tendència a minvar. Està situada a l'altiplà de Mashonaland, a 1.470 m sobre el nivell del mar, gaudeix d'un clima excel·lent i és el centre d'una fèrtil comarca agrícola.

Es compon d'un nucli central modern, que es va anar desenvolupant en l'època rhodesiana segons un pla urbanístic d'amples avingudes, flanquejades d'arbres ornamentals de diverses espècies, grans parcs ajardinats i d'esbarjo infantil, un extens jardí botànic amb una arbreda que resumeix l'abundància de varietats característiques del continent africà, importants edificis públics i oficials de belles estructures arquitectòniques i, a llur entorn, però força allunyats del centre urbà i de serveis, uns barris satèl·lits, amb residències de caire senyorial i distingit, algunes d'elles sumptuoses, amb elegant piscina i camp de tennis, d'aspecte

típicament anglès i colonial, el servei domèstic de les quals és exercit per negres, i que són vigilades per valents i fidels gossos de raça que en són, alhora, guardians segurs i eficaços.

A poca distància del perímetre de la capital hi ha els parcs recreatius dels Ocells i el dels Lleons. En el primer, alguns ornitòlegs n'han catalogat en un sol dia més de dues centes espècies, entre els indígenes i els migrants, tant interessants per les seves particularitats com pel divers colorit de llurs plomatges i les respectives característiques de vol. L'altre, en una àrea totalment tancada per un sòlid i alterós enreixat de gruixut fil metàl·lic, per tal d'evitar la fuga dels lleons i d'altres animals salvatges que s'hi mouen en captivitat, comprèn en lloc contingu un zoo, en el qual hem vist, ultra una tortuga gegant que sosté quatre o cinc infants damunt la seva closca sòlida i resistent, interessants exemplars de la fauna africana.

L'estiu, estació de les plugues

Ara és l'estiu; als jardins floreix una arbreda de colors vius i lluminosos, de delicades tonalitats. L'avinguda de les xicrandes, al barri urbà, n'és una mostra encisadora, puix que l'encatifat blau violaci que formen les seves flors la converteix en un passeig de somni i fantasia. I també la diversitat de les plantes florals, d'una delicada exquisidesa, així com les esplèndides buguenvil·lees blanques, granades, grogues, roses, liles i magenques. Una poetissa que acabava de visitar la capital per primera vegada, em deia, impressionada per la seva bellesa:

Grup de nens tonga.

«Harare és única: paisatge, colors, llum...: una meravella!».

A trenc d'alba, quan la claror de la matinada es va escampant pels dilatats horitzons de l'altiplà, infinitat d'ocells tropicals que poblen les branques dels arbres omplen l'aire del nou dia amb xerradisses i xerroteigs. En un alegre guirigall de inharmoniques sonoritats

«The third eye», bust d'art negre africà.

musicals ornitològiques, s'eleva majestuosament l'astre solar en un firmament d'un blau nítid i clar, tot escampant amb els seus raigs la llum brillant i una calor que no sufoca, suavitzada com és per les ombres reconfortants dels nombrosos arbres que hi abunden arreu.

De sobte, però, sobre la indolent indiferència dels nadius, apareix una negra nuvolada i esclata la imponent tronada precursora, no d'un ruixat més o menys intens i alegret sinó d'un imminent i veritable aiguat, fort i dens, que cau d'una manera fatal, implacable i persistent damunt el centre urbà, sobre l'asfalt de les avingudes i la gespa dels jardins, tot esborrant figures i paisatges. La densa i compacta cortina d'aigua dilueix i enfosqueix tots els contorns, momentàniament aclarits per la fugaç resplendor del llamp, acompanyada del terrorífic espetec que hom sent damunt seu, seguit del tro que retronja com una amenaça sinistra en la profunditat insondable de la tempesta, talment com un presagi de diluvi.

Quan ha passat el temporal, o bé ha minvat la pluja, la gent surt dels establiments o de sota les marquesines on s'aixoplugava i els carrers tornen a recobrar animació, el treball reprèn el seu ritme, la badoqueria s'estaca davant els paradors, i els grups de negres s'agombolen a l'espera pacient del «bus» de transport suburbà, que sempre triga a arribar.

Malgrat que ens trobem a l'època de les pluges, fa tres anys que a penes si plou, amb gran dany especialment per les zones de bosc, pastures i conreus, convertint-se la sequera en el flagell de la set, la fam i la misèria en extenses

regions agràries del país i de les selves.

La vida pública

La població negra de la capital és cinc vegades més nombrosa que la blanca. Els blancs tenen un altre fer, un tarannà diferent i el temps comptat i mesurat. Són —som!— esclaus del rellotge, de la puntualitat i de la paraula. Per als negres, en canvi, el temps no compta; la puntualitat s'observa per aproximació, i la paraula se l'emporta el vent. Els terminis i venciments són cosa de bancs i de blancs, de factura europea i no tercermundista. La societat negra, aquí, encara es troba en vies de desenvolupament.

El president de la República també és negre, així com els membres del govern i la totalitat gairebé dels funcionaris, excepte alts càrrecs de l'administració. També ho són els components de l'exèrcit i la policia, els de serveis, els dependents de comerç en major nombre i els obrers. Els blancs són fills, en general, de pares rhodesians, gairebé sempre d'origen anglès o d'altres països europeus i asiàtics. Tots aquests altres són de parla anglesa, i de parla *shona*, a més de l'anglès, els negres. Ambdues llengües són utilitzades per la T.V.Z. La convivència és, en general, àrdua d'aconseguir plenament, tot i que la tolerància mútua és força acceptable.

Si bé molts negres segueixen llur animisme tradicional, d'altres s'han incorporat a les comunitats religioses blanques, catòliques o protestants. S'hi publica, solament en anglès, el diari «The Herald», que el diumenge es converteix en «The Sunday Mail».

Popularment, l'esport preferit és el futbol, del qual el més alt mandatari del país, el rev. Canaan Banana, és un afeccionat entusiasta. Les curses de cavalls i el golf, així com el cricket i el tennis, són exercicis pels membres de la colònia, organitzats en els campus dels respectius clubs i centres escolars. Les arts marcial i la gimnàstica són practicats pel jovent modern i optimista. Entre els centres recreatius més concorreguts hi ha dues sales de cinema i una de teatre. La taverna exòtica, el cabaret i les sales de festes es troben en hotels de categoria, generalment freqüentats per blancs i per negres del país i forasters, homes de negoci i turistes.

* * *

Amb aquest reportatge de caràcter descriptiu, sols hem pretès donar unes simples impressions de la bellesa geogràfica descoberta en els nostres safaris turístics pel nord de Zimbabwe i durant una curta estada a la capital, el gener del 1984.

Vista aèria de Harare, antiga Salisbury, capital de Zimbabwe.

EXPEDICIÓ BHAGIRATHI-84

VIA ESTEL IMPOSSIBLE

«TRES LECTURES»

Joan Tomàs

-1-

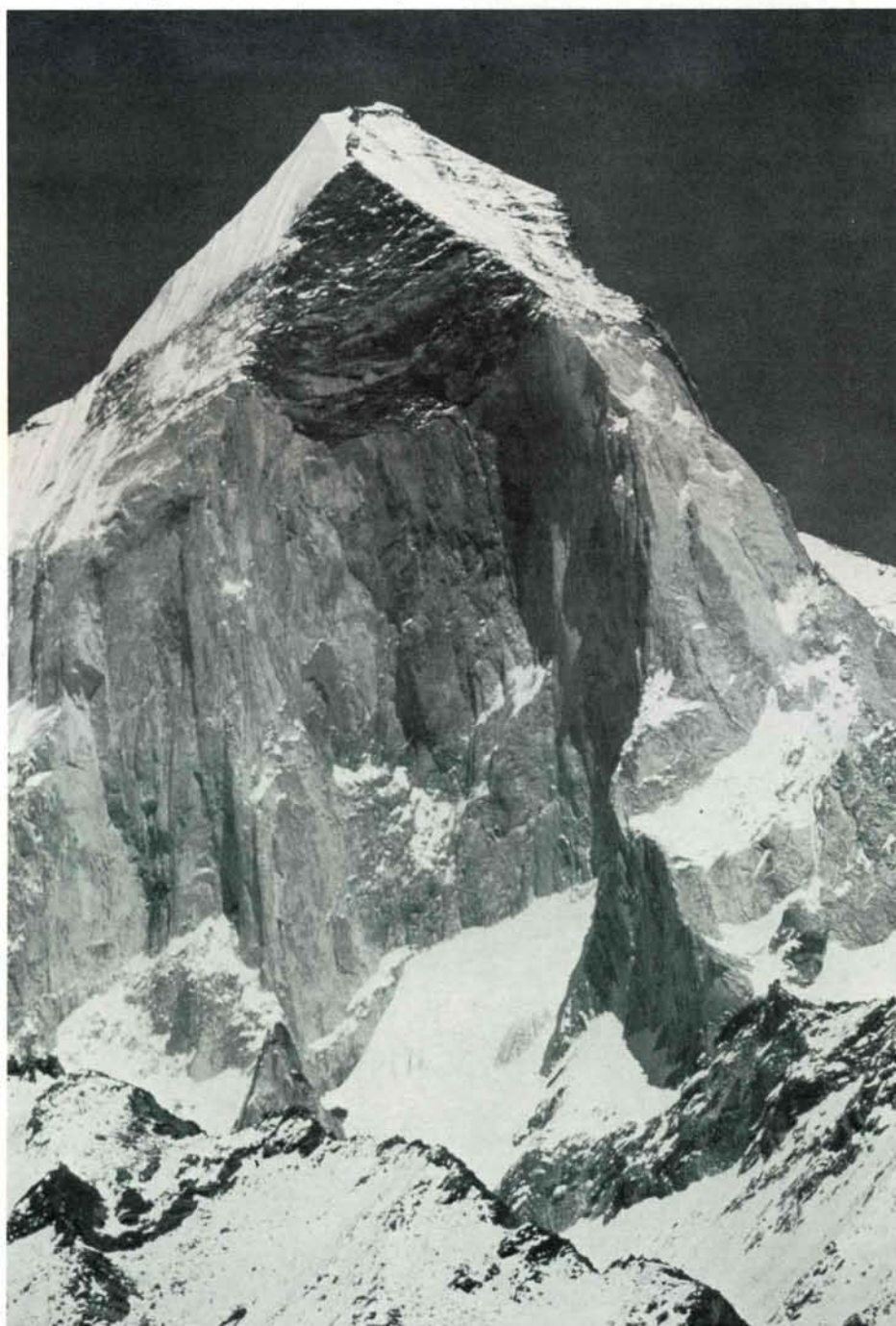
El dia 13 d'abril de 1984 surten de Barcelona dos membres de l'expedició, junt amb quasi tot el material; i una setmana després, ho fan els altres dos, per retrobar-se tots plegats a Delhi. Uns ràpids tràmits a la Indian Mountaineering Foundation permeten de contactar amb l'oficial d'enllaç; i, el dia següent, surten en un autobús llogat en direcció a Uttarkashi, lloc on contracten vint-i-vuit portadors i un cuiner. Després d'un altre dia de viatge per carretera, inicien la marxa d'aproximació que, ascendint paral·lela al curs del riu Ganges, els portarà, després de tres jornades, fins al camp de base, situat a 4.300 metres, a l'entrada de l'extensa glacera de Gangotri.

Un altre dia, el 27 d'abril, instal·len el campament de base avançat (CBA), a 5.000 metres, a prop del peu del nostre objectiu: la muralla oest del Bhagirathi-III (6.455 m), per on pensen obrir una nova via.

Al llarg d'onze dies efectuaran viatges diaris al CBA, on transportaran un total d'uns 400 quilos de menjar, gas i material, a fi que aquest campament sigui autosuficient i que, un cop instal·lats en ell, no calgui baixar al camp de base fins que la via sigui oberta.

Durant vuit dies efectius, realitzen l'obertura del primer terç de roca de la ruta, i l'equipen amb els 300 metres de corda estàtica de què disposen. La roca és un granit extraordinari, amb fissures rectilínies i d'una total verticalitat. S'obre via, exclusivament amb peus de gat, aprofitant les limitades hores de sol que ofereix l'orientació oest del pilar. L'escalada és mantinguda, i gairebé tota en lliure atlètic. Una zona compacta serà resolta finalment amb diverses maniobres que inclouran un pas d' A_{2+} , en el qual es ficarà l'únic burí de la ruta per fer un pèndol fins a una reunió d'estreps, de la qual es sortirà

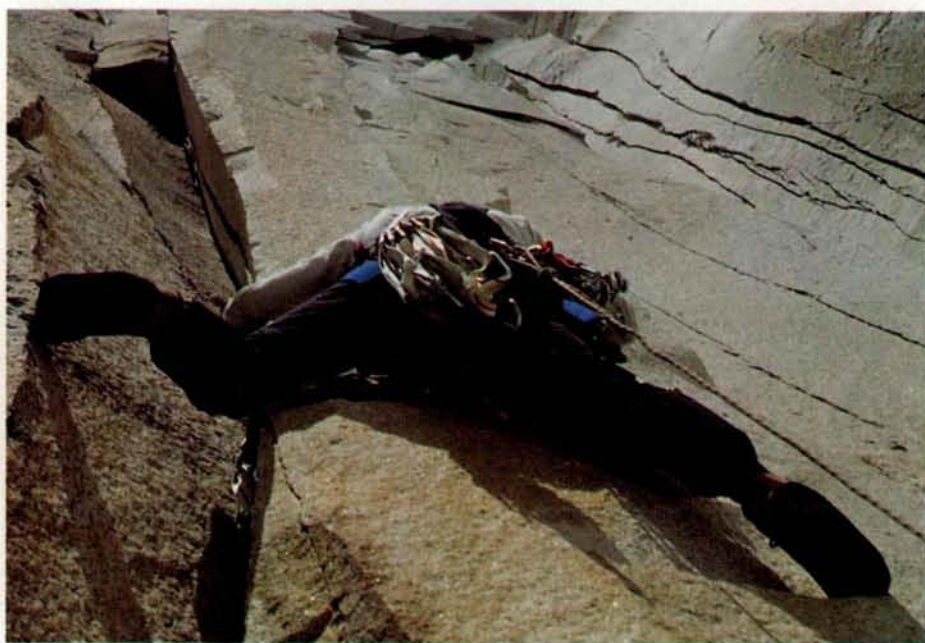
Cara oest del Bhagirathi-III. (Foto: Expedició Bhagirathi-84.)

Dones camperoles, sempre amb les seves joies. (Foto: Expedició Bhagirathi-84.)

Escalada «yosemítica» a l'Himàlaia. (Foto: Expedició Bhagirathi-84.)

Deixant el bivac, per anar a obrir ruta. (Foto: Expedició Bhagirathi-84.)

mitjançant una penjada bavaresa i una delicada travessia sota uns sostrets.

Mentre una cordada obre via, l'altre aixeca sacs de 30 quilos per la paret, per situar-los al final de les cordes. En aquests dies, es produeixen dues caigudes sense conseqüències greus.

El dia 16 de maig inicien l'atac final. Deixen el CBA i van a viure a la paret, per tota la resta de l'ascensió. Els 200 quilos de material, situats en el punt més alt assolit, han de permetre una permanència de dues setmanes a la paret. Per manca de relleus adients, els bivacs s'efectuen en una hamaca rígida de dues plaques, penjada de claus, i en una combinació d'hamaques de xarxa i petits relleus pels altres dos.

El segon terç rocallós s'obrirà en tres jornades, per un marcat diedre al qual s'ha accedit amb una maniobra en arc i un pèndol, i que ofereix una bellíssima escalada, amb bastant encastament de punys i alguns curts passos d'artificial, que no hi ha possibilitat d'evitar. Després de 4 bivacs, efectuen un trasllat de tot el material fins a sobre el diedre central, on, després de recuperar les cordes inferiors, situaran els propers bivacs. És una altra etapa del sistema utilitzat, anomenat «càpsula», el qual funciona bé perquè per ara aconseguir que la velocitat del grup sigui molt propera a la velocitat de la cordada que obra via.

El darrer terç rocallós presenta una zona de desploms que conformen el principal problema. Apurant tres jornades al màxim, aconseguir de forçar aquest tram i d'arribar fins al peu del terreny mixt. Aquesta part ha estat resolta amb deu llargs combinats de lliure i artificial.

El 24 de maig s'inicia l'atac alpi. Llençen els sacs, amb tot el que no es pot portar a l'esquena, i van a fer el novè bivac al peu del mixt.

El següent dia és emprat a superar una molt precària combinació d'esquistos trencats, grava i neu, en una tensa jornada que finalitza amb un bivac —molt incòmode— a prop ja del glaç.

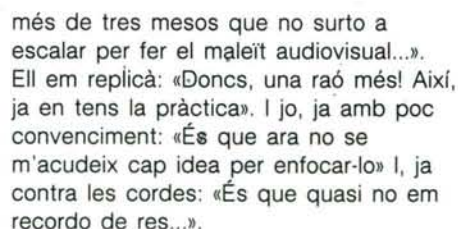
El 26 de maig, onzè dia a la paret, recorren els pendents superiors de glaç, per atancar-se a l'aresta cimera, i arriben al cim, a les 5 de la tarda.

—2—

El dia 13 d'abril de 1984, quan sortírem de Barcelona, va començar una aventura que haig de recordar ara, gairebé un any després, perquè l'amic Josep Abril, amb tota la raó del món, em reclama un article per a MUNTANYA.

Astutament, vaig intentar escapar-me'n amb excuses que em van semblar de pes: «Uf, més feina, no...! Fa deu mesos que faig feina d'escriptori.» Ell no s'immutà; jo vaig empenyer més: «Fa

1600m. ED°, A₃⁺

També és ja un tòpic dir que l'alpinisme expedicionari català ha arribat a un nivell que li permet d'enfrontar-se a empreses de la màxima qualitat tècnica. Però aquesta pomposa frase es només una expressió de la superestructura, de la cresta de l'ona, d'una ona sustentada no pas en una mar sòlida, sinó sobre uns fràgils pilars de voluntarisme.

No seria estrany que comencés a passar que es deixen d'intentar alguns objectius sobers, no ja per la manca de gosadia, ni per la manca de permisos, ni tan sols per raons econòmiques, sinó per manca de la capacitat per gestionar i organitzar tota la taleia. Això indicaria que quelcom falla en el plantejament actual. Allò que ja no sóc capaç d'esbrinar ben bé, és on seria l'error.

Però, de moment, deixo el futurisme, i continuaré intentant de recordar aspectes de l'ascensió, perquè el termini acordat acaba aviat. I és només molt vagament que recordo els instants llunyans en què vam arribar al cim, a les 5 de la tarda.

-3-

El dia 13 d'abril de 1984, ell, ell, ell, i ell, surten de Barcelona. Llarga volada i la porta de l'avió s'obre, i una xafagor enganxosa el colpeja de sobte. Ell pensa: «Co...rdons! Quina xafagor més enganxosa!»; i, «reco...rdons, sembla que et colpegin, de sobte!» Ell que va, recull els quinze bidons de material, arribats mig d'estranguis a Delhi, i els apila en un racó de la gran sala. La gent l'observa. Ell se'ls mira, amb desconfiança. «Ja hi som; ara ens ho prendran tot.» I cerca un taxi; no, dos; i tot ho fica a dintre i el taxi ho tragina amb habilitat, per la demencial concentració de gent i vehicles. I ell s'ho mira per la finestra. L'aire, calent, xafagós, el colpeja. De sobte, es mira la gent, astorat, perquè pensa: «Són com a les pel·lícules... Prims, morenos, amb un drap a la cintura; i elles, ulls negres, un punt al front, el tercer ull, el signe de la divinitat; i el sari brillant, voltejant el cap, i deixant lliure el melic». Caminen elegants, «per primes», pensa ell. I es torna a estranyar de l'aglomeració, de la misèria, de las deformitats que exhibeixen per demanar almoïna. I ell no en fa a ningú «...que si en faig vindran tots»; el lumpen que pul·lula pel centre de les grans ciutats. Mentre abans ha vist, quan ha passat pel barri de les ambaixades, rera les reixes, els jardins, les piscines, els finestrals (aire condicionat?) i també els vigilants armats que les custodien... No se'n sap avenir!

Ell mira la muntanya, la seva (ho posa el «permís», que és seva per dos mesos), i s'adona, ben astorat, que és com la foto que ha vist: magnètica, atractiva, impossible... com un estel!

Puja i baixa, ell: cansament, mal de cap... La glacera, de primer... Cansat, voluntariós, entra a la paret: preciós, grandíols, cansat, extasiat... Li cau una pedra: cansat, aixafat, i, de sobte, astorat. S'enriola, parla, menja i es fuma

Cap els desploms, principal problema del terç superior. (Foto: Expedició Bhagirathi-84.)

La imprescindible hamaca rígida de dues places. (Foto: Expedició Bhagirathi-84.)

l'últim cigarret que li resta. Se sent bé, flota... i dorm profundament!

Un dia, ell viu a la paret, penjat (de les cordes, dels punys, de l'hamaca), penjat (de la por, de la voluntat, del plaer d'obrir una via). «Penjat», pensa ell, «estic ben penjat»; i, «però, com mola penjar-se de quelcom»; i, «però val la pena penjar-se d'això»; i, «de què val la pena, penjar-se?»; i, «vaig a deixar-ho, que m'estic fent un embolic», s'adona, de sobte, astorat.

Ell solca diedres, puja fissures, travessa desploms per on ningú, abans, no ha passat; i té fred als peus, i a les mans... I, després, és a punt de caure («és molt difícil»), però ho supera; i és llavors quan està més content, quan l'envaeix un estrany formigueig, perquè s'adona, de cop, que ha estat una estona caminant prop del seu límit; perquè ha estat obligat a donar el màxim de la seva capacitat; perquè s'adona, ben estranyat, que ha creat quelcom, en aquell instant: quelcom

Remuntant el gran diedre central, de 200 metres. (Foto: Expedició Bhagirathi-84.)

Començant l'atac alpi, en el novè dia a la paret. Al fons, el Kedarnath. (Foto: Expedició Bhagirathi-84.)

Arribada al cim, a l'onzè dia de l'atac final. (Foto: Expedició Bhagirathi-84.)

intangibles, però real; quelcom màgic i seu, de sobte.

Quan el «Shivling» baixa, és que ell puja, el desè dia, pels esquists; i, l'onzè dia, pel gel, brillant i polit. La voluntat que es va fent realitat; la por que es torna serenitat; i el plaer que esdevé el cim, la fi del viatge, la fi del camí: «De quin camí», pensa!

I «era aquest el camí que m'interessava»; i, «ves per feina, ...bony!». Quan s'adona, de sobte, admirat, que encara li manca fer la baixada. Quan, el ell, ell, i ell, de sobte, se sorprenden en adonar-se que acaben d'arribar al cim: són les 5 de la tarda.

RESUM TÈCNIC:

Expedició Bhagirathi-84.

Membres: Joan C. Aldegue (Pato), Sergi Martínez, Josep Ll. Moreno i Joan Tomás.

Obertura de la Via «Estel Impossible» a la paret oest del Bhagirathi-III (6.455 m), situat en el Garhwal, Himàlaia indi.

Sistema d'ascensió «càpsula», amb atac alpi final.

Dificultat: E.D., amb quatre passos de VI, i dos d'A₃₊.

Desnivell: 1.350 metres. Escalada vertical en magnífic granit, excepte una zona perillosa d'esquists al final. Progressió principalment en lliure. Tot el tram granític obert amb peus de gat especials. Hamaques necessàries. Alimentació naturista.

Protecció exterior amb Thinsulate i Goretex.

Estada total a la muntanya: 45 dies; d'ells, 3 per aproximació, 11 per transports al CBA, 8 per equipar el primer tram, i 11 a la paret durant l'atac final. Cim, el 26 de maig.

TROBADA INTERNACIONAL D'ALPINISME

Chamonix, 9-20 de juliol de 1984

Francesc Herrera i Besolí

Els dirigents presents en aquesta trobada, Joan de la Matta, i Francesc Herrera, hem participat a la segona part de l'estada internacional d'iniciadors i a la primera part de la d'instructors.

La idea d'ajuntar la reunió dels dirigents d'ensenyament alpi amb les trobades internacionals d'alt nivell, i d'associar-les a un seguiment de les estades de formació d'iniciadors i d'instructors, ha estat generosa. No hi havia la pretensió d'oferir una demostració francesa de la formació dels *cadres* d'alpinisme. Els autors de la iniciativa havien pensat en una trobada d'amistat, i en un intercanvi de bons procediments.

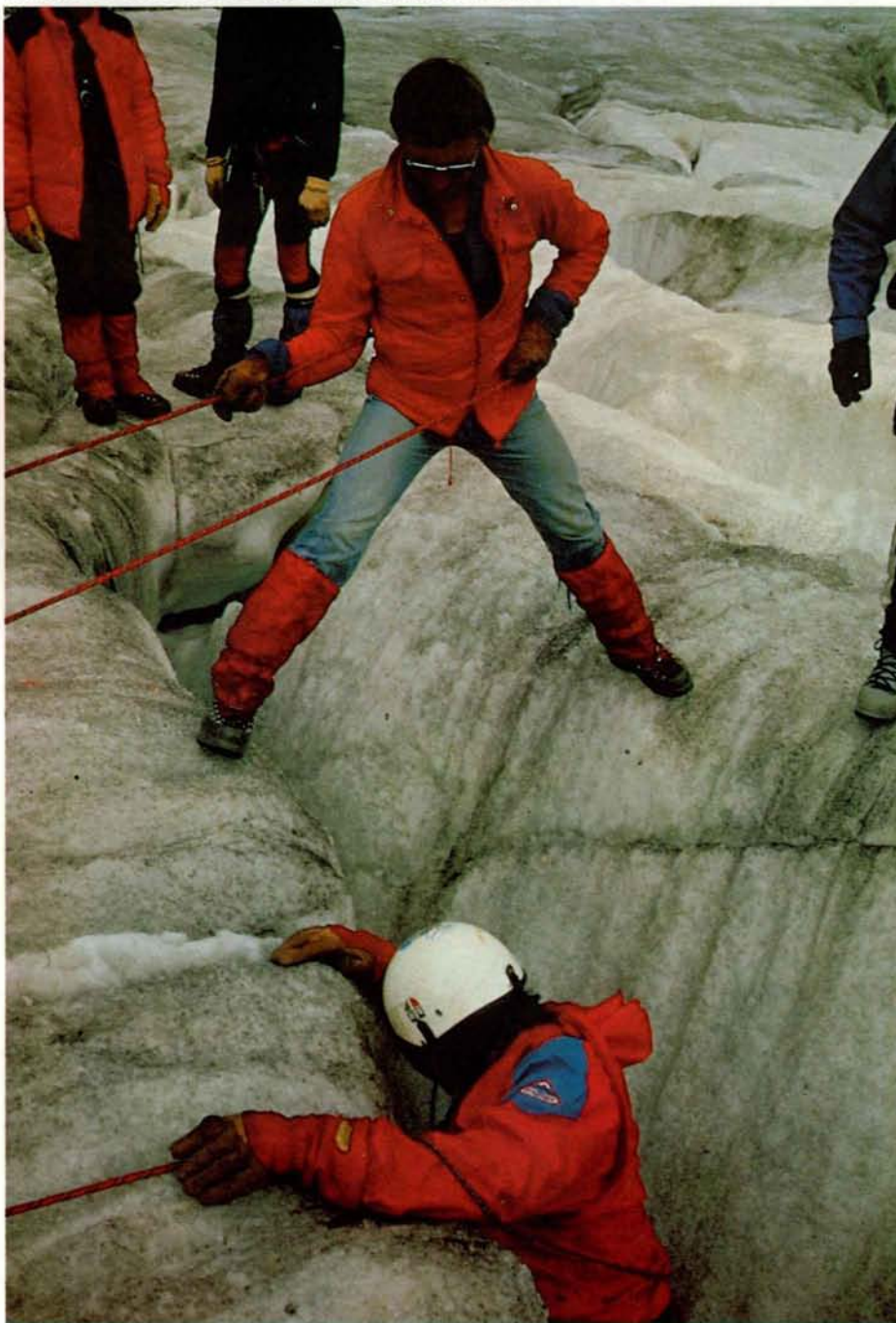
Alguns dirigents han estat molt més exigents. Sens dubte, s'imaginaven que la proposició francesa aportaria meravelloses respostes a les seves preocupacions. I alguns representants europeus, principalment els suïssos, s'han mostrat molt crítics en observar la manca de rigor de la prestació francesa.

El 1980, la preocupació del CAF, en fer una trobada internacional a nivell europeu, ens havia portat a l'Envers des Aiguilles. Confrontacions sobre escoles, tècniques, alternant-ho amb ascensions, havien estat pensades com un veritable desig d'establir lligams d'amistat entre els assistents.

Aquesta iniciativa havia tingut continuïtat l'any següent, a Baviera, a càrrec del DAV, i tingué per tema essencial la seguretat i l'encordament. (MUNTANYA n.º 722, 1982, pàg. 174).

De la primera trobada han nascut fructífers intercanvis i una iniciativa francesa molt particular, que hem retrobat aquest any: la formació d'iniciadors d'alpinisme, en particular per als països de terra plana. Era aquest *stage* internacional el que els dirigents hem estat convidats a seguir. D'aquesta manera han estat formats els iniciadors estrangers: luxemburguesos, portuguesos, danesos, irlandesos, holandesos, i deu paquistanís.

Pràctiques de socors en una esquerda. (Foto: Francesc Herrera.)

El sistema francès comprèn dos nivells: instructors i iniciadors; sense comptar amb els iniciadors de *randonnée* i d'escalada, de recent creació.

Però aquesta titulació topa amb la misèria del *bénévolat*. Si molt s'ha fet per donar al *brevet* d'iniciador la notorietat i l'atractiu que li reconeixem, els esforços desenvolupats a l'atenció de l'instructor han estat lluny d'obtenir el mateix resultat. És difícil d'imposar una segona formació, per a una carrera tan efímera.

Per als dirigents europeus, en ser d'un nivell més alt, l'instructor ha semblat molt més atractiu a l'hora de seguir els diferents *stages* en curs. De la confusió, com a mínim havien de sorgir algunes idees principals. Quant als problemes particulars, només vam retenir les crítiques més constructives i les més reals.

Fent escola de glaç a la Mer de Glace.
(Foto: Francesc Herrera.)

Per a l'iniciador:

- Insuficiència de preparació teòrica, per la qual cosa no podia, veritablement, interrogar els candidats.

- El sistema francès d'autoavaluació ha estat ben acollit, però els observadors estrangers pensen que és necessari un gran rigor en la seva

utilització.

- Conflicte aparent entre la importància de la tècnica i la dels valor associatius. Tenint en compte que tots els països donarem més importància als darrers.

- En consideració a la seguretat, és admès per tots que cap concessió no ha de ser feta sobre els valors tècnics del candidat.

Per a l'instructor:

L'actual imprecisió de la tasca que ha de realitzar, no permet sinó una aproximació a les nombroses recomanacions expresades.

- Aproximació a les condicions d'inscripció, del nivell tècnic personal, així com a les d'ensenyament, amb les intencions indicades dins de la documentació d'inscripció.

- Desig de mantenir el nivell tècnic D («difícil») que sembla correcte per deixar un marge de seguretat suficient, malgrat les exigències de vida dels clubs.

- Introduir la noció de didàctica, pensant en termes d'ensenyament d'una pràctica i no solament en termes d'aquesta pràctica.

- Interrogació del candidat sobre el contingut pedagògic i tècnic.

Cal dir que les clares diferències entre l'iniciador i l'instructor no hi són a la pràctica, ja que fan les mateixes funcions en els clubs. En concret, l'instructor pot fer ascensions, en el transcurs de la tasca pedagògica, fins a un nivell D («difícil»). Per altra banda, només els instructors poden programar i dirigir un curset.

PARLANT AMB LA COMISSIÓ DE L'ENSENYAMENT ALPÍ

El paper de l'iniciador, dins de la FFM, és el d'aprendre, aconsellar, corregir i educar, amb l'objectiu de formar alpinistes autònoms i responsables.

Abans d'abordar l'alta muntanya, el debutant ha d'iniciar-se en les tècniques de base de l'alpinisme: l'escalada, la marxa amb grampons, la utilització del material, la progressió en neu, l'assegurança i les tècniques de socors.

La forma d'aprendre aquestes tècniques és aprofitant el temps mort al final d'una cursa, a l'escola o fent tallers.

La glacera és un lloc per on cal transitar, quan som als Alps, amb esquerres i séracs: esdevé la protagonista d'aquests cursos.

Sempre s'ha d'anar encordat per la glacera, portant la corda en tensió i separats uns 15 metres. Cadascú de nosaltres, a la corda, hi fem un as de guia que agafem amb la mà. Si és engolit un company per l'esquerra, aquest as de guia ens avisa, i tenim dècimes de segon per a poder-nos

Mont Blanc. Aiguille du Midi des de l'Aiguille du Plan. (Foto: Francesc Herrera.)

Muntant un ancoratge. (Foto: Francesc Herrera.)

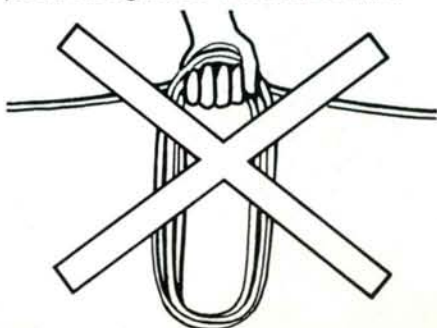

situar més convenientment i, al mateix temps, podem esmortir una mica la sotregada de la corda del company caigut.

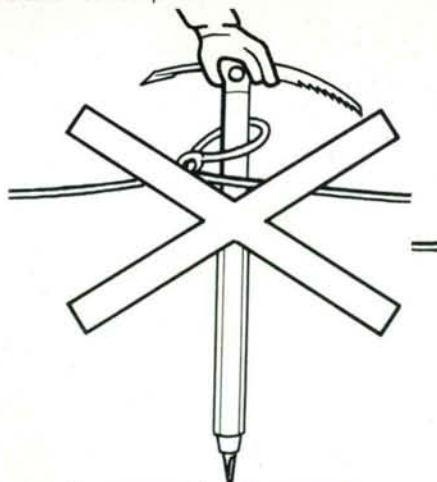
És aconsellable la cordada de tres lineal, portant el primer i el darrer la corda sobrant replegada al cos i fixada pel talabart a la cordada; així, en el cas de salvament tenim corda per a maniobrar. El company del mig és, en teoria, el qui va recollint la corda del caigut.

La cordada de dos és desaconsellable, perquè sempre és el tercer el qui controla la situació. És evident que dues cordades de dues persones lligades entre elles representen més seguretat, en creuar una glacera, que no pas dues cordades de dos.

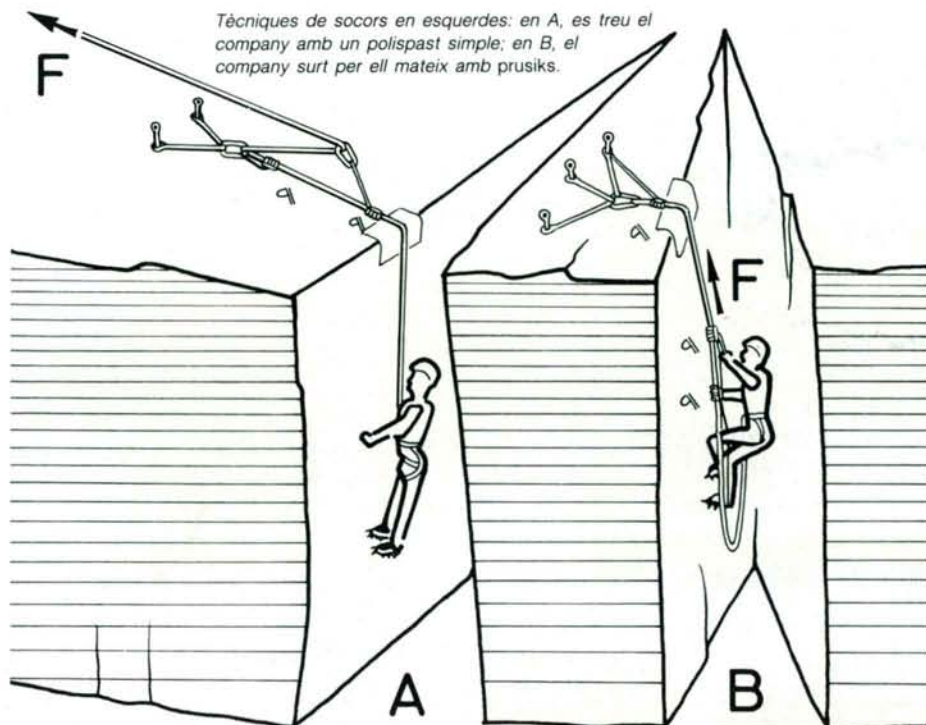
És desaconsellable, quan ens movem encordats, de fer anelles de corda i portar-les agafades a la mà; és millor

anar amb la corda tensa. Tampoc no hem de moure'ns amb el piolet lligat a la mateixa corda en què anem encordats, ni tampoc amb un as de guia, pel qual passem el mànec, perquè, en una eventual caiguda del company, l'estrebada de la corda ens podria deixar sense piolet.

En la progressió amb grampons, podem utilitzar totes les puntes o només les quatre puntes davanteres, tot enfonsant les puntes d'un sol cop i deixant que el taló pengi al buit. Les soles rígides i els grampons rígids faciliten aquesta tècnica i disminueixen el risc de vibracions provocades pel xoc de cada passa. La utilització de les dues tècniques (totes les puntes o només les davanteres) es pot practicar sovint alternativament.

Cal practicar-ho sovint. En una glacera, l'entrenament amb grampons s'ha de fer només a la part baixa del pendent i amb guants. No s'ha de pujar mai a prop del company, ja que un cop de grampó no és gens agradable.

Tant l'ús del piolet com el gramponatge s'ha de fer amb un cop sec; si es repeteix el cop, es trencarà el gel, i no ens subjectarà al pendent.

L'autosalvament s'ensenya en el curs d'instructors, per poder sortir d'una esquerda en cas de caure-hi. No s'ensenya en el curs d'iniciadors a l'alta muntanya.

En els talabards actuals ja no és tan necessari portar el prusik preparat amb

una baga a la corda, perquè es pot fer penjant del talabard.

En els ancoratges treballem el salvament, i traiem al company de l'esquerda amb un polispast simple. També hi practiquem l'autorecuperació amb prusik (pot ser mecànic al talabard i un prusik fet amb baga per al peu).

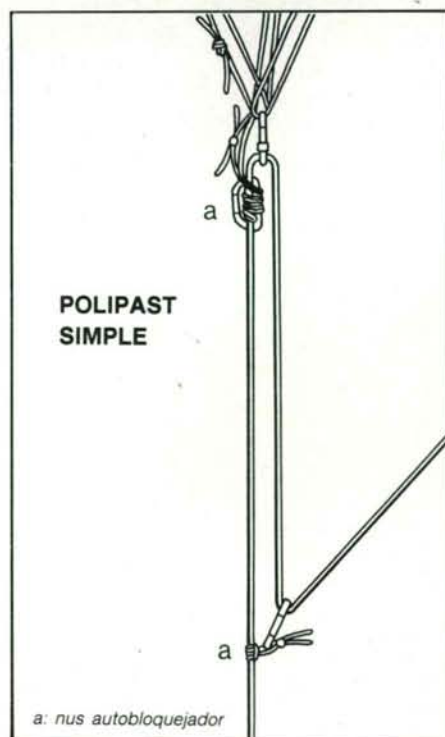
En els ancoratges i reunions muntades sobre gel, hem de tenir en compte que els tirabuixons i els pitons de glaç són massa febles. Així i tot, es poden emprar com a ancoratges per a rappel. Els cargols de glaç molt curts, de 15 cm o menys, s'arrenquen massa fàcilment. Per a equipar reunions, només són aconsellables els cargols de glaç tubulars. Per a col·locar un cargol de glaç s'han de seguir les normes següents: de primer, treure el glaç dubtós; si es produeixen cruïments mentre el cargolem, això vol dir que l'estructura interna del glaç s'ha fissurat i que el cargol no ofereix cap garantia de seguretat.

Tots els tipus de cargols han d'estar completament cargolats. Per a cargolar, s'empra la punta del piolet, fent palanca amb l'orella del cargol, després d'haver-lo introduït amb la mà, i sense picar amb el martell. Mai no s'introdueix la broca amb ajuda del martell. L'express (baga amb dos mosquetons) el posarem de manera que treballi sobre l'eix del cargol (més resistència) i no agafat de l'orella.

BIBLIOGRAFIA

LA MONTAGNE & ALPINISME, n.º 4, 1984, pàg. 530-537.

MEMÒRIA CHAMONIX 84: Matta/Herrera. Biblioteca, CEC.

a: nus autobloquejador

Pòster: Les Grandes Jorasses, vistes des de les Courtes. (Foto: Francesc Herrera.)

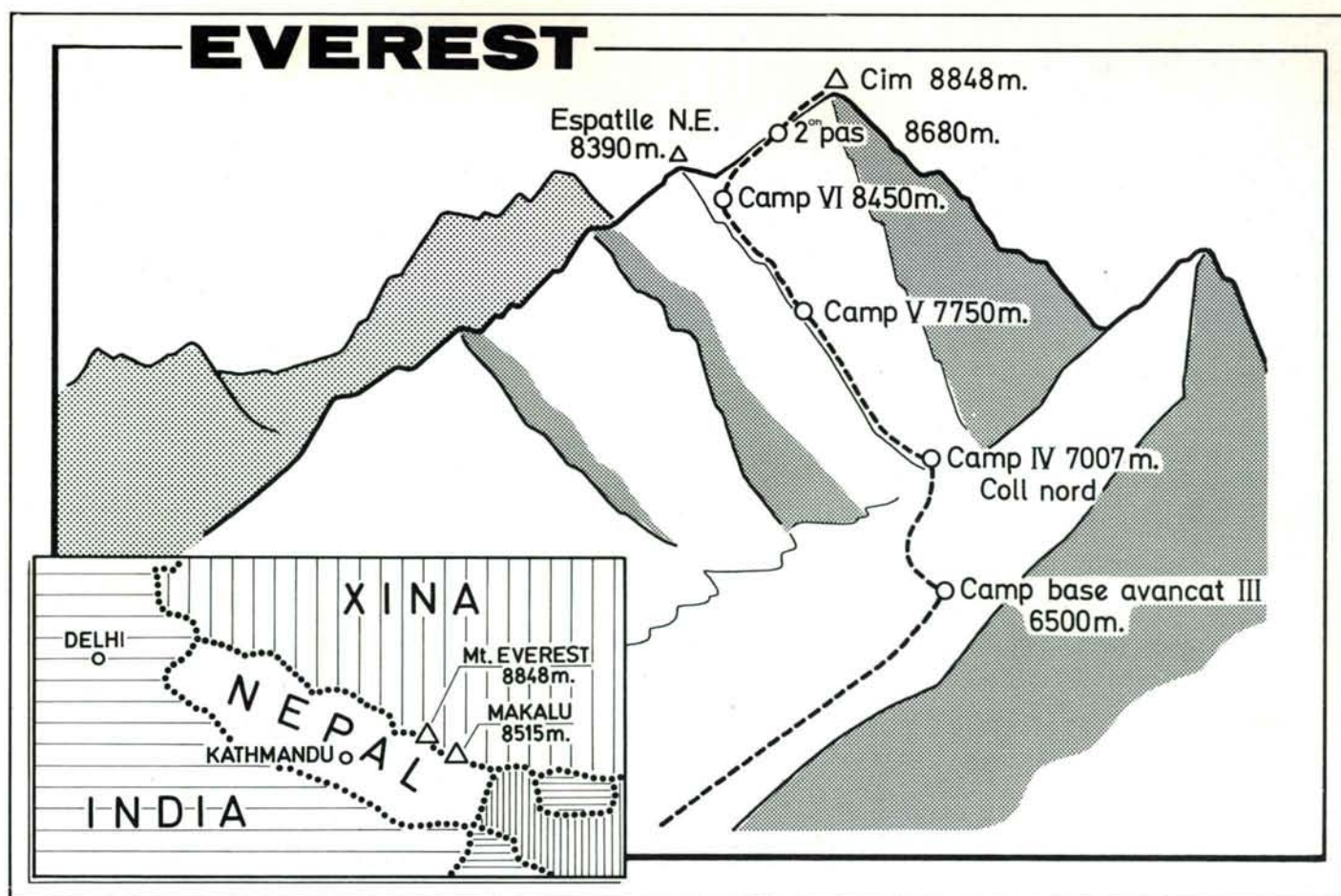
MUNTANYA

I PER FÍ L'EVEREST

Quan, el passat 28 d'agost, a les 23 hores 06 minuts, Catalunya Ràdio va interrompre la seva emissió i va llançar a l'aire la notícia de la conquesta de l'Everest per part de la Segona Expedició Caixa de Barcelona, un goig immens va envair el cor de tots els catalans, fossin muntanyencs o no. Per fi la bandera de Catalunya onejava en el punt més alt de la Terra. Havien fet falta tres expedicions catalanes per tal d'aconseguir trepitjar el sostre del món i aquesta última ens havia fet patir bastant.

Al cap de pocs segons, les línies telefòniques de l'oficina de premsa de

l'expedició quedaren totalment col·lapsades. Les emissores catalanes repetien la nova i parlaven amb els familiars dels alpinistes. Les redaccions dels diaris es posaven nervioses, per l'hora tan avançada, i retardaven les seves edicions per poder donar completa informació als lectors de l'èxit assolit pels muntanyencs catalans.

Ara, quan fa pocs dies que els conqueridors han tornat, podem valorar més objectivament els fets i adonar-nos que no es va exagerar gens. L'èxit de l'expedició va ser total. Recordem que, quan tothom estava quasi desanimat, en veure que el mal temps continuava i que els dies s'acabaven, els escaladors, en un atac molt ràpid, van sorprendre el públic (i potser també la muntanya) amb llur ascensió.

Una mica d'història

La primera temptativa catalana per arribar al sostre del món va tenir lloc el 1982, any en què un equip, dirigit per Lluís Belví, va intentar l'ascensió per l'aresta O. L'expedició Everest 82 va instal·lar el seu campament de base a 5.300 metres d'alçada, a la glàcera de Khumbu.

L'aresta O havia estat intentada en nombroses ocasions, però únicament una expedició txecoslovaca va aconseguir d'arribar al cim per aquesta via. Després de molts problemes per a superar el coll de Lho-la, els catalans van enfilar l'aresta on van instal·lar diferents camps d'alçada; però el mal temps i la mort d'un xerpa, quan estavem fent un atac, motivà que els alpinistes abandonessin els intents de vèncer la muntanya (MUNTANYA 726), quan només es trobaven a 350 metres del cim.

El 1983, la primera Expedició Caixa de Barcelona a l'Everest es va quedar a 500 metres del cim (veure MUNTANYA 732). En aquesta ocasió, el fort vent i les intenses nevades no van permetre que els homes de Conrad Blanch poguessin arribar al cim, malgrat que van estar durant alguns dies per sobre dels 8.000 metres d'alçada en espera d'un canvi climatològic, que no es va produir. Això desgastà molt els expedicionaris. La prolongada estada en altitud i l'esforç suplementari que van haver de fer per tal de mantenir el campament lliure de la neu que els cobria les tendes, van ser els dos factors decisius perquè, el 14 d'octubre, es prengué la determinació d'abandonar l'atac i retirar-se de la muntanya. En aquells moments, tant les autoritats xineses, com els alpinistes, com l'entitat patrocinadora, ja van avançar que l'any 1985, s'hi faria una altra expedició.

El 13 de juny d'aquest any, un equip format per catorze persones se'n va acomiadar a l'aeroport de El Prat. Els únics canvis importants eren la incorporació de dos membres nous a l'equip (en Xavier Pérez-Gil i en Carles Vallès) i la decisió unànime de comptar amb l'ajut d'alguns xerpes nepalis.

Per tal d'agilitzar la sortida de la revista, MUNTANYA us ofereix la reproducció dels comunicats tramesos per l'oficina de premsa de l'expedició. No dubtem que també tenen un gran valor documental.

Les autoritats xineses ja han donat el permís necessari L'«Expedició Caixa de Barcelona a l'Everest» comptarà amb la col·laboració de cinc xerpes

Les autoritats xineses ja han donat el necessari permís per tal que cinc xerpes nepalesos puguin col·laborar amb els muntanyencs catalans a la Segona Expedició Caixa de Barcelona a l'Everest que partirà de Barcelona dins la segona setmana de juny.

Com que els xerpes són nepalesos i viuen al costat sud de l'Everest, hauran de traslladar-se al Tibet per tal d'efectuar amb els alpinistes catalans l'atac a la muntanya per la cara nord.

En un primer moment, les autoritats xineses obligaven els xerpes a desplaçar-se a Pequín, que dista cinc mil quilòmetres de Katmándu, per tal de volar després cap a Lhasa, distant també uns cinc mil quilòmetres de Pequín.

Afortunadament, després de laborioses

gestions, les autoritats xineses permetran que els xerpes traspassin directament la frontera entre el Nepal i el Tibet (situada a menys de dos-cents quilòmetres de l'Everest) i s'estalviïn més de deu mil quilòmetres.

Barcelona, febrer de 1985

El President del Parlament de Catalunya, senyor Miquel Coll i Alentorn ha acomiadat aquest matí els muntanyencs de la Segona expedició Caixa de Barcelona a l'Everest, que el proper dia 13 partiran de Barcelona per assolir el cim més alt del món.

Barcelona, 3 de juny de 1985

El president de la Generalitat de Catalunya, senyor Jordi Pujol, va lliurar, el divendres 31 de maig, als membres de la Segona Expedició Caixa de Barcelona a l'Everest, les banderes que els muntanyencs s'enduran per col·locar al camp de base i al cim de l'Everest.

Barcelona, 3 de juny de 1985

Dijous vinent s'inicia l'Expedició Caixa de Barcelona a l'Everest

Els catorze membres de la Segona Expedició Caixa de Barcelona a l'Everest, surten dijous vinent, dia 13 des de l'aeroport del Prat cap a Pequín. Després del trasllat a Lhasa i del necessari procés d'aclimatació, els muntanyencs iniciaran l'atac al cim més alt del món cap a mitjan agost.

L'experiència del mateix equip, el 1983, i de Messner, el 1980, fan aconsellable l'atac durant l'estiu, ja que, malgrat que les nevades hi són més

El President de la Generalitat de Catalunya, senyor Jordi Pujol, lliura als membres de la «Segona Expedició Caixa de Barcelona a l'Everest» les banderes que els muntanyencs s'enduran per col·locar al camp de base i al cim de l'Everest. (Foto: «Expedició Caixa de Barcelona a l'Everest».)

freqüents, els vents hi són menys intensos.

L'accés a l'Himàlaia pel Tibet ha estat tancat a les expedicions estrangeres des de l'any 1938 al 1980, data en què el govern xinès decidí tornar a obrir-lo.

L'Expedició Caixa de Barcelona a l'Everest, de 1983, va ésser la primera espanyola que va poder contemplar la cara prohibida de l'Everest, i constata que les possibilitats alpinístiques del país tibetà són excel·lents. Lhasa, situada a 3.700 metres d'altitud i a 750 quilòmetres de l'Everest, és la capital del Tibet.

L'objectiu alpinístic de la Segona Expedició Caixa de Barcelona a l'Everest (vessant Tibet) serà de culminar la primera ascensió catalana a l'Everest. D'aquesta manera s'acabarà la tasca iniciada ara fa dos anys, quan quatre alpinistes de l'Expedició Caixa de Barcelona a l'Everest, van arribar a 500 metres del cim.

Els presidents de la Generalitat i del Parlament de Catalunya van acomiadar-se la setmana passada de l'expedició. Jordi Pujol els va fer lliurament de la bandera que els catorze muntanyencs, capitanejats per Conrad Blanch, intentaran de col·locar al cim de l'Everest.

Barcelona, 11 de juny de 1985

L'alcalde de Barcelona lliurà la bandera del projecte olímpic als membres de la segona expedició Caixa de Barcelona a l'Everest.

Ahir dimecres, Pasqual Maragall lliurà a una representació de la «2.ª Expedició Caixa de Barcelona a l'Everest» la bandera olímpica que els muntanyencs han de col·locar al camp de base i les ensenyes del projecte olímpic de Barcelona que han de situar sobre el cim més alt del món. El lliurament el va fer des de la doble perspectiva de President del Consell Rector de la Candidatura i com a batlle de la ciutat d'on surt l'expedició.

La unió d'ambdós projectes té un gran valor simbòlic ja que els dos tenen molts elements comuns: es tracta de dues iniciatives de Barcelona amb projecció internacional, i en ambdós casos hi ha hagut prèviament algun intent fallit. Els dos són, a més, projectes molt ambiciosos des del punt de vista organitzatiu. El fet que el símbol olímpic de Barcelona se situï sobre el cim de l'Everest serà un element important amb vista a la promoció de la candidatura. Així mateix, l'expedició es vincula al moviment olímpic, l'esperit del qual el muntanyisme comparteix malgrat, que no és una especialitat contemplada dins l'olimpisme.

Barcelona, 12 de juny de 1985

La Segona expedició Caixa de Barcelona a l'Everest coincideix a Pequín amb els muntanyencs navarresos.

Els components de la «Segona Expedició Caixa de Barcelona a l'Everest» ja són a Pequín, on han coincidit amb els membres de l'expedició navarresa que avui torna cap a Pamplona.

L'equip comandat per Conrad Blanch romandrà a Pequín dos dies per tal de poder dur a terme els tràmits necessaris, i dilluns vinent partirà cap a Xengdú per arribar a Lhasa (3.700 m) dimarts, dia 18. Lhasa és la capital del Tibet, i està a 750 Km de l'Everest.

Barcelona, 14 de juny de 1985.

La «Segona expedició Caixa de Barcelona a l'Everest» arribarà al camp de base el proper dimarts. Els alpinistes arriben avui diumenge a Xegar (4.300 m) d'acord amb el calendari previst.

Tal com s'havia programat, el propassat dia 18 els muntanyencs catalans arribaren a Lhasa. Durant tres dies van estar preparant la marxa d'aproximació i revisant les quatre tones de material tramès des de Barcelona ja fa tres mesos. Aquest material (tendes, piolets, cordes, botes, aliments, etc.) fou transportat en camions des de Pequín fins a la capital del Tibet.

Avui, diumenge, arribaran a Xegar (4.300 m) on restaran un dia, per marxar dimarts, dia 25 cap al camp de base (5.170 m).

Barcelona, 22 de juny de 1985.

La «Segona expedició Caixa de Barcelona a l'Everest», al camp base. Cauen fortes nevades sobre el cim de l'Everest

El propassat dia 25, els components de la Segona expedició Caixa de Barcelona a l'Everest es van traslladar des de Xegar fins al camp de base, recorrent els 120 quilòmetres que separen els dos punts en camions i vehicles tot terreny. Per cobrir aquest trajecte cal superar un coll de 5.000 metres, que van passar en 10 hores.

A causa del mal estat de la pista, van haver de reparar dues vegades l'eix posterior d'un dels camions i, tal com els va passar l'any 83, van tenir grans problemes per travessar el riu Rongbuck.

Demà, dia 30, els alpinistes acabaran d'instal·lar el camp de base a la glacera central de Rongbuck (a una alçada de 5.150 metres) i també de preparar la càrrega que hauran d'emportar-se als

campes d'alçada.

Aquests dies cauen fortes nevades sobre el cim de l'Everest; al camp de base arriben núvols carregats de pluja i neu, però les precipitacions són molt suaus i no interfereixen les activitats dels muntanyencs. El vent bufa de component sud amb una intensitat notable tot el dia. Al camp de base ha quedat instal·lat un doble equip de radiotelègrafs per garantir les comunicacions, que ara per ara arriben amb tota normalitat.

Barcelona 29 de juny de 1985

La «Segona Expedició Caixa de Barcelona a l'Everest» avança amb rapidesa.

La coneixença del terreny i l'experiència de fa dos anys se sumen a l'entusiasme dels muntanyencs per iniciar l'ascensió cap al cim.

Els expedicionaris catalans ja han començat a transportar material fins al Camp III, a 6.500 metres d'altitud, en la capçalera de la glacera oriental de Rongbuck, al peu del coll nord. S'han previst tres o quatre viatges de càrrega i aclimatació, les setmanes vinents, fins a poder instal·lar definitivament l'esmentat camp.

Els muntanyencs tenen ganes d'acabar els preparatius el més ràpidament possible per tal de poder començar ben aviat els atacs al cim. Aquest interès, junt amb el coneixement que tenen del terreny i amb l'experiència de l'any 83, ha permès no solament que es compleixi el programa previst, sinó que s'avanci en relació al seu calendari. Així, el propassat diumenge van efectuar el primer viatge d'acimatació i transport de càrregues i deixaren instal·lat el camp d'altitud número 1 a la glacera oriental de Rongbuck, a una altitud de 5.500 metres. El dia següent, dilluns dia 1, instal·laren el camp 2 a una altitud de 6.000 metres.

Els cinc xerpes arribaran avui al camp base

El cap de l'expedició, Conrad Blanch, va marxar la matinada de diumenge cap a la frontera del Tibet amb el Nepal per recollir-hi els 5 xerpes que col·laboraran amb l'expedició. Es preveu que tornin avui al camp base.

Com es recordarà, a la primera expedició «Caixa de Barcelona a l'Everest» es comptà amb la col·laboració de portadors tibetans, l'eficàcia dels quals va deixar molt a desitjar. Després de costoses gestions amb les autoritats xineses, aquestes van autoritzar el contracte de xerpes nepalesos, i l'accés directe des de la frontera fins al camp base, evitant d'aquesta manera de

fer marrada.

A més dels xerpes, col·laboraran amb els catorze alpinistes un cuiner, un intèrpret (el jove Luo) i un oficial d'enllaç anomenat Lapa. Es tracta d'un tibetà de 50 anys que, igualment que els altres dos col·laboradors, romandrà al camp de base tot el temps que duri l'expedició.

Barcelona, 3 de juliol de 1985

Els sherpes tibetans ja s'han incorporat a la «Segona expedició Caixa de Barcelona a l'Everest». Les condicions del terreny fan canviar l'itinerari dels alpinistes.

Demà, dissabte, l'equip que dirigeix Conrad Blanch té previst de realitzar el segon viatge de transport i aclimatació al lloc d'emplaçament del camp 3, a 6.500 metres d'alçada.

L'itinerari del camp de base al camp 3 (que un cop instal·lat definitivament farà les funcions de camp de base avançat) ha variat considerablement respecte a l'any 83, a causa d'una forta esllavissada de terres i de les correnties d'aigua que circulen entre les masses de glaç en aquesta època. En conjunt, el desplaçament és més complicat que fa dos anys.

Conrad Blanch i els tres expedicionaris

que l'acompanyaven han retornat ja amb els cinc xerpes nepalesos, que van recollir a la frontera amb el Nepal. Es tracta de cinc col·laboradors molt prestigiosos i experimentats, que seran de gran utilitat per als expedicionaris catalans.

Són: Shambu Tamanyg, de 30 anys; Narayan Shrestha, de 24 anys; Nima Dorje, de 33 anys; Sawang Yonden, de 33 anys i Ang Karma, de 26 anys.

Des de la frontera del Tibet fins al camp de base hi ha 400 quilòmetres. Aquest viatge ha permès als 4 alpinistes que s'hi van desplaçar d'observar el fort contrast entre el terreny sec del Tibet i les valls amb molta vegetació del Nepal.

La frontera és tallada al trànsit de vehicles a causa de pluges i de la construcció d'un nou pont.

Barcelona, 5 de juliol de 1985.

Les condicions meteorològiques empitjoren.

Dissabte va iniciar-se el segon viatge d'aclimatació i transport de material al camp III (6.500 m) malgrat que les condicions meteorològiques havien empitjorat. Al llarg dels dos darrers dies ha nevada al camp de base, i en cotes més altes les nevades han estat molt

intenses.

La temperatura ha baixat per sota zero en el camp de base; no obstant això, aquesta situació climatològica és normal en aquesta època i no ha agafat desprevinguts als alpinistes catalans, que gaudeixen de bona salut i una moral altíssima.

Barcelona, 6 de juliol de 1985.

La manca de menjar per als iacs retarda el muntatge del camp III

El tercer viatge d'aclimatació i transport de material al camp 3 o camp base avançat ha estat ajornat uns dies per la manca de menjar per als iacs. Aquests animals, de gran resistència a les altures i al pes, són imprescindibles per a transportar el material als camps d'alçada.

El camió i el vehicle tot terreny de què disposen els expedicionaris van quedar paralitzats aquesta setmana en intentar travessar el riu que separa el camp de base dels poblats on els membres d'aquesta «Segona Expedició Caixa de Barcelona a l'Everest» se subministren de provisions. Segons informació d'última hora, el jeep ja funciona, encara que el camió continua dins el riu. El retard en la recepció d'aquestes últimes

notícies ha estat provocat per la caiguda d'un dels pals que aguanta l'antena del radiotelègraf, la qual finalment ha estat arranjada i restablerta la comunicació.

Encara que el temps és molt variable, les nevades de la setmana passada no s'han tornat a repetir. És possible que els problemes amb el radiotelègraf es repeteixin els propers dies i que, per tant, es retardi una mica l'arribada de la informació.

Barcelona, 12 de juliol de 1985

El rescat del camió permet de reprendre el muntatge del camp III. L'avaria del vehicle havia impedit l'aprovisionament de menjar per als iacs

El camió que en dies passats havia quedat encallat en intentar travessar un riu, ha estat recuperat després d'una tasca molt laboriosa, ja que ha calgut desmuntar dues vegades el motor. D'aquesta manera s'ha pogut obtenir el menjar per als 12 iacs i s'ha iniciat el tercer viatge d'aprovisionament del camp III. En un primer moment també havia quedat aturat el jeep de què disposen els expedicionaris, però en aquest cas la reparació va ser més ràpida.

El temps continua essent molt variable i, en aquests darrers dies, s'han tornat a produir nevades de certa consideració.

Barcelona, 18 de juliol de 1985.

El muntatge del camp III a punt de finalitzar

Quan finalitzi el darrer viatge d'acclimatació i transport al camp III (6.500 m) que es va iniciar dissabte, els components de la Segona expedició Caixa de Barcelona a l'Everest iniciaran el muntatge del camp IV (situat al Coll Nord, a 7.000 metres) y el camp V (7.600 m). Segons informació enviada des de Xina pels propis muntanyencs, tenen previst de dur a terme aquests viatges a partir de finals d'aquesta setmana.

L'accés al Coll Nord requereix la instal·lació de 800 metres de corda fixa. Entre el camp IV i el camp V se segueix la cresta durant uns quatre quilòmetres de longitud, amb una inclinació de 40 graus, i es necessita novament l'equipament amb cordes fixes.

Els successius desplaçaments als camps es realitzen en grups petits, i mentrestant la resta d'alpinistes fan excursions d'acclimatació pels voltants, per evitar de dur a terme sempre el mateix trajecte per un terreny àrid i monòton.

Si es duen a terme les previsions, ben aviat els expedicionaris tornaran a complir el calendari previst, que es va alterar a causa d'avaries en els vehicles

Sortida de l'aeroport de El Prat cap a Pequín, via París, dels catorze expedicionaris. (Foto: «Expedició Caixa de Barcelona a l'Everest».)

que els muntanyencs fan servir per adquirir provisions a les poblacions properes al camp de base.

Barcelona, 23 de juliol de 1985.

Tots els components de la 2.ª Expedició Caixa de Barcelona a l'Everest s'instal·len al camp de base d'alçada, a 6.500 metres

Un cop finalitzat el tercer viatge d'acclimatació i transport al camp III, a 6.500 metres, aquest ha quedat constituït com a camp de base d'alçada. Els alpinistes, comandats per Conrad Blanch, s'estan instal·lant en aquest punt, des d'on aniran muntant els camps d'alçada a 7.000, 7.600 i 8.200 metres. El camp VII és previst com a bivac, a 8.600 metres d'altitud.

El clima continua essent plenament monzònic, amb intenses nevades. Però Conrad Blanch i el seu equip confien que, a mitjan agost (que és quan són previstos els atacs al cim), les condicions seran més favorables.

Barcelona, 25 de juliol del 1985.

Continua el mal temps. Les fortes nevades impedeixen que la «Segona Expedició Caixa de Barcelona a l'Everest» s'aproximi al Coll Nord.

Ahir, dilluns, els muntanyencs tenien previst d'iniciar la primera aproximació al Coll Nord, on han d'establir els camps IV i V. Però el mal temps els va impedir de dur a terme aquest desplaçament.

Abans d'ahir va caure sobre el camp de base la nevada més forta des que els alpinistes són allà. Avui quedaran definitivament instal·lats tots els

components de l'expedició en el camp de base avançat (camp III). A partir d'ara comença la segona fase de l'expedició, que ha de culminar amb l'ascens al cim.

Malgrat que el temps és variable i, en general, advers, la moral dels alpinistes continua essent molt alta i l'estat de salut és bo.

Barcelona, 30 de juliol de 1985.

La Segona Expedició Caixa de Barcelona a l'Everest ja és a 7.000 metres.

Després de tres dies d'espera forçada al camp III, a 6.500 metres, motivada per les persistents nevades, ha estat possible d'escalar la paret del Coll Nord, a 7.000 metres.

Els propers dies, si les nevades ho permeten, els alpinistes catalans continuaran reforçant els trams més difícils i instal·laran tendes al camp IV, sobre el Coll Nord.

A partir d'ara, la informació que arribarà a l'oficina de premsa de Caixa de Barcelona l'envia l'interpret xinès, ja que tots els muntanyencs estan instal·lats al camp III i comunicaran amb l'interpret per ràdio. De forma rotativa, però, els expedicionaris baixaran a descansar al camp de base, i ho aprofitaran per transmetre personalment les últimes notícies.

Barcelona, 1 d'agost del 1985.

La millora del temps permet superar un dels trams més difícils de l'expedició.

Malgrat que el temps continua essent bastant dolent, els components de la Segona Expedició Caixa de Barcelona a

L'Everest aprofiten les hores de bonança (des de la matinada fins al migdia) per avançar en la seva aventura. A partir de primera hora de la tarda s'inicien de nou les nevades que tapen el camí obert pels alpinistes i sepulsen les cordes instal·lades per recórrer el difícil trajecte del camp III al camp IV.

D'acord amb la informació que els muntanyencs han transmès per ràdio al camp de base i que des d'allà envia l'interpret xinès, aquests dies s'està preparant ja el camp V, a 7.600 metres d'alçada.

Barcelona, 5 d'agost del 1985.

La «Segona expedició Caixa de Barcelona a l'Everest» a 7.750 metres. El bon temps dels matins permet que els alpinistes recuperin gran part del retard.

Els darrers dies, els components de la Segona Expedició Caixa de Barcelona a l'Everest han completat l'aprovisionament del camp IV i hi han dipositat el material necessari per equipar els camps superiors.

El temps (que continua essent bo els matins malgrat les nevades del vespre) va permetre que ahir, dimarts, un equip de quatre alpinistes i tres xerpes sortissin del camp IV, de matinada i, després d'un penós recorregut degut a la neu profunda que varen trobar, assolissin la cota de 7.750 metres, on ha quedat instal·lat el camp V, 200 metres més amunt del punt on es va situar l'any 1983.

Els 4 alpinistes varen pernoctar ahir en aquest camp, per intentar avui, dimecres, si el temps ho permet, de situar un primer emplaçament del camp VI.

Un altre equip de 3 alpinistes i 2 xerpes és al camp I, preparat per efectuar demà un segon viatge d'aprovisionament del camp V.

Els xerpes nepalesos estan fent als alpinistes catalans un inestimable ajut que ha permès de situar un elevat nombre d'homes a un considerable nivell d'altitud.

D'altra banda, si continua en aquest ritme, aviat l'expedició haurà recuperat els dies d'endarreriment que portava respecte al calendari previst. La salut i l'estat amic dels muntanyencs són òptims.

Barcelona, 7 d'agost del 1985.

Primer dipòsit de material a 8.000 metres

Una cordada formada per Nil Bohigas, Òscar Cadiach, Lluís Gómez i Enric Lucas, va efectuar ahir un dipòsit de material a 8.000 metres. Els muntanyencs tenien previst d'arribar al punt on ha de quedar ubicat el camp VI

a l'aresta NE, a 8.200 metres, però no van poder avançar més a causa de la neu profunda que hi van trobar.

Aquest grup de quatre alpinistes va partir la matinada de dimarts del camp IV (7.000 metres) per instal·lar el camp V a 7.750 metres. Aquella nit van pernoctar allà, des d'on van realitzar l'accés cap al camp VI, que avui intentaràn d'instal·lar definitivament.

Un altre equip de tres alpinistes i dos xerpes ha dut a terme, com tenia previst, un segon viatge d'aprovisionament al camp V i ha retornat al camp III.

El terreny (que té una inclinació de 40 graus entre els camps IV i V) perd inclinació entre el camp V i el camp VI, fins arribar a l'espallada NE, a 8.390 m. Els queden encara dos llargs quilòmetres de cresta, fins arribar al cim de l'Everest, que és on es troben les dificultats màximes d'escalada, en especial el mur vertical d'uns 30 metres (8.680 m.). Aquestes dificultats es veuen agreujades per l'efecte de l'altitud i del vent huracanat.

Barcelona, 8 d'agost del 1985

Primer atac al cim de la Segona Expedició Caixa de Barcelona a l'Everest. Dos alpinistes, Òscar Cadiach i Lluís Gómez, poden haver realitzat avui el primer atac al cim si el temps no ho ha impedit a última hora

Segons informació enviada des del camp de base ahir vespre, avui, divendres, els expedicionaris Òscar Cadiach i Lluís Gómez atacaran el cim si es troben amb forces suficients i la climatologia és bona. El missatge, signat per Conrad Blanch i Joan Massons, diu, textualment: «Tots estem emocionats i seguim pas a pas la increïble gesta dels nostres companys, un portent de força, tècnica i resistència».

Nil Bohigas i Enric Lucas, que formaven part d'aquesta cordada, van haver de baixar al camp III (6.500 m).

Ahir, dijous, Cadiach i Gómez van establir el camp VI a 8.400 metres d'altitud, prop de la cresta nord-est, i dos-cents metres més amunt del que tenien previst. Malgrat haver realitzat tot l'itinerari des del camp V amb neu fins als genolls o la cintura, amb l'esforç extrem que això suposa, els dos alpinistes van carregar aquest campament VI amb queviures, combustible, equip d'escalada i equip de pernoctació.

Ahir vespre, dos alpinistes més, acompanyats de tres xerpes, van pujar en direcció al camp V per donar-los suport si fos necessari.

El bon humor, la moral i la força de Gómez i Cadiach eren ahir altíssims. Els dos muntanyencs estan en contacte

amb la resta d'expedicionaris a través de ràdio.

Barcelona, 9 d'agost del 1985.

La tasca que han fet, però, facilitarà l'atac a una altra cordada

Els alpinistes Òscar Cadiach, de Tarragona, i Lluís Gómez, de Valls, no pogueren arribar al cim de l'Everest per la gruixària de neu fonda que hi havia a les cotes altes, i pel gran esforç fet abans d'ahir.

Ambdós muntanyencs han tornat als camps inferiors, però la traça feta en la neu profunda i el dipòsit de material que han deixat a 8.450 m facilitarà l'atac al cim, els propers dies, per part dels altres companys.

Els expedicionaris, dirigits per Conrad Blanch, volen aprofitar aquests dies de bon temps, a desgrat de la quantitat de neu acumulada a partir dels 7.000 m.

Un equip de dos alpinistes i tres xerpes han ajudat el descens de Gómez i Cadiach, i, a més, han fet un viatge per proveir el camp V, instal·lat a 7.750 m, i tornar al camp IV.

Encara que aquest primer intent d'atac al cim no ha tingut èxit, els muntanyencs catalans es troben molt animats i estan decidits a iniciar immediatament un altre atac.

Cronologia de l'última setmana

Dilluns, 5.— Acabem l'abastament del camp IV i del dipòsit de material per tal d'equipar els camps superiors.

Dimarts, 6.— Una cordada de tres xerpes i quatre alpinistes (Bohigas, Cadiach, Gómez i Lucas) surten de bon matí del camp IV i, després d'un recorregut molt cansat a causa de la neu profunda, instal·len el camp V a 7.750 m, dos cents més amunt d'on havíem previst.

Un altre equip de tres alpinistes i dos xerpes es prepara, al camp IV, per fer un segon viatge d'abastament del camp V.

Dimecres, 7.— Bohigas, Cadiach, Gómez i Lucas deixen un dipòsit de material a 8.000 m. No poden avançar més per la profunditat de la neu. Un altre equip ha fet l'abastament del camp V, com havíem previst, i ha tornat al camp III (el camp de base avançat).

Dijous, 8.— Cadiach i Gómez estableixen el camp VI, a 8.400 m d'altitud, PROP DE LA CRESTA NORD-EST, I A DOS CENTS METRES MÉS amunt d'on l'havien previst. Bohigas i Lucas han de tornar al camp III.

Dos alpinistes més, acompanyats per tres xerpes, surten del camp III per ajudar-los si això fos necessari.

Barcelona, 10 d'agost de 1985.

La Segona Expedició Caixa de Barcelona a l'Everest intenta avui l'atac al cim.

Canals i Camprubí hauran assolit el cim avui si el temps no ha variat en les últimes hores.

Ahir, diumenge, l'equip format per Jordi Canals, de Barcelona, Jordi Camprubí, de Manresa, i els xerpes Sambu Angkarma i Narayan va arribar al camp VI després d'un dur esforç de 10 hores. Aquest camp ha quedat definitivament instal·lat en plena arista nord-est, a 8.450 metres. Aquest punt d'atac és millor que l'assolit el 1983, de cara a fer el cim, i la nova ubicació representa una millora substancial respecte a la que tenia inicialment. El grup ha fet nit en aquest camp i avui, dilluns, haurà atacat el cim, si el temps ho ha permès.

Des del camp VI fins al cim resten 400 metres de desnivell i una escalada d'aproximadament un quilòmetre sobre l'aresta nord-est.

La climatologia i la neu fonda tenen, però, l'última paraula. En aquests moments, el temps és bo a 8.000 metres, però neva a cotes inferiors a 7.500. En el tram que avui ha de superar aquest grup d'atac existeix un ressalt vertical en roca i gel d'uns 30 metres que representa un obstacle dur, si es té en compte l'extrema altitud on està situat (8.680 m).

Aquest equip estava originàriament format per tres alpinistes i tres xerpes que van arribar dissabte al camp V, i el més probable és que un muntanyenc i un xerpa hagin hagut de baixar a camps inferiors.

Un altre grup format per quatre alpinistes i dos xerpes va pujar ahir al camp IV, i avui anirà al camp V per a donar suport a l'equip de punta i constituir-se en un nou grup d'atac. En el camp IV hi restaran dos alpinistes.

L'estat de salut i de moral dels expedicionaris són altíssims. Tots estan a l'expectativa en aquest moments decisius, i en els missatges que envien a l'oficina de premsa de Caixa de Barcelona es permeten de fer broma respecte a la «temperatura de l'aigua de les dutxes al camp VI».

Barcelona, 12 d'agost del 1985.

Canals i Camprubí retornen després d'un gran esforç per les dures condicions de l'ascens

Demà dimecres, 6 homes intentaran de nou l'atac al cim aprofitant el traç deixat sobre la neu.

Ahir, la cordada d'atac formada per Jordi Canals, Jordi Camprubí i els tres xerpes, Sambu, Angkarma i Narayan, va haver de tornar enrera després del dur esforç que els va suposar arribar a 8.650 metres travessant una capa de neu que en alguns sectors de l'aresta cimera els arribava al pit.

Malgrat que no es van trobar amb forces per continuar l'ascens, tots els components d'aquesta segona cordada que ha intentat l'atac estan bé. Ahir vespre eren de nou al camp VI i avui, dimarts, baixaran al camp III.

No van fer, doncs, bivac, que era una de les possibilitats que s'havien avançat ahir.

Avui, el grup de quatre alpinistes i dos xerpes que estava preparat al camp V (7.750 m.) anirà al camp VI (8.450 m.) on passarà la nit. Demà reprendrà la tasca d'obrir traç fins al cim.

Cinc alpinistes més pernoctaran avui al camp IV per a donar suport al grup que ara intentarà l'atac.

Conrad Blanch i Joan Massons consideren que les condicions per a l'ascens són extremadament dures, però continuen convençuts de «la victòria de l'equip», i diuen, textualment, que «tornarem a lliurar, tornarem a sofrir i acabarem per vèncer».

13 d'agost de 1985

Dia de descans de la 2.ª Expedició Caixa de Barcelona a l'Everest. Finalment seran tres alpinistes i un xerpa els components del grup que intentarà el tercer atac.

El tercer atac al cim de l'expedició tindrà lloc demà dijous i no aquest matí com en principi s'havia previst. Tres alpinistes i un xerpa s'instal·laran avui al camp VI per iniciar demà, a la sortida del sol, l'atac al cim.

Ahir, l'expedició es va prendre un dia de descans, per refer-se després dels esforços dels darrers dies i poder iniciar amb més força els propers atacs al cim. El grup format per Jordi Canals, Jordi Camprubí i 3 xerpes, que no va poder assolir el cim dilluns, va arribar ahir al camp III (6.500 metres), en perfecte estat de salut.

La cordada que donarà suport al proper grup d'atac, que està formada per 5 muntanyencs, pujarà avui al camp IV, on passarà la nit. Tot fa suposar que el temps continua essent bo, i que, per aquest motiu, s'ha decidit fer un dia de descans. És possible que entre els grups que ara preparen l'atac hi hagi alguns dels alpinistes que van intentar-ho ara fa pocs dies, i això

justifica més encara aquest ajornament de 24 hores.

Barcelona, 14 d'agost de 1985.

Segona Expedició Caixa de Barcelona a l'Everest

Jordi Magriñà, Antoni Sors i Carles Vallès són, juntament amb el xerpa Nawang, els components de la tercera cordada que té previst l'atac al cim de l'Everest.

Les adverses condicions meteorològiques van impedir que aquest equip arribés ahir al camp VI; i després de fer un dipòsit de material a 8.300 metres van haver de tornar al camp V, a 7.750.

Jordi Magriñà, de 33 anys és nascut a Valls i és membre de la Secció de Muntanya de l'Agrupació Excursionista de Valls.

Antoni Sors té 35 anys, és nascut a Sant Vicenç de Montalt i és membre de l'Agrupació Excursionista de Mataró.

Carles Vallès, de 26 anys, va néixer a Barcelona i és del Centre Excursionista de Catalunya.

Barcelona, 15 d'agost de 1985.

5 alpinistes intentaran el proper atac de la Segona Expedició Caixa de Barcelona a l'Everest.

Una quarta cordada, formada per 5 alpinistes, va pernoctar ahir al camp V (7.750 metres) i avui té previst d'arribar al camp VI (8.450 m) on passarà la nit per intentar demà l'atac al cim.

Això fa pensar que els tres alpinistes i el xerpa, que dimecres van fer un dipòsit de material a 8.300 metres entre els camps V i el VI, es troben a hores d'ara a cotes inferiors.

Malgrat que els primers intents d'atac al cim no han tingut èxit, en els missatges que Conrad Blanch i Joan Massons envien periòdicament a l'oficina de premsa de l'expedició, expressen la seva confiança en el triomf i l'elevat estat d'ànim de tots els expedicionaris.

Barcelona, 16 d'agost de 1985.

Una forta nevada fa retrocedir a 6.500 metres de «Segona Expedició Caixa de Barcelona a l'Everest».

El grup de punta format per 5 alpinistes, que tenia previst de pernoctar ahir al camp VI (8.450 metres), va haver de retornar ahir al camp III (6.500 metres) a causa d'una forta nevada.

En aquests moments no hi ha cap alpinista per sobre del camp III (camp de base d'alçada) i els expedicionaris aprofitaran els dies d'espera, fins que el temps millori, per a recuperar forces i

planificar l'activitat dels propers dies.

Tots els components de l'expedició es troben bé.

Barcelona, 17 d'agost de 1985.

La Segona Expedició Caixa de Barcelona a l'Everest descansa uns dies per iniciar una segona etapa d'assalts al cim.

El dia 20 comença el reaprovisionament dels camps.

L'equip comandat per Conrad Blanch ha decidit d'iniciar un període de recuperació de 4 dies al camp de base mentre el temps millora i la neu caiguda s'assenta.

Al camp III hi resta un grup de tres alpinistes i dos xerpes per mantenir la traça oberta fins al camp IV. S'ha previst que, el dia 20, un primer grup que ara es troba al camp de base, pernocti al camp III per iniciar el reaprovisionament dels camps d'alçada i la progressió vers al cim, tal com tenien planificat per aquesta segona etapa d'assalts.

Els expedicionaris continuen molt tranquils i fan novament comentaris anecdòtics en els seus comunicats. Així, per exemple, els sots-cap de l'expedició, Joan Massons, es «queixa» que li creix poc la barba i té fred a la cara.

Barcelona, 17 d'agost del 1985.

2.^{on} comunicat

Quatre alpinistes i tres xerpes iniciaran la 2.ª etapa d'atacs al cim. De moment el temps no ha millorat a l'Everest.

La Segona Expedició Caixa de Barcelona a l'Everest, que va estar a punt d'assolir el cim ara fa pocs dies, continua avui reclosa al camp de base, tot esperant que el temps millori per iniciar la segona etapa d'atacs al cim.

Un equip de tres alpinistes i dos xerpes continua al camp III (6.500 m.) d'altitud per mantenir el traç fins al camp IV. I demà, si el temps millora, quatre alpinistes ajudats per tres xerpes sortiran del camp de base per iniciar la progressió cap al cim.

L'expedició, que va preveure de tornar a Barcelona l'11 de setembre, té encara molts dies de marge per refer els camps d'alçada instal·lats a 6.500, 7.000, 7.750 i 8.450 metres.

La moral i l'estat d'ànim dels alpinistes es mantenen excel·lents, i aquest descans permetrà de recuperar forces a tot l'equip, que havia realitzat durs esforços els darrers dies.

Barcelona, 20 d'agost del 1985.

Ahir va començar de nou l'avituallament dels camps d'alçada

cosa que permetrà nous atacs al cim.

Un grup d'alpinistes i xerpes va pujar ahir al camp III (6.500 metres) després del període de recuperació al camp de base d'aquests darrers dies.

El programa que l'expedició durà a terme les properes jornades està en funció del temps, que va millorant a poc a poc, després d'uns dies de boires i de nevades. Aquesta Segona Expedició Caixa de Barcelona a l'Everest té permís per restar a la muntanya fins al 31 d'agost, però els expedicionaris estan negociant amb l'expedició japonesa, que té el permís a partir del dia 1 de setembre i que ara es troba ja al camp de base. Aquestes negociacions van per bon camí, i és molt probable que l'estada a la muntanya es pugui allargar. L'estat de salut dels alpinistes és bo i la seva moral continua essent alta. En això influeix sens dubte la possibilitat d'allargar l'estada a la muntanya.

Barcelona, 22 d'agost del 1985.

El mal temps obliga a aturar l'expedició un dia més.

El grup d'alpinistes i xerpes situat al camp III (camp de base d'altitud, a 6.500 metres) no es va moure ahir, a l'espera que acabi el mal temps. Si haguessin sortit sense esperar que el temps millorés, haurien pogut, segons diuen ells en el seu comunicat, «malbaratar el cartutxos» que encara tenen.

El missatge que Conrad Blanch i Joan Massons han enviat a l'oficina de premsa de Caixa de Barcelona diu, textualment, que «les forces són bones i disposem encara de dies suficients per atacar el cim. Hem d'aprofitar quan sigui la nostra oportunitat. Tots estem molt bé».

Barcelona, 23 d'agost del 1985.

Avui pernoctarà al camp IV un grup de 10 persones

Avui ha sortit del camp III (6.500 metres) un grup format per 5 xerpes i 5 alpinistes, malgrat que el temps continua essent inestable.

La progressió vers el cim es durà a terme els propers dies, en funció de la meteorologia. Tots els alpinistes continuen bé i estan animats.

Barcelona, 25 d'agost de 1985

La «Segona Expedició Caixa de Barcelona a l'Everest, novament al camp V, prop dels 8.000 metres»

Ahir dilluns, l'equip de punta format per 5 alpinistes i 5 xerpes va arribar al camp V (7.750 m.). Aquest camp estava completament cobert de neu, amb alguna tenda en males condicions i es

va haver de replantejar, excavant noves plataformes al pendent i afegint-hi una tenda més. Va ser un treball duríssim i quan el van haver acabat tots van restar al camp V excepte un xerpa que va tornar al IV. Aquest equip fort i nombros hi va ésser enviat per poder vèncer l'obstacle de la neu fonda.

S'ha establert una estratègia d'atac piramidal, de manera que, quan arribi en un camp tot un grup, hi restarà una part, i els altres components tornaran al camp inferior després de realitzar la tasca de suport.

Un segon grup de 5 alpinistes s'ha concentrat al camp III (6.500 m.) per constituir-se en un nou grup d'atac.

El temps continua essent variable, al vessant tibetà de l'Everest; però, segons indiquen els caps de l'expedició en el seu darrer comunicat, té tendència a estabilitzar-se. Durant el dia, els expedicionaris tenen vent i boires, però al capvespre el temps se serena.

Tots els components d'aquesta Segona Expedició Caixa de Barcelona a l'Everest estan bé i a l'expectativa del temps i de la neu, els factors dels quals depèn, bàsicament, l'èxit d'aquesta segona etapa d'atacs per assolir el cim més alt del món: l'Everest.

Barcelona, 27 d'agost de 1985

Demà, nou atac al cim.

Òscar Cadiach, Antoni Sors i Carles Vallès intentaran demà el primer atac al cim, en aquesta segona etapa iniciada per la Segona Expedició Caixa de Barcelona a l'Everest. Comptaran amb l'ajut dels xerpes Shambu, Narayan i Ang Karma. Aquest equip ha arribat avui, a les 13 hores, al camp VI (a 8.450 metres) on pernoctaran per atacar demà el cim.

Miquel Sánchez, Jordi Canals i el xerpa Nawang han format la cordada de suport del grup que intentarà l'atac. En total, doncs, 9 homes van pernoctar ahir al camp V (7.750 metres).

L'accés al camp VI ha estat molt difícil, ja que la traça havia quedat coberta per la neu i s'ha hagut d'obrir de nou. Les tendes del camp VI estaven també soterrades i ha calgut refer-les totalment.

Els propers grups d'atac estaran formats per expedicionaris que ara estan situats als camps IV (7.000 metres) i III (6.500 metres). En aquests moments, quinze membres de l'expedició (formada per 19 homes si tenim en compte els xerpes) estan més amunt dels 7.000 metres. Al llarg de l'aventura, catorze homes han arribat com a mínim a la cota 8.000.

En l'última comunicació enviada aquesta tarda des del camp de base, Blanch i Massons, els caps de l'expedició, diuen textualment que:

«Només amb una forta ofensiva podrem vèncer al gegant. Estem molt il·lusionats i tenim molta esperança en el dia de demà, si el temps es manté bo. Amunt!»

Barcelona, 27 d'agost del 1985.

Segon comunicat.

Només 148 metres d'altitud per al cim!

La Segona Expedició Caixa de Barcelona a l'Everest, a 8.700 metres.

Avui, a les 2 de la tarda, hora local, els components de la primera cordada d'atac d'aquesta segona etapa de l'expedició estaven situats a 8.700 metres d'altitud.

El grup, format per Òscar Cadiach, de Tarragona, Antoni Sors, de Sant Vicenç de Montalt i Carles Vallès, de Barcelona, amb els xerpes Shambu, Ang Karma i Narayan, han sortit aquesta matinada a les 2 hores del camp VI per iniciar l'atac al cim.

A cotes inferiors a 8.000 metres, les condicions meteorològiques eren adverses, amb vent, boira i neu. Més amunt dels vuit-mil metres, però, el cel era clar, molt favorable per a l'ascensió. La progressió de l'equip ha estat bona i, a les 10 del matí, s'ha superat l'obstacle principal, l'anomenat «*second step*» o segon graó, una paret de roca de 50 metres «encatificada» de neu i de gel. Aquesta paret ha estat equipada amb cordes fixes per assegurar el retorn cap al camp VI. La moral del grup d'atac és altíssima, i la resta de companys segueixen emocionats la gesta. Cinc alpinistes i un xerpa es troben al camp V per donar suport al grup d'atac i preparar la seva progressió vers el cim.

Els caps de l'expedició, en l'últim comunicat, emocionant i esperançador, diuen textualment: «mai no havíem arribat tan amunt ni lluitat contra tants obstacles». Després d'assenyalar la importància del que ha estat la labor de tot un equip que mereix sens dubte ser coronada amb l'èxit, afegeixen que: «avui, d'un campament a l'altre i amb un nus a la gola, el que més se sent és Visca Catalunya!, Visca!, Visca!, Amunt!, Amunt!!»

Barcelona, 28 d'agost del 1985.

La segona Expedició Caixa de Barcelona a l'Everest ha assolit el cim aquesta tarda.

La bandera catalana, la de Caixa de Barcelona i l'emblema de la candidatura olímpica Barcelona-92 onegen en aquests moments sobre el cim de l'Everest, el «sostre» del món, de 8.848 metres d'altitud.

Per tal d'evitar demores i per facilitar que els mitjans escrits puguin aprofitar

el valor testimonial del document, remetem íntegrament el telegrama, rebut fa pocs minuts a l'oficina de premsa d'aquesta Segona Expedició Caixa de Barcelona a l'Everest.

Barcelona, 28 d'agost del 1985.

2.ª Comunicació

Amb l'emoció desbordada, i amb gran goig i satisfacció, us comuniquem que Catalunya ha assolit avui el sostre del món, a les 18 hores 20 minuts, hora de Pequín.

Després de 15 hores d'escalada, els catalans Òscar Cadiach, de Tarragona, Antoni Sors, de Sant Vicenç de Montalt i Carles Vallès, de Barcelona, amb els nepalesos Shambu Tamang, Ang Karma i Narayan Shrestha, han trepitjat el cim de l'Everest, on han romàs durant una hora. Dalt del cim onegen ja les banderes de Catalunya, la de Caixa de Barcelona i la de la Barcelona Olímpica de 1992.

Òscar Cadiach hi ha llegit íntegrament el poema d'en Joan Brossa, que ha colpit la muntanya i els nostres cors. Des del camp de base s'ha tramès per ràdio l'himne de Catalunya, que ha ressonat dalt del cim, als vents del Tibet i del Nepal.

L'ascensió s'ha realitzat íntegrament sense oxigen. Aquest s'ha utilitzat només per pernoctar al camp VI, a 8.450 m.

Després del gegantí esforç, la cordada d'atac es troba bé i, en aquest moments, ja està baixant cap al Camp VI.

Malgrat que el temps no ha acompanyat, s'ha aconseguit l'èxit. Aquesta és la tercera ascensió mundial de l'aresta nord-est i la primera europea. També és la segona ascensió absoluta de l'Everest, en la seva història, en plena època monzònica.

Dediquem l'èxit a Catalunya, a la Caixa de Barcelona, a totes les nostres famílies i amics i a aquells que han confiat en nosaltres.

Ens va faltar poc, el 1983, i ara hem arribat on assenyala la fletxa. Gràcies a tots. Visca Catalunya! Visca el muntanyisme català! Amunt! Amunt! Amunt!

Conrad Blanch, Joan Massons, Toni Ricart, Toni Sors, Nll Bohigas, Òscar Cadiach, Jordi Camprubí, Jordi Canals, Lluís Gómez, Enric Lucas, Jordi Magrinyà, Xavier Pérez-Gil, Miquel Sánchez i Carles Vallès.

Els alpinistes que va assolir el cim van tornar en bones condicions al camp VI.

Els tres alpinistes Òscar Cadiach, Antoni Sors i Carles Vallès, acompanyats pel xerpa Narayan, després d'assolir el cim van haver de dormir a la intempèrie,

fent bivac a 8.600 metres. Aquesta és una altra xifra històrica d'aquesta expedició, ja que és un dels bivacs fets a més alçada en la història de l'alpinisme.

Els altres dos xerpes van pernoctar al camp VI, a 8.450 metres. Ahir a les 18 hores (hora local) tots sis estaven reunits al camp VI, en bones condicions físiques.

El descens va ser molt lent i difícil, a causa de la neu fonda acumulada per la nevada de la nit de dimecres, dia 28, i d'ahir dijous. Gràcies a les condicions físiques dels components de l'expedició i a la intervenció dels alpinistes situats als altres camps, que els han anat encoratjant per ajudar-los a superar el fort cansament, han pogut continuar aquest llarg descens.

Ha estat necessari l'ajut d'oxigen situat en un dipòsit intermedi, d'emergència, que els alpinistes havien deixat en el moment de l'ascens. Per donar suport a la baixada, hi ha quatre alpinistes al camp V (7.750 metres) i un alpinista i dos xerpes al camp IV (7.000 metres).

Conrad Blanch i Joan Massons, caps de l'expedició, es disculpen pel retard d'aquest darrer comunicat, motivat per un error de l'oficial de telègraf, i expressen el desig de comunicar ben aviat el final feliç d'aquesta gesta que, diuen: «Ha de finalitzar amb la reunió de tots al camp III (camp de base d'alçada a 6.500 metres)».

En aquest comunicat no es fa esment de la possible negociació amb l'expedició japonesa, que té el permís a partir del dia 1 de setembre.

Barcelona, 30 d'agost de 1985.

Tots els components de la «Segona Expedició Caixa de Barcelona a l'Everest» reunits al Camp III (6.500 m)

Tot l'equip expedicionari es va reunir ahir al camp III en bon estat de salut, dotze hores després que la cordada d'atac sortís del camp VI (8.450 m.). La baixada va ser molt emotiva, especialment quan el grup d'atac es va retrobar amb la resta d'expedicionaris que, distribuïts en els diferents camps, col·laboraren en el descens, durant el qual es va haver d'utilitzar oxigen per facilitar la recuperació dels components de la cordada d'atac.

Demà, diumenge, es desmuntarà el camp III (camp de base d'alçada) i el proper dia 5 els components d'aquesta «Segona Expedició Caixa de Barcelona a l'Everest» tenen previst de marxar del campament de base. L'arribada a Pequín, encara no confirmada, està prevista pel dia 11, i el retorn a Barcelona, el 14 de setembre.

Barcelona, 31 d'agost de 1985

CONRAD BLANCH I FORS

Cap de l'expedició.
34 anys, nascut a Barcelona.

Enginyer Químic i Master en Direcció d'Empreses (ESADE).

Membre del Centre Excursionista de Catalunya i del Centre Excursionista de Taradell.

Historial alpinístic

Ha fet ascensions i escalades arreu: Montserrat, Pre-pirineu, Pirineu, Pics d'Europa, Sistema Central, etc.

Un conjunt d'activitats als Alps, entre les quals es poden assenyalar: travessa del Weisshorn (arestes N. i E.), Cervin (aresta de Lyon), Zinalrothorn, Dent d'Herens (aresta O.), Dent Blanche (aresta S.), Tour Ronde cara Nord, Gran Zebrú, Castor, etc. Nombroses travesses i ascensions amb esquís al Pirineu i als Alps, realitzant l'alta ruta Chamonix-Zermat-Saas Fee.

Participació a diferents rallies i curses d'esquí, destacant: rallies Internacionals dels Pirineus, Alta Ruta Aragonesa, Alta Ruta de Gredos, Alta Ruta Peña Santa, Travessa Sallent-Canfranc, etc.

Expedicions

– Operació Aneca-76 (Kenya-Tanzania).

Conrad Blanch i Fors.

Kilimanjaro, Mawenzi i Mont Kenya.

- Expedició Afganistan-77 (Hindu-Kush). Noshag 7.492 m
- Operació Yacuma-78 (Andes de Bolívia).
- Expedició Catalana Karakorum-80 (Pakistan) Gasherbrum II 8.035 m.
- Expedició Catalana Caixa de Barcelona a l'Everest-83.

NIL BOHIGAS I MARTORELL

Responsable de la fotografia.
26 anys. Nascut a Barcelona.
Agent d'Assegurances.
Membre de la U.E.C. de Gràcia i Instructor E.C.A.M.

Historial alpinístic

Ascensions i escalades

Nil Bohigas i Martorell.

diverses a massissos com Terradets, Riglos, Montserrat, Pedraforca, Midi d'Ossau, Pics de Europa, Vall d'Ordesa, Verdon, Pirineu, etc.

Alps: Petit Dru (via directa americana), Aiguille du Fou (via americana), Cervin (Aresta Hornli), Aiguille de Midi (Esperó Frendo), Aiguille de l'M (via Couzy), Mont Blanc, Mont Maudit, Mont Blanc de Tacul.

Expedicions

- 1982: Expedició Catalana Saragharar. 7.200 m. Via Esperó dels catalans. S.O.
- 1983: Expedició Catalana Caixa de Barcelona a l'Everest.
- 1984: Expedició Annapurna cara sud. Primera ascensió nacional a l'Annapurna Central, 8061 m

Òscar Cadiach i Puig.

ÒSCAR CADIACH I PUIG

Responsable de fotografia i cinema

32 anys. Nascut a Barcelona.

Comerç.

Membre del C.E. Tarragona, A.A.E.M.I. de Valls i del C.E. de Catalunya (Club Alpi Català). E.C.A.M.

Historial alpinístic

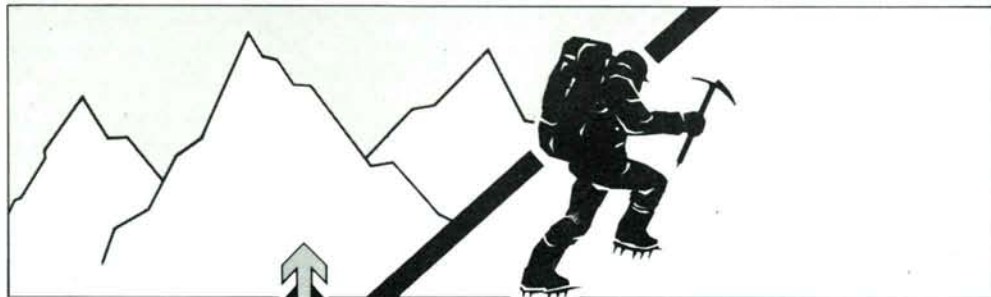
Activitat diversa, a massissos com Montserrat, La Riba, Terradets, Riglos, Pirineu, Pics d'Europa, Verdon, etc.

Alps: Couloir Charmoz al Grepon, Aiguille de l'M., Mont Blanc (via Brenva), Aiguille de Midi (via Rebuffat), Mont Blanc de Tacul, La Pouce (via Nord), etc.

Expedicions

- 1974: Expedició Valls-Kenya. Pic Lenana (4.895 m), Pic Batian (5.199 m), Pic Nelion (5.199 m) i Kilimanjaro (5.895 m)
- 1978: Hoggar. Algèria. Agulles de Teoxulaqs Sud i Nord, i de Saouinan.
- 1979: Operació Valls-Andes de Bolívia: Huayna Potosí (6.200 m), i aresta S.E. Illampú de 6.362 m).
- 1981: Expedició Valls-Karakorum. Intent al Rakaposhi, de 7.788 m. Alçada màxima 6.500 m.
- 1982: Expedició Catalana a l'Everest (Sagarmatha). Alçada màxima 8.500 m.
- 1983: Expedició Catalana Caixa de Barcelona

EQUIP EXPEDICIONARI

CAIXA DE BARCELONA A L'EVEREST

2ª Expedició

Vessant Tibet

Jordi Camprubí i Casas.

a l'Everest.

– 1984: Expedició Alpina Catalana al Nanga Parbat (8.125 m). Primera ascensió nacional a la Paret del Rupal amb cordada alpina des del C-II (6.100 m).

JORDI CAMPRUBÍ I CASAS

Responsable de material i equip.

36 anys, nascut a Manresa.

Director Comercial.

Membre del Centre

Excursionista de la Comarca de Bages (Manresa).

Professor de l'Escola d'Alta Muntanya, G.A.M.E. Nacional.

Historial alpinístic

Ascensions i escalades de tot tipus i dificultat arreu del país: Montserrat, Pre-pirineu, Pirineu, Pics d'Europa, Gredos, etc.

Un conjunt d'experiències importants als Alps com són: Paret Nord de l'Eiger, Paret Nord del Cervin, Esperó Nord de les «Droites», Paret Nord dels Drus, Grand Capucin, Cara Oest de la Batière, Pilier Bonatti dels Drus, etc.

Expedicions

- Operació Gran Atlas.
- Operació Orient Mitjà.
- Expedició Hindu-Kush Tirich Mir 7.707 m.
- Expedició Himàlaia-76 Makalú 8.481 m
- Expedició Catalana Caixa de Barcelona a l'Everest-1983.

Jordi Canals i Fontan.

JORDI CANALS I FONTAN

Responsable de l'alimentació.

30 anys, nascut a Barcelona.

Enginyer Químic i Llicenciat en Biologia.

Membre del Centre Excursionista de Catalunya i del Club Alpi de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Instructor de l'Escola Catalana d'Alta Muntanya.

Historial alpinístic

Ha realitzat nombroses ascensions i escalades arreu del país: Montserrat, Pre-pirineu, Pirineu, etc.

Un conjunt d'activitats als Alps com són: Meije Oriental Cara Nord, Agulla de Midi, Aresta dels Còsmics, Dent Blanche, Zinalrothorn, Piz Badille via Cassin, Dolomites, etc.

Expedicions

- Operació Yacuma-78 (Andes de Bolívia).
- Expedició Manaslu-82 (Himàlaia del Nepal). Intent al cim de 8.156 m.
- Expedició Catalana Caixa de Barcelona a l'Everest.

LLUÍS GÓMEZ I MESTRE

Responsable de l'alimentació.

35 anys. Nascut a Cubelles (Barcelona).

Analista d'informàtica.

Membre del Centre Excursionista de Catalunya, Club Alpi Català i Centre

Lluís Gómez i Mestre.

Excursionista del Penedès.

Historial alpinístic

Pirineu: Des de 1960, més de quaranta diferents cims de 3.000 m tant a l'estiu com amb esquís, a l'hivern. Pic d'Alba, etc.

Alps: Grandes Jorasses, Arestes de Rochefort, Mont Rosa, Matterhorn, Breithorn, Dom, Taschhorn, Mont Blanc, Dent du Géant, Mönch, Dom de Neige (Écrins), etc.

Expedicions

- 1979: Expedició Andes Perú. Nevado Pisco, 5.800 m. Nevado Chopicalqui, 6.354 m. Intent Nevado Huandoy. Nevado Huascarán, 6.770 m.
- 1980: Expedició Catalana Karakorum. Gasherbrum II, 8.035 m. Cota màxima personal 7.400 m.
- Expedició Catalana Caixa de Barcelona a l'Everest, 1983.

ENRIC LUCAS I LLOP

Responsable de la preparació física.

23 anys, nascut a Barcelona.

Membre de la Unió Excursionista de Catalunya. El Prat de Llobregat.

Historial alpinístic

Un conjunt d'activitats espeleològiques abans de la pràctica de l'escalada: destaca l'exploració de les cavitats de: Arañonera, Buho, Pierre Saint Martin, etc.

Nombroses primeres ascensions a la major part de massissos del país. Entre

Enric Lucas i Llop.

les ascensions als Alps es poden destacar: Integral de les Aiguilles del Diable (Mont Blanc de Tacul), Directa Americana al Petit Dru, Cara Nord de l'Argentièr, Cara Nord Aiguille de Plan, Esperó Brenva al Mont Blanc, etc.

Expedicions

- Andes, 1981, Huascarán Sud 6.780 m, Chopicalqui 6.360 m i Nevado Pisco 5.900 m.

Primera ascensió mundial al Huascarán Sud en un dia des de Musho.

– Hindu-Kush, 1982, Esperó SO del Saraghrar III, de 7.200 m.

– 1983. Expedició Catalana Caixa de Barcelona a l'Everest.

– 1984: Expedició Annapurna Cara Sud. Ascensió nacional a l'Annapurna Central 8.061 m.

JORDI MAGRIÑÀ I GÜELL

Responsable de Comunicacions.

33 anys. Nascut a Valls.

Tècnic en Informàtica. Secció de Muntanya de l'AAEET de Valls.

Historial alpinístic

Pirineu: Escalades al Vinhamala, Midi, Ordesa, Gavarnie, totes les clàssiques del gel, així com diferents escalades hivernenques.

Pics d'Europa: Més de 20 escalades diferents, entre les quals el Naranco i Peña Vieja, a l'hivern.

Alps: Travessa dels Quatre Mil (cara N), Aguilà

Jordi Magriñà i Güell.

de Bionnesay, Bremva, Cara N del Triolet, Contamine al Mont Blanc de Tacul, Coutorrier a l'Aguila Verda, Cara Nord de la Jungfrau, Travessa del Möhn, Agulla de l'Argentièrre, Esperó Central de les Courtes, Cara N de l'Aiguilla de Plan, Couloir del Diable, Mont Blanc de Tacul.

Expedicions

- 1974: Expedició Valls-Kenya, Nelion i Batian al Mt. Kenyu, Punta Lenana, Kilimanjaro.
- 1978: Valls-Andes Huaya Potosí (6.125 m) i primera absoluta a la cara O. de l'illampú (6.300 m).
- 1979-80, Hoggar (Algèria).
- 1981: Karakorum. Intent de l'aresta O del Rakaposhi (7.788 m).
- 1982: Expedició a l'Atlas, Toubkal amb esquís.
- 1984: Expedició Alpina Catalana al Nanga Parbat, escalada per la paret del Rupal (8.125 m).

JOAN MASSONS I RABASSA

Sots-cap de l'Expedició. 40 anys, nascut a Barcelona, casat. Llicenciat en Ciències Empresarials i Professor de Finances a ESADE. Membre de la Unió Excursionista de Catalunya.

Historial alpinístic

Ha realitzat nombroses escalades i travesses

Joan Massons i Rabassa.

hivernals al Pirineu i als Alps.

Expedicions

- Operació Alt Atlas 71 (Atlas Marroquí).
- Operació Kurdistan 73 (Cilo Dag-Turquia).
- Operació Kirenya 74 (Kenya-Tanzania).
- Operació Djurdjura 75 (Algèria).
- Operació Quechua 76 (Andes del Perú).
- Expedició Saraghrar (77 (Pakistan).
- Expedició Dhaulagiri 79 (Nepal).
- Expedició Ama Dablam 81 (Nepal).
- Operació Ahaggar 83 (Algèria).
- Expedició Catalana Caixa de Barcelona a l'Everest 83.

XAVIER PÈREZ I GIL

Responsable de material i equip.

36 anys, nascut a Barcelona.

Membre del C.E.C., del Centre Excursionista Comarca del Bages, del Club Muntanyenc Barcelonès i de la U.E.C. de Gràcia.

Professor de l'Escola d'Alta Muntanya.

Membre del G.A.M.E. Nacional i del G.P.H.M.

Historial alpinístic

Gran nombre d'ascensions i escalades de tot tipus i dificultat, així com primeres ascensions arreu del país: Montserrat, Pre-pirineu, Pirineu, Picos de Europa, Cordillera Penibètica,

Xavier Pérez i Gil.

Sistema Central, etc.

Gran nombre d'ascensions als Alps, entre elles: la Paret Nord de l'Eiger, Paret Nord del Cervin, Paret Nord del Dru, Paret Nord Piz Badile, Paret Nord Cima Grande de Lavaredo, Paret Nord del Triolet, Pilar Centinel Rouge al Mont Blanc.

Expedicions

- Expedició Annapurna 74, 8.026 m.
- Expedició Vakhan 75 Nushaq, 7.492 m.
- Operació Andes Argentins, Aconcagua, 6.959 m.
- Expedició Himàlaia 80 Lhotse, 8.501 m.
- Expedició Catalana Everest 82. Cota màxima 8.500 m.

ANTONI RICART I DE MESONES

Responsable mèdic de l'Expedició.

34 anys, nascut a Barcelona.

Llicenciat en Medicina i Cirurgia.

Membre del Centre Excursionista de Catalunya.

Historial alpinístic

Ascensions diverses als Pirineus, Pics d'Europa i Alps, així com escalades a massissos d'escola com Pedraforca i Montserrat.

Expedicions

- 1977: Operació Afganistan. Nushaq 7.492 m. Alçada màxima 6.000 m.
- 1979: Trèkking a Nepal.

Antoni Ricart i de Mesones.

Margsyandi Khola. Pisang Peak, 6.111 m.

- 1980: Expedició Catalana Karakorum. Gasherbrum II, 8.035 m. Cota màxima, 6.300 m.

- 1981: Trèkkings al Perú: Huay-Huash. Cordillera Vilcanota. Nevado Caullioacocha (4.958 m.). Cordillera Blanca. Huascarán, 6.770 m.

- 1982: Expedició Manaslu. (8.156 m).

- 1983: Expedició Caixa de Barcelona a l'Everest.

- 1984: Expedició Mataró Lhotse Shar (8.400 m).

Curriculum mèdic

- 1974. Llicenciat U.A.B. Primera Promoció. Metge Intern C.S. Vall d'Hebron, per Concurs Oposició.

- 1975. Curs de Medicina Tropical de la Càtedra de Microbiologia U. Central de Barcelona i Medicus Mundi.

- 1978. Metge Resident per Concurs Oposició Ciutat Sanitària Príncipes de Espanya. Servei de Medicina Intensiva.

- 1981. Des del mes d'abril, Cap del Servei de Medicina Interna, Hospital Municipal Sant Jaume (Calella, Barcelona).

MIQUEL SÀNCHEZ I MÚRCIA

Responsable de transports. 29 anys. Nascut a Barcelona.

Membre del Centre Excursionista de Catalunya i del Club Alpí Català.

Miquel Sánchez i Múrcia.

Membre de l'ENAM i de l'ECAM.

Historial alpinístic

Pirineus: Ascensions diverses a Vihnamala, Midi d'Ossau, etc. Travesses amb esquís com la Sallent Canfranc. Rallie Internacional dels Pirineus, Alta Ruta Aragonesa, etc. Escalades clàssiques a Riglos, Terradets i Montserrat.

Alps: Aiguille de Midi (Esperó Frendo), Barre des Écrins (Couloir Whimper), Éperon des Cosmiques (Via Desmaison), Cervin, Mont Blanc de Tacul (Pilier Gervasutti), Alta Ruta Chamonix-Zermatt, Saas Fee. Participació Trofeu «Carlo Marsaglia» (Itàlia).

Expedicions

- 1980: Alt Atlas Marroc. Toubkal i Ouanoukrim.
- 1981: Spitzberg. (Svalbard). Newton Toppen punt culminat de les illes (1.712 m) entre d'altres.
- 1982: Expedició Catalana Himàlaia. Manaslu, 8.156 m. Cota màxima personal 7.000 m.
- 1983: Expedició Catalana Caixa de Barcelona a l'Everest.

ANTONI SORS I FERRER

Responsable tècnic de l'expedició.

35 anys. Nascut a Sant Vicenç de Montalt. Fuster.

Membre de l'Agrupació Científico-Excursionista de Mataró, de l'E.N.A.M. i del G.A.M.E.

Antoni Sors i Ferrer.

Historial alpinístic

Pirineu: Sèracs Petit Vihnamala, Couloir de Gaube, Pique Longue (Cara Nord), Cresta dels Diables, Couloir dels Francesos (primera absoluta), Cresta de la Maladeta. Ascensions a Massissos de la Maladeta, Mont Perdut, Nouvelle Balaitós, Besiberris, Luchon, Vall d'Aran, Ribagorça, Andorra, Cadí, Pirineu Català, Canigó, Cotiella. Hivernals a Salenques-Tempestats, Cresta Integral Besiberris, Sierra Nevada (Alcazaba), Agulla Blanca.

Alps: Droites NE (primera absoluta), Écrins (via clàssica), Triolet, Breithorn, Mont Rosa, Aiguille du Tour (Via Couloir table), Ober Gabelhorn (Cara Nord), Dent du Géant, Tour Ronde, Travessia Midi-Plan, Aiguille d'Argentière, Gran Paradiso.

Expedicions

- 1975: Expedició Andes Perú. Intent Nevado Salcantay. 6.264 m. Cota màxima 5.700 m.
- 1976: Expedició Mataró-Wakhan. Noshag. 7.492 m.
- 1978: Expedició Maresme-Andes. Intent Nevado Huandoy. Cota màxima 5.800. Nevado Pisco 5.800 m.
- 1981: Expedició Mataró a Broad Peak de 8.047 m, cota 7.000 mts.
- 1983: Atlas Massís del Tobkal.
- Expedició Catalana Caixa de Barcelona a l'Everest.
- 1984: Expedició Mataró-Lhotse Shar.

Carles Vallés i Ocaña

CARLES VALLÉS I OCAÑA

Responsable de la relació amb els proveïdors.

26 anys, nascut a Barcelona.

Representant de calçat. Membre del Centre Excursionista de Catalunya, Foment Excursionista de Barcelona i de l'E.C.A.M., com a instructor d'esquí de muntanya.

Historial alpinístic

Pirineu: Ha realitzat diversos recorreguts d'escalada a diferents massissos-escola, com Montserrat, Terradets, Pedraforca, Ordesa... Ha realitzat l'ascensió a l'hivern al Couloir de Gaube (Vihnamala); Cara Nord del Piton Carré, Cara Nord de Torre Marbose, Cara Nord Midi d'Osseau, Cara Nord del «Pico sin Nombre», Cara Nord de Maladeta...

Alps: Ha realitzat les següents escalades: Pilier Central Freney (Bonatti), Ag. Dibona (Saboyards), Capucin (Bonatti).

Expedicions

- 1981, Sualbad-81, A Spitsbergen (Noruega): ascensions amb esquís al Newton-Toppen i també al Galileo-Toppen (1.749 i 1.760 m.)
- 1983: Huascaran-83, «via dels Catalans». Itinerari de 1.500 m.
- 1984: Cho Oyu-84. Ascensió per la Via Titchi al cim del Cho Oyu (8.201 m).

ELS ALTRES CATALANS DE L'EVEREST

SAMBU TAMANG

32 anys. Molt apreciat en

els cercles alpinístics. La seva activitat muntanyenca més important es va iniciar el 1969, quan va fer diverses escalades als Alps. Ha petjat algunes de les muntanyes més altes de la Terra, com el Makalu (1971) i l'Everest (1973) per la vessant del Nepal.

Entre d'altres, també ha fet

Everest, vessant Tibet. (Foto: «Expedició Caixa de Barcelona a l'Everest».)

cims com els del Hinal Chuli i el Gauri Shankar, i va participar, el 1982, a l'expedició catalana que va intentar l'ascensió per l'aresta O. A la tardor de 1984 va conquerir, formant part d'un equip català dirigit

per Lluís Belvis, el Cho Oyu, de 8.201 m.

NARAYAN SHERESTHA

24 anys. És el xerpa més jove d'aquesta expedició, encara que el seu historial és molt prometedor. El 1981 va pujar a l'Ama Dablam, la

mntanya sagrada dels xerpes. Més tard va fer l'Annapurna III i el Pumori. Tot això li va valer la confiança d'una expedició australiana que, l'any 1984, va requerir els seus serveis per anar a l'Everest.

ANG KARMA

27 anys. Nascut a la vall de Solu Khumbu, és un alpinista molt popular al Nepal. A més de la muntanya, les seves afeccions són la música, la fotografia i la lectura.

El 1983 va ser a la cara S de l'Annapurna II, i el 1984

va acompanyar l'expedició catalana al Kangtega. Durant l'hivern d'aquell mateix any, va intentar l'ascensió a l'Everest.

NIMA DORJE

33 anys. Nascut a la vall del Solu Khumbu. Ha col·laborat en diferents expedicions catalanes.

Es va iniciar a la muntanya el 1979, amb un grup japonès que va anar al Dhaulâgiri (8.172 m). El 1980 va ser fitxat per l'expedició basca que va assolir, el 14 de maig, d'arribar al cim de

l'Everest. En aquella ocasió, es va quedar al camp IV (8.000 m). Tornà a l'Everest el 1982, amb una expedició que només va arribar a la cota 7.500 m. El 1984 formà part de l'expedició catalana al Cho Oyu (8.201 m).

NAWANG YONDEN

33 anys. Ha fet un bon nombre d'ascensions a l'Himàlaia. Destaca la de l'any 1984 al Kanchenjunga, formant part d'una expedició japonesa. Va ser a l'Everest durant l'hivern de 1983-1984. També ha intentat l'ascensió al Dhaulâgiri.

ELS «VUIT-MIL» DELS CATALANS

			Dates
Everest	8.848 m	Òscar Cadiach	22-8-85
		Antoni Sors	
		Carles Vallès	
Makālu	8.463 m	Jordi Camprubí	24-5-76
		Antoni Llasera	
		Carles Vallès	
Cho Oyu	8.201 m	Jordi Pons	21-9-84
		Jordi Pons	
		Jordi Pons	
Dhaulâgiri	8.172 m	Òscar Cadiach	12-5-79
		Jordi Magriñà	
		Jordi Magriñà	
Nanga Parbat	8.126 m	Enric Lucas	7-8-84
		Nil Bohigas	
		Enric Pujol	
Annapurna Central	8.051 m	Manuel Hernández	3-10-84
		Enric Font	
		Pere Aymerich	
Broad Peak	8.047 m	Jordi Pons	5-8-81
		Josep M. Anglada	
		Emili Civís	
Gasherbrum II	8.035 m	Enric Font	2-8-80
		Pere Aymerich	
		Jordi Pons	
Annapurna Est	8.026 m	Josep M. Anglada	29-4-74
		Emili Civís	
		Emili Civís	

ELS ACCESOS A L'EVEREST i els seus conqueridors

Esperó SE	118 homes	Oberta el 1953 (Britànics)
Esperó NO	15 homes	Oberta el 1960 (Xinesos)
Directa cara N	4 homes	Oberta el 1980 (Japonesos)
Cara E	6 homes	Oberta el 1983 (Nord-americans)
Esperó directe E	5 homes	Oberta el 1979 (Iugoslavs)
Esperó E de la cara N	2 homes	Oberta el 1963 (Nord-americans)
Cara SE	4 homes	Oberta el 1975 (Britànics)
Pilar S, esperó SE	10 homes	Oberta el 1980 (Polonesos)
Pilar O, esperó SE	11 homes	Oberta el 1982 (de l'URSS)

Els repetidors

Nawang Gombu (Índia)
 Yasuo Kato (Japó)
 Reinhold Messner (Itàlia)
 Sundare Xerpa
 Ang Dorjee Xerpa
 Ang Phu Xerpa
 Pertemba Xerpa
 Aug Rita Xerpa
 Pemba Dorje Xerpa
 Takaihi Ozaki (Japó)
 David Breashr (E.U.A.)
 Sambu Tamang Xerpa

Vegades

dues - 1963-1965
 tres - 1970-1980-1982
 dues - 1978-1980
 tres - 1979-1981-1982
 dues - 1978-1984
 dues - 1978-1979
 dues - 1975-1979
 dues - 1983-1984
 dues - 1982-1985
 dues - 1980-1983
 dues - 1983-1985
 dues - 1973-1985

HIMÀLAIA DEL TIBET

L'accés a l'Himàlaia pel Tibet ha estat tancat a les expedicions estrangeres des de l'any 1938 al 1980, en què el govern xinès va decidir obrir-lo.

L'expedició de 1983 va ésser la primera catalana i àdhuc espanyola que va poder contemplar la cara prohibida de l'Everest, i constatà que les possibilitats alpinístiques del país tibetà són excel·lents. Lhasa, situada a 3.700 metres d'altitud i a 750 quilòmetres de l'Everest, és la capital del Tibet, actual província autònoma de Xina.

Un bon grapat dels «vuit-mil» de l'Himàlaia són accessibles des del Tibet: Qomolangma o Everest (8.848 m.),

EXPEDICIONS QUE HAN ARRIBAT AL CIM

ANY	PAÍS	CAP D'EXPEDICIO	VIA SEGUIDA	
1953	Gran Bretanya	J. Hunt	Coll Sud. Aresta SE.	Nepal
1956	Suïssa	A. Eggler	Coll Sud. Aresta SE.	Nepal
1960	Xina	Shih-Chan-Chun	Coll N. Aresta NE.	Tibet
1963	Estats Units	Dyhrenfurth	Coll S. Aresta SE. Comba O.	Nepal
1965	Índia	M.S. Kohli	Coll S. Aresta SE.	Nepal
1970	Japó	S. Matsukata	Coll S. Aresta NE.	Nepal
1973	Itàlia	G. Monzino	Coll S. Aresta SE.	Nepal
1973	Japó	M. Yuasa	Coll S. Aresta SE.	Nepal
1975	Japó	E. Hisano	Coll S. Aresta SE.	Nepal
1975	Xina	Shih-Chan-Chun	Coll N. Aresta NE.	Tibet
1975	Gran Bretanya	C. Bonington	Paret SO.	Nepal
1976	Gran Bretanya-Nepal	A. Streather	Coll S. SE.	Nepal
1976	Estats Units	P. Trimble	Coll S. Aresta SE.	Nepal
1977	Corea del Sud	Young Do Kim	Coll S. Aresta SE.	Nepal
1978	Àustria	W. Nairz	Coll S. Aresta SE.	Nepal
1978	Alemanya	K.M. Herrligkoffer	Coll S. Aresta SE.	Nepal
1978	França	P. Mazeaud	Coll S. Aresta SE.	Nepal
1979	Iugoslavia	T. Skarja	Aresta O.	Nepal
1979	Alemanya	G. Schmatz	Coll S. Aresta SE.	Nepal
1980	Polònia	A. Zawada	Coll S. Aresta SE.	Nepal
1980	Japó	Y. Hamamo	Coll N. Aresta NE.	Tibet
1980	Japó	H. Miyashita	Paret NO.	Nepal
1980	Euzkadi	J.L. Llorente	Coll S. Aresta SE.	Nepal
1980	Polònia	A. Zawada	Esperó S.	Nepal
1980	Itàlia	R. Messner	Coll N. Aresta NE.	Tibet
1981	Estats Units	J. West	Esperó S. Coll S. Aresta SE.	Nepal
1982	URSS	E. Tamm	Esperó SO. Aresta O.	Nepal
1982	Canadà	B. March	Coll S. Aresta SE.	Nepal
1982	Japó	Y. Kato	Coll S. Aresta SE.	Nepal
1983	Estats Units	G. Lenser	Coll S. Aresta SE.	Nepal
1983	Estats Units	J. Morrissey	Paret E.	Tibet
1983	Japó	H. Kawamura	Paret SO.	Nepal
1983	Japó	H. Yoshimo	Coll S. Aresta SE.	Nepal
1983	Japó	K. Dojin	Coll S. Aresta SE.	Nepal
1984	Bulgària	A. Avramov	Aresta O.	Nepal
1984	Índia	D. Kuman Kullar	Coll Sud.	Nepal
1984	Austràlia	L. Hall	Paret N.	Tibet
1984	Holanda	H. Plugg	Coll Sud.	Nepal
1984	Txecoslovàquia	Z. Demjam	Pilar Sud.	Nepal
1984	Estats Units	L. Whitaker	Coll Nord.	Tibet
1985	Noruega	A. Naess	Coll Sud.	Nepal
1985	Catalunya	C. Blanch	Aresta NE.	Tibet

Makālu (8.481 m.), Lhotse (8.511 m.), Cho Oyu (8.153 m.), aquest darrer, en territori totalment tibetà.

QOMOLANGMA (EVEREST)

Dos vessants donen accés al sostre del món des del Tibet: la vall de Kama a l'est, i la glacera de Rongbuck, al vessant nord.

La cronologia històrica de les primeres ascensions al Qomolangma pel Tibet és la següent.

1924, Irvine i Mallory, components d'una expedició anglesa, van desaparèixer a 300 metres del cim. S'ignora si van completar o no l'ascensió.

1960, primera ascensió per l'aresta

NE, per una expedició xinesa, dirigida per S. Chan-Chun. El 5 de maig van arribar al cim dos xinesos i un tibetà. Aquesta ascensió, discutida en un principi, ha estat acceptada recentment.

1975, segona ascensió per l'aresta NE, a càrrec d'una gran expedició xinesa, dirigida pel mateix alpinista de l'any 1960. Arribaren al cim vuit tibetans i un xinès, el dia 27 de maig.

1980, tercera ascensió per la mateixa aresta, i primera per la cara N. realitzades ambdues per una expedició japonesa dirigida per Watanabe. Arribaren al cim Y. Kato per la aresta el 3 de maig, i T. Ozaki i T. Shigehiro, el 10 de maig per la cara N. Kato fou el primer home a assolir l'Everest pels

vessants nepalès (any 1973) i tibetà. Aquest alpinista ha mort recentment, després d'haver aconseguit la seva tercera ascensió de l'Everest, novament pel vessant nepalès.

1980, quarta ascensió per l'aresta NE, realitzada en solitari per l'italià Reinhold Messner, el 20 d'agost.

1983, una expedició nord-americana, dirigida per Jim Morrissey, hi fa la primera ascensió per la cara E.

1984, ascensió nord-americana, dirigida per L. Whitaker. L'ascensió es fa seguint la ruta del Coll N.

1985, Expedició catalana Caixa de Barcelona a l'Everest, dirigida per Conrad Blanch. Segueix la ruta del Coll N y de l'aresta SE.

FINALMENT, ÈXIT CATALÀ A L'EVEREST

Quan vam realitzar la primera expedició catalana a l'Everest, la tardor del 1982, tot l'equip era conscient de les dificultats de l'itinerari triat —l'aresta O— i de la muntanya per ella mateixa, ja que l'Everest, amb els seus 8.848 m és tot un os i ha estat ben demostrat que no hi ha cap ruta fàcil. A l'Everest, quan arribes a la cota vuit mil (punt on altres cims tenen la fi) encara hi resten uns 800 metres més, els quals per l'alçada i moltes vegades per la climatologia, són realment els més difícils i compromesos. Únicament quan el temps acompanya és quan les cordades poden tenir esperances d'assolir l'èxit final, com ha estat en aquesta ocasió.

Quan escric aquestes ratlles, tinc ben poca informació de com ha anat l'expedició catalana, ja que durant els dos darrers mesos (juliol i agost) he estat recorrent en profunditat les zones de Ladakh i Zaskar, i només m'he assabentat de l'èxit català a l'aeroport de Roma. Com tothom pot recordar, a la primera expedició catalana no ens va acompanyar la sort; i, finalment, quan

tan sols ens mancaven 350 m, la cordada formada per Xavier Pérez Gil i Òscar Cadiach, juntament amb el xerpa Nima Dorje, hagué de renunciar i deixar per a una altra expedició el repte de l'aresta O. L'any següent, el 1983, també durant el període post-monsònic, Conrad Blanch va encapçalar la segona expedició catalana: un fort equip d'alpinistes que intentaria novament de petjar el cim; aquest cop, per la vessant del Tibet. Novament, la climatologia no els va acompanyar i, a la cota 8.350, l'equip també hagué de renunciar al guat cim. Semblava, de cara a l'opinió pública, que l'Everest era un objectiu massa difícil per a l'alpinisme català. Però, tant un equip com l'altre, en el mateix moment de decidir el retorn a casa vam iniciar les gestions per tal d'obtenir un nou permís. Així, l'equip de l'amic Conrad Blanch va aconseguir la segona oportunitat a l'època monsònica d'enguany, i el nostre equip va aconseguir autorització, per part del Govern del Nepal, per a la primavera de 1984; però aquest permís era a compartir amb un equip búlgar (que va assolir la segona ascensió a l'aresta O) i atesa la premura de temps, vam optar per acceptar un permís definitiu per a la primavera de 1986.

Tant una expedició com l'altra havien estat ben organitzades i havien sortit amb bones possibilitats d'èxit; però, en els moments decisius de l'atac final, ambdues expedicions van topiar amb les adverses condicions climatològiques, que van desfer totes les planificacions anteriors, i únicament van donar com a sortida el retorn a casa. Però, sempre, amb la convicció que, en un segon intent, el cim seria assolit, només que el temps ens acompanyés un xic.

Finalment, el dia 28 d'agost, els companys Òscar Cadiach, Carles Vallès i Antoni Sors, així com els xerpes Shambu Tamang, Ang Jarma i Narayan Sherestha, anteriors participants en els nostres intents i en altres expedicions per la vessant nepalesa, feien possible un dels somnis més preuats per tot l'alpinisme

català: assolir els 8.848 m del sostre del món. Com a company de tots ells, vaig sentir una part de l'emoció que aquesta ascensió ha representat per al nostre país, i he pensat en la tan gran il·lusió que tots ells hauran sentit des de dalt del cim; però, ara, un cop més, el camí, per al nostre alpinisme continua més refermat que mai. L'experiència aconseguida en els darrers anys (molt especialment des de l'any 1974 quan els catalans assolíem el primer 8.000, a l'Annapurna Est, fins al darrer any 1984, amb èxits a la cara S de l'Annapurna, al Nanga Parbat i al Cho Oyu), totes les petites i grans expedicions que any rera any s'organitzen per les entitats de tot Catalunya fan i han fet possible l'èxit d'enguany. I ara, per a l'avenir, són tants els projectes que es preparen, que l'ascensió de l'Everest ha estat només una recompensa per la feina realitzada, una satisfacció que ens situa en els llocs d'honor de l'alpinisme internacional i que ens dona peu, més que mai, a la esperança per a fer realitats moltes altres grans ascensions per tot l'Himàlaia.

Com a cap de l'equip 1982, ara estem treballant per a la nostra segona oportunitat a l'aresta O. Confio que també el nostre equip pugui apuntar-se una segona ascensió catalana al sostre del món; perquè, indubtablement, totes aquestes experiències afavoreixen un major coneixement i una més gran divulgació del nostre esport que (moltes vegades s'ha dit) ben bé podria ser l'esport nacional a Catalunya. Per a l'alpinisme català (i gràcies a l'equip expedicionari que ha posat la bandera al cim de l'Everest, i als joves expedicionaris que amb tanta il·lusió diumenge a diumenge fan tantes ascensions de tota dificultat, per tal que també ells puguin ajudar a enlairar el nivell del nostre esport, i així altres èxits consolidin la seva posició), aquest serà, al meu parer, el millor fruit d'aquesta experiència catalana al cim més alt de la Terra.

Lluís Belví

ESPELEOLOGIA

Miquel Bosch i Serra

ALEMANYA

Les principals cavitats pel desnivell del país són:

1. Geburtstagschacht 698 m
2. Kargrabenhöhle 447 m
3. Salzgrabenhöhle 380 m

ÀUSTRIA

El propassat estiu del 1984, a la Leoganger Steinberg, el G.S. Vulcain explorà la Vögelschat, fins a -726 m, amb un recorregut topografiat de 2.002 m. L'avenc continua, i possiblement es tracti d'una de les capçaleres de la Lamprechstufen, cosa que determinaria un desnivell de més de 1.500 m. També exploraren la Gerollhalde Schacht, que inclou un P-238 molt fraccionat, fins a -305 m.

COLÒMBIA

Una expedició iugoslava explorà, durant el mes de juny de 1984, diverses cavitats d'aquest país, entre les que destaquen el Hoyo del Aire (-210 m), el Hoyo de Colombia (-110 m/840 m) i les Cavernas del Páramo (-60 m/1.280 m).

FRANÇA

- El recorregut de la Grotte du Crochet (Torcieu), recentment reexplorat per l'Spéléo-Club de Jovy-en-Josas i el Groupe Ylysse Spéléo, assoleix els 5.860 m (1983).
- A la Goule de Foussobie (Vagnas et Labastide-de-Virac), les exploracions de l'any 1983 elevaren el desenvolupament topografiat fins a 23.070 m. Les exploracions i descobertes se succeeixen a bon ritme.
- El 22 de setembre de 1984, el S.C. Dijon uní la Creux de Souc i la Gouffre de la Combe-aux-Prêtres, creant així un sistema de

més de 20 km de recorregut. La travessa, d'uns 1.600 m de longitud, comporta quatre sifons de 35, 30, 395 i 60 m respectivament.

IUGOSLÀVIA

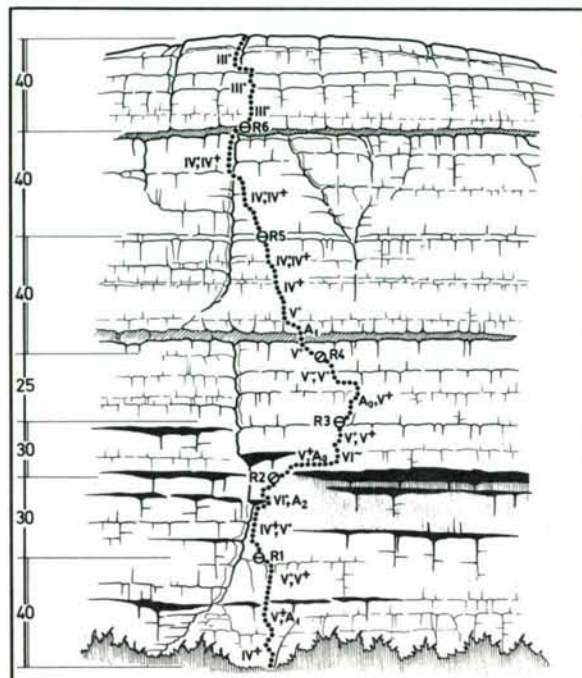
- Durant l'any 1984, espeleòlegs del «Druvtvo Za Rasiskovanje Jam» han avançat 100 metres en fondària des del punt més baix assolit anteriorment (-776 m) a Breznopri Gamsovi Glavici; la cavitat és la més fonda del país. Les exploracions hi continuen.
- La segona cavitat del país continua éssent la Poloska Jama, amb un desnivell de -685 metres. Darrera d'ella, hi ha la Majska Jama, on l'agost passat s'assolí el sifó terminal a -592 m, amb un recorregut de 1.732 m. La quarta cavitat és l'avenc M-16, on aquest any passat s'avançà des d'una gran sala situada a -400 fins a una obstrucció per clastes a la cota -547 m.
- Membres del DZJR «Luka Cec» exploraren 6,5 km de galeries, algunes amb sales de grans dimensions, a la Jama Pod Gradom, abans d'assolir el sifó terminal (1984).

PÀPUA NOVA GUINEA

- L'expedició nacional «PAPOU-85», de la F.F.S., a l'illa de Nova Bretanya ha acabat la primera part de la seva campanya amb uns resultats prou bons. L'exploració del riu, més avall de Minyé, s'acaba als 300 m davant del sifó terminal, en una galeria de 5 x 8 m de secció. Per arribar-hi calgueren 10 atacs, travessar el riu dos cops i plantar 36 amarratges al pas anomenat «Quarantièmes Rugissants», per poder avançar en artificial durant 30 m, tot seguint el sostre que es trobava a sols 1,20 m del riu. Dues altres cavitats s'han unit a Minyé: la dolina d'Oro i la dolina de Tévi (boca superior), amb què el desenvolupament assoleix 5,5

VILANOVA DE MEIÀ

(Roca dels Arcs)

Via «Bambol»
240 m ED - A₂

1.ª asc.: 11, 12 maig 1985
per: Alx Baldillou i Jordi Muñoz

km i el desnivell 479 m (-469, +10). El riu interior té un cabal màxim de 15 m³/s, i la dolina d'entrada és el major volum d'origen càrstic conegut (com a mínim, 30 milions de metres cúbics).

- També s'explora la cova de Tomana, amb 1.500 m de recorregut, i amb un riu subterrani de 2 m³/s, en dues branques acabades en quatre sifons, la cova de Lakaburo de 735 m, la pèrdua de Guimbé al fons d'un *canyon* de 70 m d'alçada i amb un recorregut de 2.800 m fins al sifó terminal, situat a -320 m, i la travessa de Tamul de 700 m, explorada per escalada des de la boca inferior.
- Els següents objectius de l'equip són les ressurgències del riu Galowe i una nova zona, a l'oest de Pomio, on hi ha tres «Naré», l'un al costat de l'altre. (Gener 1985).

SUÈCIA

Les principals cavitats del país, pel seu

desenvolupament, són:

1. Lummelundagrottan (Lummelunda) 2.670 m
2. Bodagrottorna (Iggesund) 2.606 m
3. Labyrintgrottan (Mieseken) 2.100 m

Només 32 cavitats assoleixen o superen els 200 m de recorregut. En totes elles, els desnivells són reduïts: el màxim (140 m) és la Voitasgallogrottan (Vadve). (Gener 1985.)

ZAIRE

Durant el mes d'agost del 1984, una expedició belga va explorar diverses cavitats a la cubeta del riu Kwilu. Hi destaca: el carst inundat de Ziaka, amb 730 metres de galeries no inundades i alguns centenars de metres en sifons; la Grotte Sèche de Ndimba (1.660 m); la Grotte de Mbuzi (635 m); la Grotte de Kieza (1.100 m); i el riu subterrani a eclipses de Kavuyam, amb un cabal d'alguns centenars de litres per segon durant l'estació seca.

ACTES

MEMÒRIA DEL CICLE D'EXCURSIONS DEDICAT A L'ALTA GARROTXA

De novembre de 1984 fins abril de 1985, el lema «L'Alta Garrotxa, d'est a oest» ha estat el revulsiu que ha aconseguit de moure nombrosos excursionistes interessats a conèixer més detingudament els racons d'aquesta sub-comarca gironina. Tanmateix, també ha revifat les relacions amb les entitats excursionistes de la comarca. Aquest cicle ha estat compost de sis excursions escollides, complementades amb diverses conferències col·loquials, programades a les entitats excursionistes de

la comarca i d'altres a l'estatge del nostre CEC. Aquests contactes constants, en el decurs de sis mesos, han facilitat l'inici d'una coneixença molt interessant entre excursionistes, tot descobrint els trets més interessants de cadascuna de les sis caminades, gràcies a l'experiència dels nostres guies i acompanyants gironins.

A mitjan setembre convoquem els centres excursionistes de la comarca a l'estatge del Centre Excursionista de Banyoles. Allí s'exposa als assistents el pla d'aquest cicle, similar als anteriors, i se'ls demana col·laboradors per dur a terme aquest programa, entre tots. Hi són presents representants dels Centres Excursionistes de Banyoles, Besalú, Olot, Salt i

l'Empordanès, de Figueres. Tothom accepta de col·laborar-hi; tot seguit es distribueix la tasca a fer, i se'ls facilita un esquema de les sis excursions proposades, que seran modificades, a criteri dels centres responsables. Aquests hi aportaran els guies, l'equip-escombra, la senyalització i els enllaços.

A la vigília de cada excursió, l'equip coordinador del CEC visita l'estatge del centre excursionista responsable del guiatge de l'excursió de l'endemà, i s'hi projectaren vistes d'altres cicles. Un animat col·loqui solia cloure aquestes trobades inicials, on s'evidenciava ben clarament la necessitat de contactes més freqüents entre excursionistes d'arreu del país. Ho confirma l'acceptació que han tingut aquestes sessions preliminars, en el decurs dels tres cicles realitzats fins ara.

RESUM DEL PROGRAMA

15 de novembre.— **Sala d'actes del CEC.** Presentació del Cicle «L'Alta Garrotxa, d'est a oest» a càrrec dels organitzadors, Francesc Beato i Kildo Carreté. Es projecta una selecta col·lecció de vistes de la comarca que pensem visitar.

25 novembre.— **1.ª excursió,** conduïda pel Centre Excursionista d'Olot. S'inicia al coll de la Boixeda, balcó occidental de l'Alta Garrotxa: molí d'en Sorolla — ermita de Sant Valentí de Salarsa — Surroca — Pera — coll de Bestrecà — Oix.

13 de desembre.— **Sala d'actes del CEC.** Presentació d'un reportatge fotogràfic de la Vall del Bac, comentat per Anna Borbonet.

15 de desembre.— **A Olot.** Convivència amb els socis del Centre Excursionista d'Olot. Projectió de vistes dels Ports i dels cicles dedicats al Montsec i al Montsant, comentades per l'equip organitzador.

16 de desembre.— **2.ª excursió,** conduïda pel Centre Excursionista de Catalunya, a la Vall del Bac.

Per Cal Mariner — mas de l'Om — Sant Feliu del Bac — Longarriu — l'Hostal de la vall del Bac — Oix.

26 de gener, 1985.— **A Besalú.** Convivència amb els socis del Centre Excursionista de Besalú. Es repeteix la projecció passada darrerament a Olot.

27 de gener.— **3.ª excursió,** conduïda pel Centre Excursionista de Besalú, a la muntanya de la Mare de Déu del Mont. Per Beuda — font dels Rajolins — ermita de St. Miquel de Coma de Roure — Malveí — l'Espinau — El Mont — Sant Llorenç de Sous — Roca Pastora — Beuda. Es visita l'exposició dedicada a l'extingida indústria de l'explotació del carbó vegetal, a l'Ajuntament de Beuda.

21 de febrer.— **Sala d'actes del CEC.** «El romànic de l'alta Garrotxa», conferència a cura de Ramon Sala i Canadell, president dels Amics de l'Alta Garrotxa.

23 de febrer.— **A Salt.** Convivència amb els socis del Centre Excursionista Saltenc. Projectió, col·loqui i preparació de la trobada de l'endemà.

24 de febrer.— **4.ª excursió,** conduïda pel Centre Excursionista Saltenc, al puig de Comanegra. Per Rocabrúna — clot dels Polls — coll del Malrem — serra Llarga de Monars — can França — Beget.

21 de març.— **Sala d'actes del CEC.** «Visió geogràfica de l'Alta Garrotxa», conferència a cura del nostre consoci, Josep Girona i Casagran, autor d'una encertada monografia d'aquesta comarca. Les seves acurades descripcions ajuden encara més a identificar-nos amb aquests paisatges, contribuint-hi també la col·lecció de diapositives de Josep Agustí, que han estat comentades pel seu fill, Joaquim Agustí, coneixedor com pocs d'aquesta peculiar comarca. Una col·laboració més dels socis del Centre Excursionista d'Olot.

24 de març.— **5.ª excursió,** conduïda per

CICLE D'EXCURSIONS «L'ALTA GARROTXA D'EST A OEST»							
Relació d'assistents							
Entitats	1.ª excursió	2.ª excursió	3.ª excursió	4.ª excursió	5. excursió	6.ª excursió	Total
Centre Excursionista de Catalunya	136	122	100	137	91	123	709
Centre Excursionista d'Olot	32	23	14	31	23	26	149
Centre Excursionista Saltenc	30	4	25	42	10	16	127
Agrupació Excursionista Icaria. (Barna)	14	24	21	23	15	23	120
Centre Excursionista de Banyoles	2	4	30	24	19	29	108
Centre Bienàstic Barcelonès. (Secc. de Munt.)	11	8	9	5	7	6	46
Grup Pirinenc Excursionista Nord-Català		6		6		18	30
Centre Excursionista de Besalú			20		5	1	26
Centre de Lectura. Secc. Excur. Reus						13	13
Centre Excursionista Alt Priorat. Ulldemolins						12	12
Centre Excursionista Empordanès			4		2	3	9
Agrupació Excursionista Pedraforca. Barcelona		2	3				5
Associació Excursionista de Reus						5	5
Societat d'Amics de la Muntanya. Tremp	2					2	4
Unió Excursionista de Catalunya. Barcelona						2	2
Total	227	193	226	268	172	279	1.365

Equip organitzador: Francesc Beato i Kildo Carreté, amb la col·laboració dels consocis Josep Llorenç, August Frassac, Constantí Cadena i Xavier Guarro. SECCIÓ DE MUNTANYA DEL CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA

Centre Excursionista de Banyoles, al puig de Bassegoda i serrat de Guitarríu. S'inicia al pont de Sadernes, i es va a Sant Grau d'Entreperes – ermita de Sant Andreu de Guitarríu – forat del Treu i coll de Riu. Hi ha qui gosa pujar al puig de Bassegoda, tot plovent. La major part davallen pressurosos al santuari de les Agulles i a ca l'Agustí, on tothom s'hi aixopluga, per dinar. A Sadernes s'acaba aquesta excursió, protagonitzada per pluges i boires a dojo.

27 i 28 d'abril. – **6.ª excursió**, conduïda pel Centre Excursionista Empordanès. S'hi fa la travessia del Vallespir a l'Alta Garrotxa, per Vila-roja – hostal de la Muga – Sant Aniol. La caminada s'inicia al campament plantat a l'entorn de l'ermita de Sant Corneli, veïna de l'hostal de la Muga, on una trentena de tendes aixopluguen els 83 assistents d'aquesta humida vesprada. L'endemà, pugem al mas Sobirà, al puig del Casso i, tot seguint el camí dels pelegrins, davallem a Sant Aniol, coincidint amb els amics que vénen de Sadernes, per Talaixà i el Salt de la Núvia, conduïts pels amics del Centre Excursionista d'Olot. Junts, davallem a Sadernes, pel curs de la riera.

Cloenda del Cicle. – S'inicia l'acte amb un breu parlament del President del CEC, Josep M.ª Sala i Albareda. Tot seguit, ofereix llibres del nostre fons editorial als representants de les entitats col·laboradores. Com ja és tradicional, s'homenatgen els nostres joves veterans assistents als cicles, que hi són representats per Francesc Batalla, constant caminador que ha pujat al puig de Comanegra amb quaranta anys a cada cama. La Coral del CEC interpreta diverses cançons de muntanya, que són corejades per tothom. Clou l'acte de la Cloenda la intervenció del conjunt d'acordeonistes de l'Alta Garrotxa [Fonsu i els seus companys], que ofereix un animat repertori de balls de

Festa Major.

A grans trets, aquesta ha estat la Memòria sintetitzada d'aquest Cicle dedicat a promoure l'interès per aquesta sub-comarca plena d'història i de llegendes, nascudes a redòs d'una orografia ben variada.

DIADA NACIONALISTA AL PI DE LES TRES BRANQUES

Com en anys anteriors, la nostra entitat va estar representada a la diada Nacionalista al Pi de les Tres Branques, la diada més important d'afirmació patriòtica (i, diguem, de professió de fe) dels Països Catalans. Aquest any, el nostre president, senyor Josep M.ª Sala i Albareda, acompanyat per membres de la Junta Directiva, va acudir a la cita anyal al Pla de Campllong, on va tenir l'oportunitat de conversar amigablement amb les més destacades personalitats que presidiren els actes.

El Centre, des que el seu estimat consoci, mossèn Jacint Verdager, va escriure aquella inspirada poesia patriòtica, *El pi de les tres branques*, sempre ha reverenciats aquest arbre, avui despullat de fulles, però que molts socis nostres han tingut el goig de veure ple de vida i de brancatge ufanós. Sempre amb el mateix esperit i amb una mateixa idea, els excursionistes de casa nostra han sovintejat les estades al Pla de Campllong sota l'esguard del Pi. Perquè, si de sempre ha estat el «nostre arbre», com no hauríem d'acudir-hi ara que les seves despulles son, a més d'un símbol arrelat, l'altar on fem constantment la nostra pregària esperançadora: la reivindicació de la nostra catalanitat.

Des d'aquest espai agraïm al senyor Farguell, batlle de Berga, la seva invitació anyal.

M.M.

PREMI MARTÍ POL A UN ANTIC SOCI DEL C.E.C.

El diumenge 30 de juny,

en un acte que va tenir lloc a Roda de Ter, i al qual va assistir-hi el President de la Generalitat, va ésser lliurat el «Premi de poesia Martí i Pol».

El guardó va ésser otorgat al jove poeta català Josep Vilà i Teixidó. En Josep Vilà i qui subscriu aquestes ratlles ens vàrem fer socis del C.E.C. el mateix dia de l'any 1971.

La seva estada entre nosaltres, com a consoci, no va ésser massa llarga, però en aquells moments ens empenyien els mateixos «ideals muntanyencs»; molt aviat, diferents i diverses vicissituds varen fer que la que prometia convertir-se en una bona cordada es «diluí» en el món de la gran Ciutat.

Ell va donar-se de baixa del Centre, i jo mantenien la

«quota», si bé practicava l'excursionisme molt esporàdicament.

Però sempre, en les nostres converses, tard o d'hora tornava a sorgir el tema de la muntanya; i l'esperit muntanyenc finalment va tornar a establir-se de nou. Però llavors vam agafar dos camins diferents: jo, cap a l'alta muntanya (simbolitzada en la Pica d'Estats); i ell, cap a la baixa muntanya (encarnada en el Puig de Bassegoda).

Però en Vilà es projectava més cap a la poesia que cap a la muntanya. Potser, des del Bassegoda, hom pot fer una poesia sobre l'absurda ratlla fronterera entre dos Estats; però aquest tema, tot i que ocupa una part

NÍVIA

–El teu abrigall emmudeix la vida–
Com flocs de cotó, la gèlida mortalla
arrapada a la pell com un hule,
embolcalla de silenci tot l'esguard.
És tard, i la plana dorm desanada i sola:
com una verge de sol
que mandrosa s'acaba d'allitar.

Un infant recorda, de la petita antigor
que encara no ha pogut oblidar,
imatges d'aquell badiu sota un cel de plom:

Una parra, nua de qualsevol fullatge,
regalima dolls de mucosa blanca,
per ferides cruels i capricioses,
burinades pel galifardeu.

Un gat famèlic i saltaparets
passeja pel capdamunt del mur,
nyerrós i amatent de tota presa.

Els canons de les estufes perboquen
glopades amb la cadència d'una dansa:
El fred, el carbó, les teies,
el vernís dels vells fustots...

El fum, atapeït d'essències...
cau aplomat envaint clotades,
a on juguen a tocar i parar:
llimoners, robínies i plàtans fatxendes.

Comencen a caure les primeres volves!
el mannà difós per la mà màgica
del déu de la infantesa,
ha volgut distreure la quitxalla:
però al rerafons, de cada grumoll de neu,
batega la cruel fredor del somni...

–Hem fet estrelles del record,
per pinso de salamandra,
les cendres de la dissort,
adobin les noves traces–

(Del recull «Ventall per a un estiu de somnis», Premi Martí i Pol 1985)

important de la seva vida, no és el principal dels seus poemes. Els seus versos estan plens de crits interiors, de neguits, de la lluita eterna entre allò que fem i allò que ens agradaria fer; en Vilà exterioritza en forma de poemes tota la gran riquesa interior que porta a dins.

Però els poetes tenen necessitat de manifestar el seu llenguatge, i, malauradament, s'editen molt pocs llibres de versos en la nostra llengua. Dissortadament, amb el «Premi Martí i Pol» no hi va inclosa l'edició dels poemes del guardonat.

Desitgem que aquest oblit sigui corregit, perquè tota distinció literària ha d'anar acompanyada de l'edició de l'obra premiada. De què serveix donar un guardó, si hom no pot llegir i, per tant, no pot assaborir personalment la qualitat de l'obra guardonada?

J. de Tera

PARLAMENT DEL PRESIDENT EN EL SOPAR D'HOMENATGE A EN LLUIS PUNTÍS 9 MAIG 1985

Amics:

Estem aquí, reunits en un sopar d'homenatge a en Lluís Puntís. Ell ha sigut el 19^è president del CEC, sense comptar els 7 de l'Associació Catalanista d'Excursions Científiques i els 4 de l'Associació Catalana d'Excursions. Això vol dir una llarga llista d'homes que han dedicat una bona part del seu temps i de les seves energies a bastir i tirar endavant l'obra cultural i esportiva, i sempre catalana, que és el Centre. Cadascú ho ha fet segons el seu criteri, amb l'ajut dels companys de directiva i amb la col·laboració d'una bona part dels socis. I de la suma de tots aquests esforços i afany, en resulta això que avui es el Centre.

D'en Puntís, poca cosa cal dir, ara i aquí. Els resultats de la seva gestió són prou patents perquè calgui parlar-ne gaire. Una llarga llista de realitzacions l'avalua. Plau-me ressaltar-ne l'obra de refugis, amb la construcció de noves edificacions i millores en altres, per fer-hi

més còmoda l'estada als muntanyencs, i també la millora i ampliació de l'estatge social, que, jo diria, és el primer refugi o xalet que està obert a tots els socis, sigui quina sigui la seva activitat o afició. Un altre aspecte que cal ressaltar és la seva preocupació perquè el Centre fos més conegut entre el cos social de Catalunya; i, en consonància amb aquesta preocupació, són les noves publicacions que han vist la llum durant la seva presidència i l'organització de la primera expedició catalana a l'Everest, malauradament sense l'èxit que tots desitjàvem.

Però, amb tot i ser molt important la tasca feta, jo crec que ho és molt més la tossuda dedicació amb què ha estat feta. Per ell, el Centre i, amb el Centre, Catalunya, ha estat la nineta dels seus ulls. Per això, ara, i en presència (que molt agraïm) de les més altes autoritats de Catalunya —el molt honorable president, senyor Jordi Pujol, acompanyat de la seva esposa, i del director general de l'esport senyor Lluís Vilaseca—, i de tots vosaltres, consocis i amics, dedico aquest homenatge a en Lluís Puntís, en prova de cordial agraïment. Lluís: moltes gràcies!

I a tots vosaltres, també, per la vostra companyia.

PARLAMENT DEL PRESIDENT EN EL DIA DE LA FESTA DE SANT JORDI DEL 1985

És amb una il·lusionada emoció que presideixo per primera vegada la festa patronal del nostre Centre. Festa plena de tradició, perquè es quasi tan antiga com el mateix Centre. Efectivament, la veiem celebrada per primera vegada el 1879, amb un acte acadèmic en el que prenen part, entre d'altres, mossèn Cinto, Angel Guimerà i el jove Cèsar August Torras. La festa se celebra cada any d'una manera o altra, fins que, el 1924, el patrici Rafael Patxot i Jubert institueix la medalla d'or del Centre, que és atorgada a la personalitat que d'una manera destacada s'hagi distingit en algun aspecte del divers món excursionista. I, com a mostra

de l'esperit obert de la casa, es concedeix a criteri de la directiva, a una persona, sigui o no soci del Centre. La primera és atorgada, a títol pòstum, a C.A. Torras.

Aquesta medalla s'atorga fins el 1936, en què un vent malastruc estroncà, de manera violent i incivil, aquesta festa civilitzada.

I no és fins el 1944 quan, en circumstàncies difícils per la nostra terra, el Centre reprèn, d'una manera tímida, la celebració de la festa que, de mica en mica pren volada, i es comença el 1947 el lliurament de les insígnies d'or i argent als socis que des de 50 o 25 anys estan en els nostres rengles.

I, ja major d'edat, sota la presidència d'en Josep Ventosa i Palanca, el 1970, la festa canvia de casa: per fer-la més llúida i digna. Del carrer del Paradís venim al Saló de Cent de la Casa de la Ciutat. De l'ombra de les columnes romanes del temple d'August, passem a la mirada serena de les arcades gòtiques d'aquesta sala.

Tenim la gran sort de ser part d'un poble de llarga història. I la festa continua, i arribem a avui, en què una llarga llista de socis rebran aquesta petita mostra d'agraïment que el Centre els vol testimoniar per la seva fidelitat en formar part d'una mateixa família.

Ens feia alegria de poder donar una ensenya de platí, a un soci que feia 75 anys que n'era. Dissortadament, la mort se l'emportà i aquesta alegria ens ha estat negada.

Però, motiu d'alegria és de veure com, d'any en any, augmenta el nombre de les insígnies d'or i argent, lliurades a tots aquells que fa 50 o 25 anys ajuden al Centre a ser això que es. I em plau destacar que, de les ensenyes d'argent, moltes són lliurades a gent jove. Fills de socis que els hi apuntaren, poc temps després de néixer. A tots, gràcies per la vostra fidelitat. I enhorabona.

Abans d'acabar deixeu-me dir que si el Centre es tradició i una mica d'història, no vol ser de cap manera una institució encarcerada i freda. No! El Centre, al llarg dels anys, ha sabut trobar resposta a les inquietuds i necessitats del món excursionista. I vull dir que, ara també, sabrem respondre a les necessitats del món

actual en el seu aspecte muntanyenc i excursionista. Vivim en el 1985, i no podem viure de records i normes passades. Cal ser valent i mirar endavant, i aprofundir en la tasca eficient dels que ens han precedit en les tasques directives.

I ara sí, que acabo. No sense donar gràcies a l'excel·lentíssim Ajuntament (tan dignament representat pel seu alcalde segon, senyor Jordi Parnal) per haver-nos cedit una vegada més aquest Saló de Cent; al senyor Josep M.ª Ainaud, que ens parlarà de l'ànima de l'excursionisme; al quartet de flautes dolces de l'Ateneu Barcelonès i a la Coral del Centre, que posaran una mica de música i cants a la festa; i, d'una manera molt efusiva, a tots vosaltres, socis i amics, que ens heu volgut acompanyar en aquesta festa.

A tots, moltes gràcies!

«L'ÀIMA DE L'EXCURSIONISME»

El senyor Josep Maria Ainaud de Lasarte féu una dissertació sobre l'esperit de l'excursionisme, que ell basà en tres punts essencials: l'amor a la terra, l'esperit de superació i el servei als altres. Des dels orígens de l'excursionisme a casa nostra, aquestes constants s'han complementat sempre i harmònicament, i, per això, l'excursionisme català —que havia començat amb un aspecte historicista i erudit— a mesura que conegué directament els pobles, les valls i les muntanyes de Catalunya, pas a pas, es convertí en un excursionisme complet, de superació, d'amor a la muntanya i al seu significat. Per això, i per la seva voluntat de servei als altres, l'excursionisme —i més concretament, el Centre Excursionista de Catalunya— empenyé accions cíviquestes com el salvament de les Drassanes barcelonines o les campanyes en defensa de la llengua i de la cultura catalanes. Per això ha pogut fer activitats tant diverses com una xarxa de refugis de muntanya, o una biblioteca, o un arxiu fotogràfic que han ajudat a recuperar el nostre patrimoni i, des de mantenir l'Obra de la Masia Catalana, fins a crear una secció de Cinema, plenament d'acord amb el temps que vivim.

Durant més d'un segle de vida, l'excursionisme ha estat escola de civisme, d'amor a la naturalesa i precedent de l'ecologisme actual. L'amor a la muntanya, als esports, a la cultura, no són modes passatgeres. Són elements indispensables, si volem deixar als qui vindran un país millor que no pas el que nosaltres vam trobar. Per damunt de totes les activitats del Centre, hi haurà sempre l'esperit de l'excursionisme, l'ànima, que les mantindrà fidels als homes i a la Pàtria.

PROTECCIÓ DE LA FAUNA I DE LA FLORA

Ateses les continuades agressions que suporta l'ecosistema català, el Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya ha previst unes actuacions en aquesta matèria a fi d'aturar la degradació de les nostres flora i fauna i millorar-les. Es desprenen del D.O.G. dues ordres de protecció. Una sobre la flora, per tal de preservar plantes com el boix grèvol, arbres com el teix, flors com la genciana groga, la flor de neu (Edelweiss) i el margalló. (Se'n prohibeix, la recol·lecció, la tallada, el desarrelament i la seva comercialització.) Quant a la fauna, atès que algunes espècies han esdevingut rares i fins i tot gairebé extingides al nostre país, cal la protecció a tot el territori català (caça, captura, tinença, tràfic i venda) de les següents espècies: perdiu blanca, pioc salvatge (avutarda), tortugues d'aigua, tortugues d'estany, tortuga de rierol, esturió, fartet i samaruc.

La Direcció General del Medi Rural ha quedat facultada per adoptar les mesures complementàries necessàries per a la protecció de les plantes i dels animals detallats.

Creiem que aquestes normes són d'interès per a tots els excursionistes de casa nostra, i que els lectors de MUNTANYA procuraran divulgar-les per a un major coneixement.

M.M.

FES-TE FESTA

La nostra entitat fou invitada a participar els dies 1 i 2 de juny a la denominada «FES-TE FESTA», organitzada al Barri Gòtic conjuntament pel Servei d'Assessorament Lingüístic i el de Normalització de l'ús del Català, de la Direcció General de Política Lingüística, com a final de Curs *DIGUI, DIGUI...* i per donar peu a una nova fase de la Campanya per la Normalització Lingüística.

El Centre, que tenia un lloc reservat a la paret de l'edifici de l'Arxiu de la Corona d'Aragó, va participar-hi i hi instal·là una parada molt funcional, on es va exposar tota la nostra diversa obra cultural al servei de l'excursionisme i d'aquelles persones interessades en temes afins a la naturalesa; o sigui: els llibres i les revistes que publiquem de forma continuada i una ressenya de totes les veteranes edicions, avui difícils d'adquirir.

Durant els dos dies que restà oberta la parada, atesa per socis voluntaris, es van repartir als visitants, encuriosits per la nostra obra, cartells commemoratius, opuscles, revistes, propostes de socis, i números que combinaven amb la rifa de l'ONCE del dia 3, amb els quals tant podies ser beneficiat amb una estada a La Molina, com podies ser afavorit amb una subscripció a la revista MUNTANYA per un any.

Sembla que la nostra participació fou positiva, i que va merèixer la felicitació de la senyora Aina Moll, Directora General de Política Lingüística. Nosaltres creiem que cal aprofitar totes les oportunitats per projectar-nos exteriorment, avui culturalment, demà, esportivament.

Va fer possible aquest muntatge divulgador de la nostra tasca cultural, una comissió, designada per la Junta Directiva, formada pels consocis Francesc Domingo, Margarida Cardona i Eduard Zamel.

M. M.

VIANANT DESCONEGUT

Poema de la Vall d'Aran

No et pregunto d'on vens ni on vas, només voldria eternament la teva companyia,
al teu costat, camí endavant,
sense mirar les pedres, ni la pols, ni el fang;
sempre endavant i sempre amunt i enllà,
la meua mà dins de la teua mà.

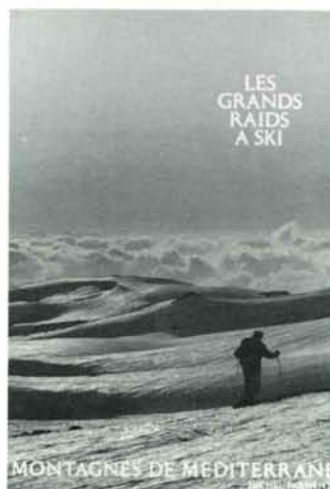
Si em preguntessis amb veu greu: «Vols venir?»;
senzillament, et respondria: «Sí!»
Sota un cel blau, sota un sol d'or,
damunt la neu o la gebrada,
batuts pels vents dels cims, o amarats de rosada,
una mà dins l'altra mà
i amb la il·lusió del viure a la mirada.

I estimariem la flor polsosa del camí i la neu dels cims,
el silenci del bosc i la remor del vent,
el cristall i l'argent dels rierols amics,
i l'aire de muntanya, tan net i transparent,
i l'olor de la fusta i el perfum de la prada,
i la música suau gronxant l'espessa arbreda,
i l'aroma del fenc després de la dallada
i la fragància forta de la terra.

Si et plagués ell silenci, jo no et destorbaria;
caminaria calladament sentint-te a prop de mi,
protectora i vetllant la teua companyia,
companyó d'hores negres i blaves en la nit i el matí.
I així fins al darrer moment de la nostra caminada,
que ens diríem adéu, però sense comiat:
les nostres ombres juntes anirien encara
pels camins innombrables que no s'acaben mai.

Teresa Aimeric i Padrós

BIBLIOGRAFIA

LES GRANDS RAIDS À SKI.- MONTAGNES DE LA MEDITERRANÉE, par Michel Parmentier. Editions ACLA. Paris 1984.

Dins el corrent de llibres ben editats i millor il·lustrats, aquest, de Michel Parmentier,

ens ofereix un ventall de curses, moltes d'elles ben exòtiques, amb esquís, per les muntanyes que volten el Mediterrani.

De les neus de Sierra Nevada i dels Pirineus, i amb uns tastets dels Alps més pròxims a la mar, ens fan saltar a la neu de la brava Còrsega i, d'aquí, d'illa en illa, passarem a Sardenya, Sicília amb volcans i sense (que, segons que sembla, esquiar sobre la cendra també paga), i dels focs d'artifici, a la salvatge Creta i a la desconeguda Xipre.

Tornats al continent, remuntarem Itàlia pels Apenins i, passant per les Dolomites, entrarem a Iugoslàvia, camí de les muntanyes gregues, des d'on una llarga passa, per sobre dels estrets, ens portarà a les muntanyes de Turquia. I, fent un tomb per la Mediterrània, tastarem la neu

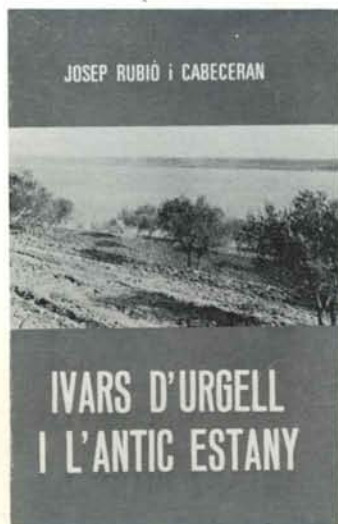
amb metralletes del Líban, per passar cap a Algèria i l'alt Atlas marroquí.

Com es pot veure, és un llarg rosari de fantasies per a fer somiar despert el més exigent buscador d'itineraris originals i inèdits.

I, per acabar, com que al Sud de l'Atlas ja no hi ha neu, ens és proposat un raid amb esquís de fons per les sorres del Sàhara. És la cirera del cim cimer del pastís!

Llibre ben il·lustrat, acompanya cada proposta d'itinerari amb una breu descripció i les dades que faciliten de poder-lo realitzar.

J.M. Sala Albareda, juny 1985

IVARS D'URGELL I L'ANTIC ESTANY. Autor: Josep Rubió i Cabecera, enginyer agrícola de la Generalitat de Catalunya. 226 pàg. 7 fotografies en blanc i negre de l'estany. Ed. Dilagro. Lleida. 1977.

L'autor d'aquest treball concreta l'estudi a un plany sentimental per la destrucció de l'estany, l'any 1950. Un record dels serveis que l'estany havia prestat, tant els de caràcter científic, com d'equilibri ecològic o d'esbargiment esportiu i també de tipus agrícola. La constatació del contrasentit que representà el fet que es portés a terme el desguàs de l'estany en el moment en què, a casa nostra i a fora, s'estava fent embassaments artificials. Procura demostrar l'error i el poc respecte al sentit comarcal, i acaba amb una àmplia enquesta entre

personalitats, arrelades a la terra urgellenca, que desitjarien la rectificació dels fets i voldrien gaudir novament de l'estany.

És un llibre que faltava per tenir uns coneixements de primera mà de l'afer de l'estany d'Ivars: un cas desconegut per moltes persones i pels excursionistes en general. Agraïm, doncs, al professor Rubió, l'encert d'haver escrit aquest llibre tan útil, el qual, avui que el moviment ecologista augmenta, ve a omplir un buit i a actualitzar i aprofundir un tema d'àmbit nacional, ja que aquesta pèrdua la patim tots els catalans.

M.M.

LAS GRANDES AVENTURAS CONTEMPORÁNEAS EN TIERRA, POR MAR Y AIRE. 2 volums.. Ed. Martínez Roca S.A. Autor: Chris Bonington. 514 pàg. de text. Il·lustracions amb dibuixos i fotografies. 1984.

L'autor descriu, en dos llibres, les gestes més sorprenents i arriscades del segle XX. Annapurna, Cho-Oyu, Everest, Nanga Parbat, etc., i les travessies de l'Antàrtida i del Pol Nord. El primer volum, referent a les exploracions a la Terra, acaba amb una cronologia de les aventures més destacades des del 1945.

L'alpinista, aventurer i escriptor Chris Bonington, que ha participat en algunes de les proeses que descriu, ens descobreix, amb la seva escriptura senzilla (però,

segons que sembla, destinada a convertir-se en clàssica) els grans excursionistes.

Del volum destinat a explicar-nos les aventures extraordinàries esdevingudes en mar o a l'aire, hi trobem el viatge de la Kon-Tiki, viatges per l'Atlàntic, amb el Golden Globe, l'Ice Bird, el Nil Blau, etc.

Són llibres entretinguts, de lectura fascinant, que et transporten a viatjar amb tota mena de mitjans i per tot el món, sense sortir de casa.

M.M.

14 PETITES CAMINADES PER LES RODALIES DE TERRASSA

(Autor: Mateu Fusalba i Bosc. Col·lecció: Quaderns n.º 3 Ed. Xarxa de Biblioteques Soler i Palet, Terrassa, 1985. Il·lustrat amb fotografies, dibuixos i mapes. Pàgs. 98.)

Heus ací un llibre que conté catorze itineraris que, entre els anys 1980-1982, foren publicats a la revista egarenca «Al vent». Són uns itineraris, la durada dels quals oscil·la entre l'hora i mitja i les tres hores i escaig, que es poden fer en mitja jornada.

L'autor, un expert excursionista associat al Centre Excursionista de Terrassa, ens invita amb aquest llibre a resseguir, tot passejant, unes contrades properes a Terrassa que, sortosament, encara resten pròdigues de bellesa i d'al·licients, ja siguin ermites, masies, xaragalls, fonts etc.

No obstant, el temps —ens recorda l'autor— que ens

separa dels anys en què s'escriuren els itineraris, no ha passat debades, i algun o altre recorregut ja no correspon visualment a la realitat descrita: lamentable circumstància a causa de transformacions agrícoles, manipulacions industrials, urbanitzacions i, sobretot, incendis i tals forestals.

El text no ha estat modificat a l'hora de fer el llibre, potser per evocar millor el lloc de la pretèrita bellesa que ahir oferia.

Els itineraris omplen una extensa part de la comarca vallesana des de Montserrat, Sant Llorenç del Munt, Martorell, Serra de l'Obac, Bellaterra i Sabadell. El llibre acaba amb una petita bibliografia, que el lector sempre agraeix.

M. M.

EL COLLSACABRA - CABRERA - CANTONIGRÒS, per Ramon Vinyeta. Ed. Celblau, Torelló 1984.

OGASSA - SERRA CAVALLERA - SANT AMANÇ, per Ramon Vinyeta i Jordi Arrey, Ed. Celblau, Torelló 1985.

Dos petits llibrets de la col·lecció «Art i Paisatge» que, d'una manera breu, ens descriuen les principals característiques de les zones abraçades en els respectius títols, tant en els aspectes geogràfics com en els històrics, amb uns itineraris a peu, que conviden el lector a conèixer, sobre el terreny, les particularitats i belleses del país ressenyat.

J.M. Sala Albareda 7/85

RIPOLL

Uns membres del Club Excursionista de Ripoll i del Club Excursionista de Torelló van marxar, el dia 22 de juliol, cap al Perú, per tal d'assolir el cim de l'Alpamayo de 6.120 m. Els expedicionaris tenen un ampli historial alpinista i una reconeguda capacitat escaladora.

L'ESCALA

En el marc grec de les ruïnes d'Empúries va tenir lloc, sota l'estàtua d'Asclepi, l'acte commemoratiu del XXX aniversari dels Jocs Olímpics de la mar Mediterrània. Van assistir-hi J. Lluís Vilaseca, Director General d'Esports de la Generalitat de Catalunya i representants de les Diputacions de Barcelona i Girona. Molt els plauria, a l'Escala, que fos el lloc de recepció de la Flama Olímpica, l'any 1992, si els Jocs es fan a Catalunya i Barcelona és la ciutat olímpica.

PINEDA

L'església de Sant Pere de Riu, a tres quilòmetres de Pineda, d'estil romànic (segons que sembla del segle X) i centre cultural religiós de la zona en un altre temps, es trobava des de feia més de 25 anys en un estat d'abandonament deplorable.

Avui, la rectoria ha estat degudament arranjada i ha pogut donar sopluig a nois i noies de set a dotze anys, amb estada de colònies de 15 dies, dirigides per mossèn Josep Gispert, rector de Pineda qui, a la vegada, junt amb un grup de voluntaris, ha tingut cura de portar a terme la restauració. En els anys vinents continuaran les obres de restauració, fins a deixar l'església i el seu entorn totalment netejat.

LA FULIOLA

El diumenge, 14 de juliol, va celebrar-se a La Fuliola la tradicional Festa del Segar i del Batre a l'Era. Per sisena vegada, a La Fuliola van tenir

lloc els actes demostratius de com es feia abans la sega i el batre. Més de 3.000 persones encuriosides per la tasca s'aplegaren a l'entorn de l'era de cal Marqués i de cal Casarina. Un grup de pagesos van dirigir l'erada, començant per col·locar-hi 300 garbes amb què, després de la batuda, es van aconseguir uns 1.200 kg de blat.

A tal fi varen emprar mules, carros, corrons, rodets, forques, triences, pales, sàries, albardes, graneres, trills, escaletes, rascles, tres-quartans, etc.

Com a cloenda de la Diada es cantaren havaneres i, després hi hagué ball popular.

La nostra entitat fou convidada a l'acte i, en representació del Centre, va assistir-hi el vice-president de la Secció de Geografia i Geologia, senyor Narcís Rucabado.

SADERNES

La Direcció General del Patrimoni Artístic del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya ha donat llum verda al càmping de Sadernes. Ha autoritzat la modalitat càmping-masia al senyor Ramon Pujol, de Sadernes, qui el dirigirà. Sembla que aquest serà l'únic càmping que hi haurà a la zona. Volem creure que servirà per afavorir la conservació del paisatge i que evitarà que tothom planti la tenda on li plagui, en perjudici dels prats de pastura.

CASTELLÓ D'EMPÚRIES

A la masia El Matà, propietat de la Generalitat de Catalunya, convertida aquest estiu en camp de treball, un grup de voluntaris amants de la natura hi està desenvolupant una tasca profitosa, tot preservant i reivindicant els aiguamolls empordanesos. L'àrea d'actuació comprèn tota la zona dels espais protegits i les reserves integrals des del riu Muga al Fluvià. El director del Camp i del Parc Natural, senyor Jordi Sargatal, hi dirigeix les tasques i procura que la convivència les

agermani també cap a una sensibilització ecològica i d'estima a la naturalesa.

El Camp de Treball ha estat arranjat per l'Institut Català del Servei de la Joventut.

GIRONA

Organitzat pel Grup Excursionista i Esport Gironí, va celebrar-se, el diumenge dia 5 de maig, el 52è Aplec a Sant Miquel Ses Vinyes. El dissabte a la tarda, els participants a l'acampada sortiren vers l'ermita i, una vegada instal·lats, feren un sopar de germanor i un foc de camp. El diumenge, es van celebrar competicions esportives i concursos diversos, entre ells un de ramells de flors boscanes, una audició de sardanes a càrrec de la cobla «ÚNICS», dinar, repartiment de premis i el cant dels adéus com a comiat.

USALL

Els veïns del petit nucli d'Usall, al nord de l'estany de Banyoles (administrativament del municipi de Porqueres), han aconseguit que les millores de la carretera Banyoles-Olot no separés en dues parts llur patrimoni arquitectònic, consistent en una masia del segle XIII i una església romànica del segle XI. Així, doncs, en comptes de passar pel mig del nucli, el traçat farà un periple i verejarà Usall, amb una llarga corba que farà variar el pressupost, segons ha confirmat el senyor Jaume Amat, Director General de Carreteres de la Generalitat de Catalunya.

SANTA PAU

Ens arriben noves satisfactòries de Santa Pau. Els veïns han recuperat la pica baptismal del monestir de Sant Julià del Mont, ja al límit amb Sant Joan les Fonts, que durant la guerra fou estimbada. La recuperació ha estat obra d'un grup de veïns, que han seguit les orientacions que els havien arribat de bona font. La pila, d'uns cinc-cents quilos, es va trobar al fons d'un barranc, tapada per

bardisses; la tasca no fou senzilla. Felicitem aquest grup de veïns que esmerçaren tres jornades a recuperar una peça que restava abandonada i quasi oblidada.

CALELLA

S'estan realitzant unes excavacions per arqueòlegs de la Generalitat, conjuntament amb personal de l'Ajuntament de Calella, que han posat al descobert una vila romana, l'única que es coneix entre Mataró i Empúries. Els anys 1979-1981 ja s'hi havien fet prospeccions, les troballes de les quals se situaren a les construccions excavades a l'època Augustea.

SANT MARTÍ DE MALDÀ

Prop de dos-cents veïns pelegrinaren a peu, el segon diumenge de maig com és tradició, fins al Santuari de la Verge de Tallat, distant uns 18 Km, com a compliment del «vot del poble» instituït fa més de cinc segles. L'ofrena consisteix en 52 litres d'oli, recollit entre els veïns, per alimentar la llàntia votiva que durant tot l'any es manté encesa davant la imatge de la Verge. El retorn també es féu a peu. I en passar per Vallbona de les Monges, el rector de la vila va sortir a trobar-los i compartí amb els pelegrins la satisfacció del compliment del vot, i també felicità les primeres autoritats de Sant Martí que encapçalaven la pelegrinació.

CANET DE MAR

L'Aplec de Pedracastell, a Canet de Mar, ha reunit al peu de la Creu unes vuit mil persones. La diada va començar amb una missa «folk», i el Grup Excursionista de la vila hi va organitzar una cucanya, sardanes, concurs de colles sardanistes i el dinar de germanor. Aquest Aplec a la Creu de Pedracastell, de manera popular, es celebra des de primers de segle, i cada any hi augmenta la participació forana.

M.M.

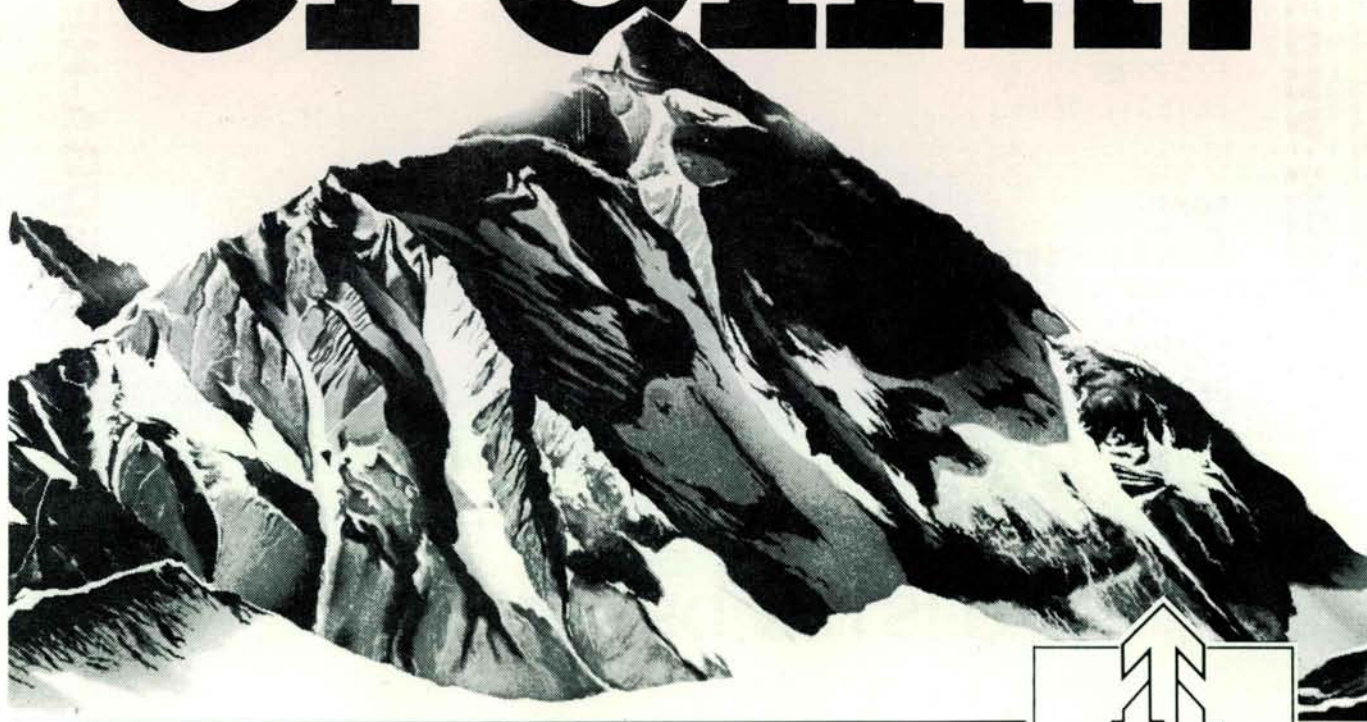
Per primera vegada, els catalans hem arribat al cim més alt de la terra.

L'Everest ha estat vençut pel vessant del Tibet, el més desconegut, el menys explorat.

Gràcies Conrad Blanch, Nil Bohigas, Oscar Cadiach, Jordi Camprubí,

Jordi Canals, Lluís Gómez, Enric Lucas, Jordi Magriñà, Joan Massons, Xavier Pérez, Antoni Ricard, Miquel Sánchez, Antoni Sors, Carles Vallès. Amb la vostra tenacitat, el vostre coratge i la vostra il·lusió hem fet història.

Hem fet el cim!

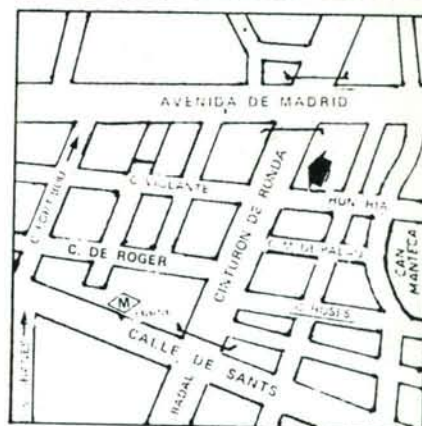

CAIXA DE BARCELONA

PEDRA-NEU

COMUNICACIONS

METRO

LÍNIA-V-BADAL

LÍNIA-III-PL. CENTRE

BUS

15-54-70-72-43-56-57

NOVA ADREÇA

CINTURÓ DE RONDA
AVDA. MADRID

OFERTA D'ESQUÍ 85-86

PEDRA-NEU

PISTA

ESQUÍS (1.^a Marca)
FIXACIÓ (Max. Segu-
retat)
BASTONS
BOTES (1.^a Marca)

ADULT

32.637,-
23.500,-

JOVES

27.307,-
20.800,-

INFANTS

25.422,-
18.200,-
16.700,-

FONS

ESQUÍS (1.^a Marca)
FIXACIÓ

BASTONS
SABA

19.825,-
14.500,-

MUNTANYA

ESQUÍS
FIXACIÓ (Max. Segu-
retat)
BASTONS

34.562,-
26.900,-

PEDRA-NEU

NOVETAT LLISTES DE NOCES

C/ BRASIL, 48 - CINTURÓ DE RONDA
AVDA. MADRID
BARCELONA 08028

TEL. (93) 330 27 74

LLOGUER DE:

ESQUÍS DE MUNTANYA ESQUÍS DE PISTA
ESQUÍS DE FONS GRAMPONS I PIOLETS

PEDRA-NEU

**TOTS ELS ÀMBITS DE L'ESPELEOLOGIA
AL TEU ABAST AMB**

speleon

CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA

SUBSCRIU-TE

**PER A LES VOSTRES VACANCES A LA MUNTANYA,
CONSULTEU LES NOSTRES GUIES EXCURSIONISTES**

**GUIES DE MUNTANYA
DEL CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA**

- CERDANYA
- ALT BERGUEDA I CARDENER
- PALLARS - ARAN
- POSETS - MALADETA
- VIGNEMALE - MONTE PERDIDO
- PIRINEU ORIENTAL (2 volums)
- PALLARS - ALT URGELL
- TRAVESSIA DEL PIRINEU

XALETS I REFUGIS DE MUNTANYA DEL CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA I DEL CLUB ALPIN FRANÇAIS

L'acord de reciprocitat entre el Centre Excursionista de Catalunya i el Club Alpin Français, contempla l'aplicació de les tarifes de SOCI, per a tots aquells membres d'una i altra entitat.

Per a gaudir del preu de la tarifa de Soci del C.A.F., cal presentar el CARNET vigent del Centre, als guardes dels xalets i refugis. Demaneu sempre els tiquets de pernoctació, als guardes.

XALETS-REFUGIS, CAF

REFUGI DE BAYSSELANCE (CAF de BORDEAUX). Alt. 2.650 m. Regió: Vignemale, Gavarnie. 70 llits. Obert tot l'any. Guardat des del primer de juliol fins a l'octubre. Des de Gavarnie (Barratge d'Ossoue) 3 h. 30 min.

REFUGI DE HOLLE (CAF de LOURDES). Alt. 1.500 m. Regió: Gavarnie. Guardat i obert tot l'any a excepció del mes de novembre. 50 llits. Accés: per la carretera de Bujaruelo, 3 km després de Gavarnie.

REFUGI DEL SERRAETS (CAF de TARBES). Alt. 2.580 m. Regió: Gavarnie, Brèche de Roland. 80 llits. Obert tot l'any, guardat del primer de juliol a l'octubre. Accés des del final de la carretera de Bujaruelo 1 h. 30 min.

REFUGI DE TUQUEROUYE (CAF de BORDEAUX). Alt. 2.666 m. Regió: Mont Perdu, Gavarnie. Obert tot l'any. En mal estat. Cal portar-se el material per dormir i fer-se el menjar. Accés: des del Barratge de les Gloriettes (poble de Gèdre, carretera a Gavarnie) 3 h. 30 min.

REFUGI DE CAMPANA (CAF de BAGNERES de BIGORRE). Alt. 2.220 m. Regió: Reserva Natural de Néouvielle. 25 llits. Obert tot l'any. Guardat del juliol a l'octubre. Accés: des de la carretera de La Mongie 3 h. (el camí surt 3 km abans d'arribar a l'estació d'esquí).

REFUGI DE POMBIE (CAF de PAU). Alt. 2.031 m. Regió: Pic d'Ossau. 50 llits. Obert des del primer de juliol a finals d'octubre i els caps de setmana des de Pasqua. A l'hivern hi ha 18 llits disponibles.

REFUGI D'ARREMOULIT (CAF de PAU). Alt. 2.305 m. Regió: Arriel, Pallas. 30 llits. Obert tot l'any. Guardat des del primer de juliol al final d'octubre. Per a més informació cal dirigir-se al CAF de Pau, 5, rue René Fournets - 64000 PAU.

REFUGI DE LARRIBET (CAF de LOURDES). Alt. 2.070 m. Regió: Balaitous, Frondellas. 15 llits. Obert tot l'any. Guardat els caps de setmana des de Pasqua i tot l'any a partir del primer de juliol fins a final d'octubre. Des d'ARRENS 2 h. 30 min.

REFUGI DE LES OULETTES (CAF de LOURDES). Alt. 2.150 m. Regió: Vignemale. 80 llits. Obert tot l'any. Guardat des de primer de juliol fins a l'octubre. Des del Pont d'Espagne 3 h.

REFUGI DE VENASQUE (CAF, PIRENEUS CENTRALS). Alt. 2.232 m. Regió de Luchon. Tel. (61) 62 89 25. Obert sense Guarda. 12 places, lliteres i llar de foc. Accés amb automòbil en direcció a l'Hospice de France just a la bifurcació de la carretera, 4 hores de camí.

REFUGI DEL PORTILLON (CAF, PIRENEUS CENTRALS). Alt. 2.570 m. Al llac d'Oô, regió d'Oô. Guarda: Mme. Dorche, tel. (59) 30 45 16 a Pau. Guardat del 1.º de juliol al 15 de setembre, i alguns caps de setmana de primavera i tardor. 45 places estiu i hivern, estufes i lliteres. Accés amb automòbil fins a les granges d'Astau. 3 hores de camí.

REFUGI DEL MAUPAS (CAF, PIRENEUS CENTRALS). Alt. 2.450 m. Regió de Castillon de Labrousse. Guarda: Mr. Tristan Bane. Tel. (61) (62 89 25), tel. al Refugi (61) (79 16 07). Guardat del 1.º de juliol al 15 de setembre. 25 places. Accés amb automòbil fins a la Central Elèctrica. 4 hores de camí.

REFUGI D'ESPIGO (CAF, PIRENEUS CENTRALS). Alt. 1.967 m. Regió de Luchon. Tel. (61) (62 89 25). Guarda: Mr. Eugène Rives, tel. (61) (79 12 40) a Oô. Guardat els caps de setmana de maig a octubre i de juny a 30 de setembre una part oberta permanentment. Tel. del Refugi: (61) (79 20 01). 70-80 places. Restaurant i lliteres. 20 places a l'hivern. Accés amb automòbil, fins a les granges d'Astau. 2 hores de camí.

XALETS-REFUGIS, CENTRE

XALET DE LA MOLINA

Situació: A la Molina a 1.570 m d'altitud i a 10 km d'Alp. El xalet es troba en un lloc immillorable de la Molina per la seva panoràmica sobre el bosc, la vall i la serralada que prové del cim del Puigmal.

Accés: Amb automòbil per la carretera N-152, fins a la collada de Toses i d'aquí per la carretera que porta a Alp. També s'hi pot arribar amb ferrocarril, línia de Barcelona a Puigcerdà.

Excursions: El xalet, a l'estar situat a la comarca de la Cerdanya, és una excel·lent base d'excursions de tota mena com poden ser: la Vall de Núria, les serres del Montcorno i Cadí, la Cerdanya francesa i a l'hivern és punt estratègic per la seva proximitat a totes les estacions d'esquí de la zona.

Als seus voltants, es troben abundants prats amb tota la flora alpina autòctona de la zona i frondosos boscos on a la tardor és fàcil trobar bolets. Per a més informació consultar les guies del CENTRE, «PIRENEU ORIENTAL» i «CERDANYA».

Serveis: Xalet obert tot l'any, 150 places amb habitacions de dos llits amb dutxa, habitacions amb lliteres, no cal sac de dormir. També disposa de dormitori general amb sac de dormir, amb dutxes i serveis. Servei de restaurant.

Guarda: Sr. Antoni Barnadas.

XALET JULI SOLER I SANTALÓ

Situació: Es troba al poble de Salardú, a la Vall d'Àran, a 1.268 m d'altitud.

Accés: Amb automòbil per la carretera C-412 de Viella al port de la Bonaigua.

Excursions: El xalet és una excel·lent base per a excursions a la Vall d'Àran i les valls veïnes. Consultar la guia del CENTRE «PALLARS-ARAN».

Serveis: Xalet obert tot l'any, 105 places amb habitacions de dos llits amb dutxa, habitacions amb lliteres, no cal sac de dormir. També disposa de dormitori general, amb sac de dormir, amb dutxes i serveis generals. Servei de restaurant.

Guarda: Joaquim Pera.

XALET DE LA BASSETA

Situació: A Sant Joan de l'Erm nou a la divisòria de les comarques de l'Alt Urgell i el Pallars, a 1.700 m d'altitud i a 30 km del poble de Castellbó.

Accés: Amb automòbil per la carretera C-1313, agafant el trencall a l'aeroport de la Seu d'Urgell i continuant fins a Castellbó. D'aquí arrenca una pista en bon estat fins al xalet.

Serveis: Obert tot l'any amb habitacions de lliteres amb dutxa. Dormitori general amb sac de dormir. Servei de restaurant.

Excursions: Pels frondosos boscos que envolten ascensions al Tossa de l'Orri i a la Vall de Santa Magdalena. Per a més informació consultar la guia del CENTRE, «PALLARS-ALT URGELL».

Guarda: Josep Pratginestós.

XALET D'ULL DE TER

Situació: Es troba en el cercle d'Ull de Ter a la capçalera del riu Ter, a 2.220 m d'altitud i a 15 km del poble de Setcases.

Accés: A peu, 30 minuts des de la carretera que des de Setcases porta a l'estació d'esquí Vallter.

Excursions: A Núria, cims de Bastiments, Bassibers, Costabona i Canigó. Per a més informació consultar la guia del CENTRE «PIRENEU ORIENTAL».

Serveis: Disposat de 75 places distribuïdes en habitacions amb lliteres de vuit places, equipat amb flassades, cal portar sac de dormir, té instal·lació elèctrica, sanitaris i dutxes. Servei de restaurant. Obert del primer de juny al 30 de setembre. Resta de l'any, obert els caps de setmana.

XALET JOAN VENTOSA I CALVELL

Situació: Es troba sobre l'estany Negre de Boi, a la vall del riu Tor, a sota les Agulles de Travessany, a 2.220 m d'altitud i a 10 km del Balmori de Caldes de Boi.

Accés: A peu des de la presa de l'estany de Cavallers, fins a la presa amb automòbil per la carretera d'Erill la Vall al Balmori de Caldes de Boi. Des de la presa hi ha dues hores, passant per la pista de riu Malo, lladres de la Morta fins al xalet.

Excursions: Als cims de Beciberri, Contraig, Punta Alta i molts d'altres. Per a més informació consultar la guia del CENTRE, «PALLARS-ARAN».

Serveis: Dormitori general de 80 places, equipat amb flassades, cal portar sac de dormir. Servei de restaurant. Sanitari i dutxes. Obert des del 23-6-84 al 30 de setembre. Resta de l'any possibilitat als caps de setmana.

Guarda: Miquel Sánchez.

XALET DE LA RENCLUSA

Situació: A la vall del riu Essera en el desguàs de la geleira de la Maladeta, 2.140 m d'altitud i a 25 km del poble de Benasc.

Accés: A peu des del Pla d'Estan. Amb trenta minuts d'automòbil es pot anar des de Benasc fins a l'Hospital, i d'aquí a l'esmentat Pla per pista forestal.

Excursions: Ascensions a tots els cims de la Maladeta i al mateix Aneto. Per a més informació consulteu la guia del CENTRE, «POSETS-MALADETA».

Serveis: Disposat d'habitacions amb lliteres i dormitori general. Cal portar sac de dormir. Servei de restaurant. Obert des del 23-6-84 al 30 de setembre. Resta de l'any, possibilitat als caps de setmana.

Guarda: Antonio Lafont.

XALET D'AMITGES

Situació: Estany d'Amitges a la vall de Sant Maurici, a 2.380 m d'altitud, a 15 km d'Espot.

Accés: Amb automòbil d'Espot a l'estany de Sant Maurici, i a peu per pista forestal (1 h. 30 m.), o bé amb vehicles tot terreny.

Excursions: Ascensions i escalades a les Agulles i Pic d'Amitges, Pic de Basiero, Pic de Ratera, etc.

Serveis: Dormitori general de 80 places equipat amb flassades. Cal portar sac de dormir. Servei de restaurant. Sanitaris i dutxes.

INAUGURACIÓ: 23-9-84.

REFUGI JOSEP M. BLANC

Situació: A l'estany Tort de Peguera, a la vall del riu Peguera, a 4 hores de camí del poble d'Espot i a 2.350 m d'altitud.

Accés: A peu des del poble d'Espot o amb vehicle tot terreny per la pista forestal que surt de la carretera de Sant Maurici.

Excursions: Ascensions als cims de Peguera i Monastero. Per a més informació consulteu la guia del CENTRE, «PALLARS-ARAN».

Serveis: Dormitori general. Cal portar sac de dormir. Servei de restaurant. Obert des del 23-6-84 al 30 de setembre.

REFUGI CIRIAC BONET

Situació: Poble de Siurana.

Accés: Amb automòbil per la pista que surt de Cornudella de Montsant.

Excursions: A les serralades de Prades i del Montsant.

Serveis: Disposat de dormitori general de 30 places, sanitaris, aigua corrent. La clau es demana al guarda que viu al mateix poble.

Guarda: Sr. Rufino Roig.

A/s seus peus
**calçat
infantil**

- BALMES
PLAÇA MOLINA
- AVDA.
PAU CASALS, 15
- PASSEIG
SANT JOAN, 139

KATAKROK

I PER FÍ L'EVEREST

Alguns aspectes del tram final de l'ascensió al cim de l'Everest (8.848 m.) conquerit el passat 28 d'agost per Òscar Cadiach, Antoni Sors i Carles Vallès, components de la II Expedició Caixa de Barcelona a l'Everest.

